

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Birói ítélet?

Budapest, márczius 11.

A földi igazságszolgáltatás csalhatatlanságáról már szép strófákat jegyeztek föl hegedősök és krónikások s éppen ezért valami nagy respektussal nem igen néznek többé arra a hölgyre, kinek a szeme be van kötve és a kezében mérleget tart. Hanem mit szóljon az ember olyan igazsághoz, melyet ezerkilencszázkilenc márczius tizedikén szolgáltattak Budapesten, a Conti-utcában, a honvédkerületi bíróság disztermében? Ötödfelhónapi fogházra elítélték egyik embertársunkat, Mihalovics Géza urat s ezenkívül még arra is elítélték, hogy azt a pályát, melyet életcélnül maga elé tűzött és amelyre rátermettséget s hivatottságot érzett, tovább nem folytathatja.

Emberi lelkünk és szívünk azt kérdezteti velünk, mit vétett ez a Mihalovics Géza ur? Ez nem amolyan közönséges kíváncsiskodás, hanem azt lehetne mondani, örök emberi valami; mert bizonyos, hogyha tizezer év előtt élő ősrünk meghallotta, hogy ez vagy az a király ezt vagy azt a szolgáját fölnégyeltette, az első szó, mely ajkára tödült, ez volt: miért? Miért itélték el Mihalovics urat? Erre ma senki válaszolni nem tud. Miben találtatott bü-

nösnek Mihalovics ur? Megint némaság. Hogyan itélték el Mihalovics urat? Ujból csöndesség. Hiszen igaz, irnak az ujságok sokat, beszélnek az emberek még többet és csacsognak az öreg aszszonyok legislegtöbbet. Ez azonban mind csak szóbeszéd.

Itt van egy állami intézmény, a hadbíróság; ez a hadbíróság kutat, vádol, itél, fölment, enyhítő körülményeket alkalmaz, embereket bocsát szabadon és embereket lök tömlőcbe s minderről az az ugynevezett közvélemény nem tud semmit és nem is tudhat semmit. Az a közvélemény, mely ma azt az ideget szimbolizálja, mely minden szervbe belefuródik, bambán ögyeleg a Conti-utcában, ahol bevágnak az orra előtt egy ajtót, mely ajtó mögött az ő tagjai élete-halála fölött itélkeznek az ő pénzén kitarított bírák.

Iszonyatosabb, civilizált embert jobban fölháborító gondolat el sem képzelhető, mint hogy zárt ajtók mögött itélkezzenek valaki fölött. Ítélet: nyilvánosság, szabad levegőt tételez föl; s ha ez nincsen meg, akkor ott nem bírák itélkeznek, hanem fanatikusok bárbar módon inkvizitoroskodnak.

Mihalovics urat elítélték. Ugyan kik? Talán bírák? Nem, hanem vaktában összeszedett katonák, kik esetleg nagyon jól értenek a kettős rendek tu-

dományához, de az ítélethozatal, a tények kifürkészése, a valószínűség mérlegelése s az emberi lélek bonyolultsága iránt semmiféle érzékkel nem bírhatnak. Az egyik bíró, maga az elnök, aktív részt vett abban az összekocczásban, mely Mihalovics ur és József főherceg ur között történt, de azért ő nyugodtan ült le a birói székbe. Meghallgatták a panaszost, József főherceg urat? Szembesítették-e Mihalovics urral? Ki volt Mihalovics ur védője?

Öserdőben tanyázó vad törzsek judikaturájában már helyet foglalnak az itélkezés e primitív föltételei: a két fél meghallgatása, a védekezés szabadsága, a tanúk megidézése, a nyilvánosság bizonyos foka, ami a Conti-utcában még nem tudott utat törni magának. Hiszen a katonai itélkezés még akkor sem ideális, ha modern kereteket vontak köréje; de ezek a modern keretek mindenestre lehetetlenné teszik, hogy kannibáli monstruoizások színhelye legyen egy hadbírószági terem.

De miért fosztották meg rangjától Mihalovics urat és miért itélték el ötödfelhónapra? Mi történt tegnap a Conti-utcában? Erre semmiféle hiteles választ nem kaphatunk. A honvédelmi miniszter fog ugyan valamit talán mondani a Házban és ha Hadur kegyesen ránk mosolyog, még néhány vékony ak-

Mohos idők.

Irta: Váradi Antal.

(Utánnemzés tilos.)

Mikor 1870-ben a régi német színházat elkezdték bontani, olyan félelmes mennyiségű patkány szaladt ki belőle, hogy Bernát Gazsi bátyánk szerint a napszámok csak falábon dolgozhattak, mert rostává likasztották volna a lábravalóikat.

De ugyanakkor, mikor a német muzsát költöztetik s még a téglája sem marad a helyén, a magyar színészet új hajlokot foglal vissza: a Várszínházat.

1870-ben, husvét első napján vonult be megint oda, ahonnan a legendás színész-idők óta ngyszólván száműzve volt. Vadnay lapjában vig himnusz köszönti az újra megnyílt templomot:

— Nyitva állt a régi színház eddig is, s hangzott benne, — mint a prologus ékes szavakban elmondta, — a dob, sip és égi hárfá. De az ige, melyet több, mint három évtizeden át hirdettek benne, nem a mi szívünkhöz szólt. Német színház volt fölívást, az erzsébet-téri német színház fiókintézete. Azzá lett, de nem volt mindig az. A harminczas években itt állt a híres magyar játékszin „forrása és bölcsője a Nemzeti Színháznak”, mely innen kapta, készen, vagy teljes fejlődésben színművészetünk nagy gárdáját. Itt játszottak Megyery, Bartha, Szentpétery, a Lendvay-pár, itt tünt föl Egressy Gábor, László és Jókainé.

Ide járt nyárban, a hajóhídon és csolnokon, tölben a jégen, Pestnek akkor még nem valami széleskörű magyarsága, hogy gyö-

nyörködjek abban, amit otthon nem talált, a nemzeti művészet igéiben.

„Harminczhárom év folyt le azóta, — mondja a referens 1870-ben, — hogy a budai játékszin a Kerepesi-utra költözött, de jó híre megmaradt az emberek emlékezetében, s husvét első estéjén igen sokan mentek át a hídon, s röppentek föl a gózsiklon amaz édes örömmel, hogy a keresztyén világ e nagy napján egyszersmind a régi játékszin föltámadását is ünnepelhetik.”

Hét óra után, — bár az előadás csak félnyolczkor kezdődött, — az egész színház tömve volt. Ülő- vagy állóhely nem maradt üresen. Sokan, nagy boszuságukra, nem kapván már jegyet, visszatérni voltak kénytelenek, ami nem kis dolog husvét estéjén, a várhegyről. Azt írják az egykoruak, hogy harminczhárom esztendő alatt, — ennyi ideig uzurpálta ugyanis a német színészet ezt a régi muzsatemplomot, — talán háromszor sem telt meg így ez a kis színház, legfeljebb akkor, mikor idegen híres vendégek produkáltak benne magukat. A közönség lelkes, örömtelt hangulatban várta a kezdetet, mint ha még egyszer foglaltuk volna vissza Budát. És megint a németektől!

Az alagut melletti színház balul végződött pályafutása után ugyanis a budaiak színészetre óhajtozván, egy vidéki direktor, Aradi Gerő vállalkozott, hogy lelket önt a régi falak közé s kivette a várszínházat. Minthogy pedig a Várszínház bizonyos tekintetben művészi bölcsője volt a Nemzeti Színház személyzetének, a Nemzeti Színház is részt vett az ünnepélyben, iratott egy prologust és azt elszavaltatta Paulay Edével s személyzete Fredro gróf „Egyetlen leány“-át

játszotta el. De sora-rendjében így történt a dolog:

Mikor a függöny felgördült, jobbról tizenkét hölgy állott a színen, balról tizenhárom férfi. Fialat kardalosok és kardalosnők, akik zenekari kísérettel énekelték Kőlcsey Himnuszát. „E karének — írja egy N. betűvel jelölt bíráló — sokkal jobb volt, mint az, amelyet később hallottunk.” A kórus után lépett ki Paulay Ede s egy rövid prologust szavalt el teljes hévvel és általános hatással. E prologus pathosza és zengzetes nyelve által fölülemelkedik az alkalmi versek általános színvonalán, eleje visszatekintés a múltba, midőn e színpad idegeneké volt, a vége pedig ama remény kifejezése, hogy a magyar színészeket innen, ahová vándorbottal és messziről jöttek, talán nem fogja kihajtani a közöny.

„Megtapsolták s kihívták a szavaltót, valamint Aradi Gerőt is, aki e megnyitás nagy jövedelmét a budai iskola-alapnak ajánlotta föl.”

Nyolczvanhárom vagy nyolczvannégy esztendő előtt is folyt le megnyitó ünnep — ugyanebben a színházban. A II. József által Kempelen udvari tanácsos tervei szerint csak az imént átalakított karmelita-templom lett német színházzá. A megnyitásról magyar lapban — voltak is akkor magyar lapok a Ráth bácsi Hirmondóján meg egy s más időszakos folyóiraton kívül — semmit sem olvashatok. De még a budai német újságban sem. Hanem találtam valami coburgi színházi almanachban egy budai levelet, amelyben a várszínházról ír, nem éppen épületes dolgokat. A megnyitásról azt mondja, hogy alkalmi prologussal kezdődött.

tát is letesz talán a Ház asztalára; de mindez micsoda gyatra, hitvány szurrogátum mellett a barbárizmus mellett, hogy elsötétített helyen, neszfogó falak között földhöz tepertek egy bilincsekbe vert, védekezni sem tudó boldogtalan teremtetést? Nem változtat ezen a gyalázon az sem, hogy katonai fogalmak és paragrafusok szerint valami rettenetesen igazságos ítéletet hoztak; az embertelenség ott van, hogy a legégbekiáltóbb önkény lehetőségei közben ítélkeztek valakiről.

A tegnapi ítélet talán fölrázza a közömbösöket. Mihalovics ur karcu alakja csak azért áll most a közönség előtt, mert főhercegek és főhercegnők között töltötte életét és ebből a magasságból zuhant le a Conti-utczába. De hány ember szabadságáról és életéről döntenek a monarchia hadbírói, akiknek nincsenek előkelő összeköttetések és akik nem kísérték, tizenegy frakkal a böröndükben, fenséges asszonyokat a Rivierára. A mi gyermekeink ezek és ha vétkeztek is, olyan bűnösök nem lehetnek, hogy emberi igazságszolgáltatást ne kapjanak s olyan alávalók sem lehetnek, hogy zárt ajtóik mögött, hábak fejbizcszentése döntsön életükről és becsületükről.

Budapest, márczius 11.

A képviselőház legközelebbi ülése holnap, pénteken délelőtt tíz órakor lesz. Napirend: a jövedelemadó és a közszolgáltatások egyesített kezeléséről szóló javaslatok harmadszori olvasása és a közadók kezeléséről szóló törvényjavaslatok tárgyalása.

Popovics államtitkár Bécsben. Dr. Popovics Sándor pénzügyi államtitkár a jövő hét folyamán Bécsbe utazik, hogy a magyar kormány képviselőjében részt vegyen azokon a tárgyalásokon, amelyeket a közös pénzügyminisztériumban a Törökországgal való megegyezés pénzügyi rendezése céljából fognak tartani. A tárgyalásokat, melyeknek napját még véglegesen nem állapíthatták meg, ez alkalommal előreláthatóan befejezik.

Tehát ez is. A prológusnak az volt a címe: Der Mönch von Karmel."

Szinte látom magam előtt. Valamikor egy képet nézegettem a várszínház falán növevénykoromban. Német illusztrált lapból kivágott fametszet volt. Egy szerzetes néz ki a zárda ablakán messze, messze, napfényes mezőkre, távol bérzetetők felé s ifju arcán erőt vesz a csüggedés...

Ilyen lehetett a prológus tárgya is. A karmelita, amint ez már ilyenkor történni szokott, utólag megjövendőli a klastrom sorsát, s jósol belőle színházat. Nem volt nehéz, mintán a prológust és jövendölést utólag csinálták. De az én karmelitán arcán mégis ott van a szomorúság, mert mialatt a templomból német szó szinpadát jövendőli, gondolatban ott van egy titkos sejtés, ami lerontja az egész sváb örvéndezést: hogy ez a templom egykoron, annyi rossz német direktor bukása után magyar színházzá lesz és — ma is az, hála Istennek!

Még pedig milyen kedves és hangulatos kis színház! Látnátok, mikor Buda közönsége — majdnem minden ember ismeri egymást, — háziasan, örömteljes várakozással gyűl össze esténként s várja a történeteket. Megvannak a kedvenceik, a szívesen látott darabjaik s egyet megnéznék háromszor is, ha jó. Színház után beburkolóznak vikkerekbe, mint a Kelemen László korában és sietnek vacsorálni, mert, uram fia! már fél tíz, ma nagyon sokáig tartott a színház. Legtöbbször, rövid daraboknál — már kilenczre vége van s a békés polgár mehet aludni. De ezek az istentelen modern darabok eltartanak néha tizig is. Már színházba se lehet járni.

A telepítési bizottság tagjai. A képviselőház szombaton fogja megválasztani azt a harmincegy tagú bizottságot, amelyet a telepítési törvényjavaslat előzetes tárgyalására küldenek ki. A függetlenségi párt és az alkotmánypárt, már ma megajították a jelöléseket. Mezőssy Béla földművelésügyi államtitkár ma átadott a képviselőházban Hoitsy Pálnak egy névjegyzéket, amelyben Darányt miniszter kijelöli a bizottság tagjait. A függetlenségi párt azonban azt felelték, hogy a miniszter nekik nem jelölhet tagokat, a jelölés a párt belső dolga és elvégzi azt maga a függetlenségi párt. A délutáni értekezleten aztán a jelölést úgy ejtették meg, hogy a miniszter jelöltjei közül három zsidó képviselőt töröltek, Nagy Emilt pedig még a párt hivatalos listája ellen is behozták. Az értekezlet lefolyása a következő volt:

Az országgyűlési függetlenségi és negyvennyolczas párt ma délután öt órakor Hoitsy Pál elnöklésével értekezletet tartott a párt Erzsébet-köruti körhelyiségében, amelyen a párt tagjai nagy számmal jelentek meg. Az értekezlet jegyzőkönyvét Putnoky Mór vezette.

Hoitsy Pál elnök bejelentette, hogy a párt egyik régi, kiváló tagja, Endrey Gyula, visszalépett a pártkörbe. (Éljenzés.) Az értekezlet a belépést örömmel veszi tudomásul.

Ezután megtörtént a jelölés a telepítési törvényjavaslat előkészítésére kiküldendő képviselőházi bizottságba. A párt a bizottságba a következő huszonegy tagját jelölte:

Balogh Mihály, Baross János, gróf Batthyány Zsigmond, Bernáth Zoltán, gróf Bethlen István, Beck Lajos, Buza Barna, Endrey Gyula, Heliebronth Géza, Hódy Gyula, Kállay Tamás, Kubik Gyula, Laehne Hugó, Lovász Márton, Mérey Lajos, Nagy Emil, báró Sennyey Miklós, Szemere Huba, Szentiványi Árpád, gróf Teleky Arvéd és Thaly Ferencz.

Hoitsy Pál elnök bejelentette ezután, hogy a kültagokat felvevő bizottság foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy Kardos Samut, a párt kültagját, aki a debreczeni választások alkalmával a párt ellen agitált, kizárja a kültagok sorából. Az értekezlet elhatározta, hogy Kardos Samut nem tekintik többé pártagnak. Az értekezlet ezzel véget ért.

Az országgyűlési alkotmánypárt a szövetséget pártok közös konferenciáját megelőzőleg a függetlenségi pártkör helyiségében Széll Kálmán elnöklésével értekezletet tartott, amelyen a telepítésről szóló törvényjavaslat előzetes tárgyalására megválasztandó bizottságba a következőket jelölte: Bernáth István, Buday Barna, Dániel Pál, Pallavicini György ögróf, Schuller Rózsa, ifj. Wekerle Sándor és Barsay Tamás képviselőket.

Az 1870-iki megnyitáson a prologus után Goócs Ede karmester vezetésével eljátszották a Hunyadi-nyitányt. Gyarló kis „Hunyadi-nyitány“ volt biz az, de hát meghallgatták, mert mindenki fityülté már az ismert melódiákat, aztán meg sokat ér a jóakarát. „Bár e játékban sok volt a hiba és hiány, hallgatták örömet, — mondja a referáda, — hisz e hangokból is a magyar költészet erőlyes szelleme szól!“

Következett a Nemzeti Színház tagjainak szereplése. Az „Egyetlen leány“-t adták. „A Nemzeti Színház tagjai a régi emlékek iránti kegyeletnek hódoltak, midőn e megnyitásban részt vettek s az ünnepélynek valódi művészi reliefet adtak. Oly jókedvűleg játszottak majd valamennyien, amint otthon csak hébe-hóba szoktak.“

„Szigeti József a furfangos apát, aki öt lánya közül mindegyiket „egyetlen“-nek adja ki, hogy hamarabb férjhez adhassa őket, gazdag kedélylyel ábrázolta. Lendvayné asszony (Kamilla) igen szeretetreméltólag játszott. Feléki pedig, az „egyetlen leány“ szangvinikus férje, e kis keretben kitünően szabatos jellemképet adott. Mindhármukat zajos tapsal fogadták. Benedek, a zsörtölődő vén szolga szerepében nyert köztetszést. Szerdahelyi és Prielle Kornélia asszony szerepeit, a Gomoito-párt, Szigeti Imre és Hirtling Mari ábrázolták kedély nélkül. Az ifjabb Szigetiben egy szikra humor sem volt. Náday, Helvey Laura, Niezkyné asszony teljes igyekezettel segítettek elő az ensemble hatását. Hanem Nagy Imre feszesen mozgott, Rákosi Szidi k, a pedig tul gyermekies volt egy oly felnőtt leány alakjában, ki már egy ulánus tiszttel tér haza a növedéből. Egészben véve

A politika világából.

Budapest, márczius 11.

A miniszterelnök bécsi utja.

— A válságos helyzet. —

Wekerle Sándor miniszterelnök hétfőn, amikor a képviselőház szünetet tart, Bécsbe utazik és kihallgatáson jelenik meg a király előtt. Az audiencia célja a félhivatalos jelentés szerint a szokásos két heti jelentéstétel, ez azonban a válságos helyzet miatt igen jelentőséggel lesz. A balkáni kereskedelmi szerződések dolgában is elő fogja terjesztetni a miniszterelnök a magyar álláspontot, amint az a mai pártközi konferencián is megnyilatkozott.

A helyzet szanálására vonatkozó érdemleges tárgyalások azonban, amint már ismételtelen megirtuk, csak a jövő hónap első felében, a képviselőház husvétii szünete alatt fognak végbemenni. Egyelőre a képviselőház munkarendje úgy fog alakulni, hogy holnap letárgyalja a legutolsó adóreformjavaslatot is, szombaton pedig már csak formális ülés lesz, amelynek napirendjén csak az adójavaslatok harmadszori olvasása és a telepítési törvényjavaslat letárgyalására kiküldendő 31-es bizottság megválasztása szerepel. Hétfőn és kedden nem lesz ülés, szerdán, e hó 17-én pedig a kongrua-javaslatot fogja a képviselőház tárgyalni. A nemzetiségiék tegnap tartott értekezletükön állást foglaltak a kongrua-javaslat ellen s amikor a javaslat a Házban tárgyalásra kerül, az összes nemzetiségi képviselők fel fognak szólalni s így a kongrua-vita, abban az esetben is, ha a néppárt s a vallás- és közoktatásügyi kormány között létre is jön a kompromisszum, mégis hosszabb ideig fog tartani. Ennek és még egy-két kisebb javaslatnak letárgyalása után van tervbe véve a bankügy kérdésében a döntő lépéseknek megtétele.

A politikai világban ma arról beszéltek, hogy ha az önálló bank létesülése alapján az új kabinet megalakul, annak csak Kossuth, vagy

azonban a siker kitünő volt, jókedv és derűltég árasztotta el az egész nézőtér.“

Következett aztán Aradi szintársulatának nem éppen sikerült bemutatkozása. Persze, a Nemzeti Színház tagjai után egy összeszedett vidéki trupp, amely még egybe sincs törve, hanem ős vidéki szokás szerint mindegyik magának játszik, magát játszza és csak magára játszik. Ez a három megölője évtizedek óta a vidéknek, amely bűnök csak egy-egy intelligensebb direktor erőlyes fáradsága folytán kezdenek tünedezni vagy legalább enyhülni a provincián. Szép Galateát adták, a czimszerepben Medgyaszay Ilkával, a Midás szerepében Szép nevű baritonistával, Ganimédest Nyilvay Irma játszotta s Pygmaliont Halmi. De annyira be volt rekedve, hogy a száját is alig tudta kinyitni, s talán éppen ezért, „rekedten, de hamisan énekelt.“ „A női kar pedig a színpalak mögött az össze-visszaéneklés s a disztonálások özönével nevelteté meg a közönséget. Korán kell ószintén figyelmeztetnünk Aradit, hogy ily énekkarral a fővárosban nem boldogulhat, sőt ilyen operette-amosoroval sem, aminő Halmi...“

Persze, hogy igaza van a kritikának az egész vonalon. A női énekkart igazán a két-ségbeesés utolsó órájában terelte össze Aradi, Halmi pedig nem operette-tenornak született, hanem Serge Paninaak, Polillának, s több éfélének. E színház első szerelméhez később még egyszer visszatért, mikor a budai arenában egy ízben a „Fausztoeska“ czimszerepét akarta eljátszani. Beresényi és Szigeti azonban megmagyarázták neki, hogy a Nemzeti Színház szalonszínésze nem bukhatik meg operette-paródiában, mire kellemes kötelese-

Apponyi lehet az elnök. Kossuthot, sajnos, éppen ez idő szerinti gyengélkedése akadályozza meg a többszöri utazásban és gyakori jövés-menésben. Így tehát Kossuth után parlamentáris értelemben csak Apponyi miniszterelnökségéről lehet szó.

Pártközi konferencia.

— A balkáni kereskedelmi szerződések. —

Budapest, márczius 11.

Ma este pártközi konferencia volt a Szerbiával és Romániával kötendő vám- és kereskedelmi szerződésről. Szerbiával való gazdasági forgalmunkat ez idő szerint egy ideiglenes szerződés szabályozza, mely márczius 31-én lejár. A szerződés eredetileg véglegesnek készült, a szerb szkupstina azt el is fogadta, a magyar országgyűlés és az osztrák birodalmi gyűlés azonban azt nem is tárgyalta, hanem felhatalmazta a magyar, illetőleg az osztrák kormányt, hogy azt ideiglenesen, márczius 31-éig, hatályba léptethesse.

Ha a szerb provokáció az annexió miatt közbe nem jön, valószínű, hogy a szerződés ma már ratifikálható lett volna, így azonban erre sem a magyar, sem az osztrák kormány nem volt hajlandó, sőt hogy a javaslatot ezután már tárgyalatni sem akarja, annak bizonyítóka az, hogy a javaslatokat tegnap mind a két kormány visszavonta.

Szerbiával úgy látszik — bármennyire berzenkedik is ez a kis Balkán-állam — a politikai vitákat békésen fogjuk elintézhetni, mert Szerbia, amely eleinte területi kárpótlást és Bosznia s Hercegovina számára autonómiát kívánt, s ellenkéz esetre háborúval fenyegetőzött, ma már békésebb hurokat peng, s meg fog elégedni gazdasági kompenzációkkal.

A magyar parlament tagjainak egy része azonban attól fél, hogy ezek a gazdasági engedmények az agrárius érdekeket fogják sérteni, mert hisz Szerbiának kizárólag ag-

rártermékekből van exportja, s a már megállapított szerződés visszavonását is annak jeléül tekintik, hogy a kormányok új tárgyalásokat fognak kezdeni Szerbiával, s a gazdasági engedmények majd ebben az új szerződésben fognak kifejezésre jutni.

Ezért az agráriusok már tegnap ivet köröztek a képviselőházban, hogy mára pártközi konferencia hívassék egybe, mely elé határozati javaslatot akartak terjeszteni és ebben már előre akartak tiltakozni az ellen, hogy a monarchia az agrárius érdekek sérelmével hártson el egy osztrák-magyar-szerb háborút. „Inkább legyen háború“ kiáltották tegnap Wekerlének, mikor a képviselőházban bejelentette, hogy a szerb kereskedelmi szerződésről szóló javaslatot visszavonja, s ez mutatja legjobban, hogy minő hangulatban ült össze a mai agrárius értekezlet.

Ma este megvolt a pártközi konferencia. A hangulat nem volt ugyan olyan agresszív, mint sejtteni lehetett, sőt a határozati javaslat felett a szavazás meg sem történt, de azért mégis nagyon jelentőségteljes volt az, hogy a konferencia egyáltalán összehívható. Nem a pártközi konferencia egybehívása volt szokatlan, hisz az rendes parlamentáris gyakorlat, de szokatlanná, sőt egyenesen inparlamentárisá tették a körülmények. Mert ha egy beterjesztett törvényjavaslat felett a pártok egységesen akarnak állást foglalni, ezt joggal teszik, s abban igazán semmi különös nincs. De hogy a kormány háta mögött ülő pártok egy még nem is létező javaslattal szemben állást foglaljanak, s már előre meg akarják kötni a kormány kezét, hogy a szerződésben mi legyen, ez teljesen ellenkezik a parlamentáris elvekkel, s ez olyan utasítási rendszer volna a kormány számára, amelyet ez el nem fogadhat, ha a parlament vezetését a maga kezében akarja tartani.

Wekerle meg is mondta ma az értekezleten, hogy nem ígérheti azt, mi lesz a szerződésben, mi nem lesz, de utasítást el nem fogad. A tervezett határozati javaslat ennek a beszédnek hatása alatt le is vétetett a napi-

táskolt bódében, az ugynevezett Miklósy-színházban láttuk megint. Itt erőssége volt a társulatnak s itt ismerte meg a fővárosi közönség őt is, Ujházit is, akik csakhamar a nemzetinél foglalták el megillető helyüket, egyuttal büszkén trónolván az akkor virágzott „Irók és művészek társaságában“ a Szikszay fölötti emeleten. Ennek Szigligeti volt az elnöke. Balázs Sándor, Lauka Gusztáv, Székely József a rendes humoristái, mindaddig, míg az istenverte makaó el nem riasztott onnan minden érző lelket. Addig azonban sok szép napot és estét töltöttünk benne. Fellátogatott gróf Teleki Sándor is, aki külföldi élményeiből mondott el csodaszép és érdekes dolgokat. Az írók e kis fészkeről más alkalommal emlékezem meg, csak azt mondom el záradékul, hogy Teleki Sándor, ez a főúri bohém, mit mondott Vizváriknak egy Feleki-banketten.

— Te megváltoztattad a nevedet, Gyula, — mondja Sándor gróf.

— Meg. Viszkidenszkynek hittak, most Vizvári a nevem.

— Jól tetted. Ki nem állhattam a régi nevedet. Látod, volt nekem egy zeneszerző barátom, régi híres firma: Pecsényánszky. Ki nem állhattam a nevét. Mindig mondtam neki: erodj a közelemből. Ha mellettem valakit Pecsényánszkyknak hívnak, megkívánom, hogy mindjárt mellette valakit — Salátánszkyknak is hívjanak. Veled is úgy volnék. Ha velem volnál, mint Viszkidenszki, ki nem állhatnálak másképp, ha csak melletted valakit — Vakarinszkynek nem hívnának...

... Járkálók a mult idők mohán, s egy-egy kis kései virág nyit nekem is. Leszakitom, lepréselem. Talán érdekel valakit...

rendről, de azért a szándék, hogy egyáltalán felmerülhetett, mutatja a kormány helyzetét a pártokkal szemben. Annak a levélnek hatása alatt, melyet Kossuth Ferencz hétfőn a függetlenségi párthoz intézett, a fenyegető válság akkor elodáztatott, de akkor is kijelentettük, hogy azt végleg megoldottnak nem tekintjük. S a mai pártközi konferencia is csak egy etappe azon az uton, amely végre is válságban fog végződni. Mert nemcsak nálunk, hanem mindenütt a világon a kormány elleni bizalmatlanság jele volna az ilyen határozati javaslat, aminőt ma az agráriusok el akartak fogadni, a kormány kezének megkötésére. S ha ettől az utolsó pillanatban el is álltak, ez még nem változtat azon a tényen, hogy a kormány mögött nem ül megbízható többség, mert hol az egyik, hol a másik párt vagy frakció készít, vagy akar a számára meglepetéseket készíteni.

Ez az egyik ok, amely miatt a parlamentáris egyetlen hive sem örülhet annak, hogy a mai pártközi konferencia egyáltalán megtartatott, még akkor sem, ha az különben a kormány álláspontjának győzelmével végződött, s a tervezett határozathozatal elmaradt.

A másik ok pedig az, hogy benne az agrártörekvések olyan pretenziózus előnyomulását látjuk, mely ellen tiltakozni kell. Az ország lakosságának elszegényedését, a megélhetési viszonyok kedvezőtlenését, amugy is az a túlzó agrárius álláspont idézte elő, mely a külkereskedelmi szerződésekben kifejezésre jutott. S akkor, mikor az adók emeltetnek, s amikor a gazdasági élet rosszabbodása, az ipari produkció pangása, s a kereskedelem visszafejlődése amugy is megnehezíti a megélhetést, nem lehet megengedni, hogy túlzó agrárius érdekből a helyzet még rosszabbtassék. Ez az egész ország lakosságának érdekeivel ellenkezik, s a kormány kötelessége, hogy ezt tőle telhetőleg megakadályozza. Mert a megélhetés s a szükséges táplálkozás mesterséges megdrágítása olyan nemzetölő politika, amely súlyos gazdasági és szociális válságot idézne fel. Nem mondjuk, hogy a Szerbiával s Romániával kötendő kereskedelmi szerződés védelem nélkül hagyja mezőgazdasági termelésünket, de az is megengedhetetlen, hogy az egész ország mesterségesen tétessék az agráriusok adófizetőjévé.

A pártközi konferencia dolga ma teljesen lefoglalta a politikai világ érdeklődését. A képviselőház folyosóján kizárólag erről volt szó s már kora délelőtt megkezdtek a tanácskozásokat a délután hat órára hirdetett közös pártértekezlet előkészítésére. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek, aki délben érdeklődött a mozgalom iránt, már tudomására hozhatták, mi lesz a közös pártkonferencia lefolyása. A belügyminiszter nem titkolta, hogy az akció nincs a kormány kedvére.

— Halasszátok el az értekezletet — mondta Bernát Istvánnak, Nagy Emilnek, Szilassy Zoltánnak és Emödy Józsefnek, Komolyan nem is gondolhattok arra, hogy a kormány a közös értekezletől utasításokat fogadjon el olyan kérdésben, amely most még csak az előkészítés stádiumában van.

— Erre tényleg nem gondoltunk — válaszolta Nagy Emil. — Az értekezlet nem fogja utasítani a kormányt, csak kívánságait fejezi ki.

— Kívánságaitokban is mérsékelnetek kell magatokat.

— Így lesz — volt az agráriusvezérek válasza, akik aztán visszavonultak a képviselőház aulájába újabb tanácskozásra.

Kévéssel utóbb hire ment, hogy a belügy-

gének tartotta nyomban — berekedni. Budai színészpályáját tehát berekedéssel kezdte, — azon is végezte.

Primadonnájával sem volt valami nagy szerencséje Aradinak. Egy bíráló oda is tűz egy kis, de találó megjegyzést, mondván, hogy „az operetben lehet a kedély hamis, de a zene meg az énekhang nem.“

Husvéthétfőn, másnap a Horváth-kertben roskadozó szinkört nyitották meg, „Matrózok a földézetten“ s „Rokkant huszár“ című darabokkal. Bár a közönség egész nap hullámzott Budára, s a pesti oldalon levő jegyeladók valóságos ostromnak voltak kitéve, a nagy tömegből a szinkörbe csak kevés számú közönség jutott, mindenki a népes gellért-hegyi bucsura vagy a Zugliget lombosodni kezdő fasorai közé sietett. A „Rokkant huszár“-ban Aradiné és Szép, énekeltek s játszottak, az operetben igen furcsa szerepcsere történt, amennyiben a Halmi szerepét — Nyilvay Irma kisasszony vette át, mint a referáda mondja: közmegelegedéssel. Ennek a társulatnak primadonnája volt Vizváriné Krecsányi Sarolta is, aki ebben a hónapban a nemzeti színpadon is föllépett valami népszínmű-szerepben, de annyira kicsipkézte úgy a népies kosztümjét, mint a játékát és énekét, hogy a szalon-parasztlányt sem a közönség, sem a kritika nem akarta bevenni. Nem is próbált aztán többé szerencsét a nemzeti színpadon.

Ekkor folytak a tárgyalások Vizvári nemzeti színházi szerződésének dolgában, de nem vezettek eredményre. Vizvári kénytelen volt vidékre menni s nemsokára Miklósyhoz szerződött Ujházival együtt s az István-téren — a mai vásárcsarnokkal szemben — össze-

miniszter közbelépésének eredményeként az agrárok lemérsékelték követeléseiket. Az értekezleten megállapodtak a délután előterjesztendő határozati javaslat szövegében. Eleinte úgy látszott, hogy három javaslatról kell a közös pártkonferenciának határoznia. Mérey Lajos ugyanis ragaszkodott javaslatához, amelynek tartalmát már tegnap ismertettük, Bernát István sem volt hajlandó javaslatának elejtésére s Thaly Ferenczet sem lehetett sokáig eltéríteni attól az elhatározásától, hogy ő terjeszsen határozati javaslatot az értekezlet elé. Hosszu vita után végre is abban állapodtak meg, hogy Mérey Lajos határozati javaslatába belevitjék a másik két javaslatban foglalt kívánásokat is és ezt gróf Bethlen István terjeszti a konferencia elé.

Ilyen előzmények után tartották meg a pártközi konferenciát, amelyről részletes tudósításunk itt következik:

A szövetség pártok ma délután hat órakor a függetlenségi pártkör helyiségében együttes értekezletet tartottak, amelyen megjelentek a kormány részéről: Wekerle Sándor miniszterelnök, gróf Andrassy Gyula, Darányi Ignác, gróf Zichy Aladár, Günther Antal, Jekelfalussy Lajos és Josipovich Géza miniszterek, Ssterényi József és Mezőssy Béla államtitkárok.

Az értekezlet elnökiül Hoitsy Pált választották meg. A jegyzőkönyvet Putnok Mór vezette.

(A határozati javaslat.)

Első felszólaló gróf Bethlen István volt, aki utalt arra, hogy az utóbbi időben úgy a sajtó, mint politikai körökben bizonyos hírek merültek fel arra vonatkozólag, hogy a Romániával kötendő szerződésbe milyen stipulációk fognak felvetetni. Ezek a hírek a magyar közvéleményre és elsősorban a magyar gazdaközönségre nem voltak megnyugtatók, mert közelről érintik azokat a megállapodásokat, amelyeken eddigi vámszerződéseink nyugszanak. A tervbevetett szerződések, elsősorban a romániai szerződés, de a szerbiai szerződés is ezt a megállapodást, t. i. azt, amely az ipari védelmet a gazdasági védelemmel egyformán méltatja, megdönteni alkalmas. Megdönti, illetőleg bizonyos pontta tangálni alkalmas azáltal, hogy az állapotbehozattal lehetővé teszi oly mértékben, aminő mértékben az már a magyar állattenyésztés fejlődését is érinti. (Ugy van!) A gazdaközönség egyhangulag abban az irányban nyilatkozott, hogy amily mértékben lehetetlenné teszi a német szerződés a magyar állatkivitelt, abban a mértékben kötelessége a további szerződéseknek lehetetlenné tenni, illetőleg restringálni az állapotbehozattal a kelet felől. A gazdaközönségnek ezen véleménye egyhangulag nyilvánult meg a gazdaközönség gyűlésén.

Meg kell állapítani azt a maximális határt, ameddig mehetünk és amelyen túl mennünk nem lehet bármely Balkán-állammal szemben. Azt hiszi, hogy a maximális kontingenst kimerítettük azzal a kontingenssel, amelyet annak idején Szerbiának adtunk. Hogy ez ezután a Balkán-államok között hogy osztassék meg, e tekintetben nézete szerint a kormány állásfoglalásának nem lehet prejudikálni. (Igaz! Ugy van!) A mai nappal új helyzet előtt állunk: A szerb szerződés visszavonatot, ami gazdasági érdekeinkre vonatkozólag mindenesetre csak előnyös lehet, de sajnos, oly kijelentések kíséretében történt ez (Halljuk! Halljuk!), amelyek a közel jövőndöt nemcsak gazdasági, hanem politikai téren is tangálni alkalmasak. Mert az mondattott, hogy mi Szerbiával szemben hajlandók vagyunk nemcsak ezen szerződést megújítani, hanem bizonyos koncessziókra is hajlandók vagyunk, amennyiben politikailag ez a státusquó antét helyreállítja és velünk Szerbia újra barátságos közgazdasági viszonyba lép. Nem tudja, minő gazdasági koncessziókról lehet itt szó, de meg van győződve arról, hogy ezek csakis olyanok lehetnek, amelyek kizárólag Magyarország gazdasági érdekeit érintik. (Igaz, ugy van!) Azt hiszi, hogy ennek az értekezletnek kötelessége a magyar gazdaközönséggel szemben, hogy tiltakozzék és fejezze ki egyhangu tiltakozását azzal szemben, hogy olyan gazdasági koncessziók adassanak, amelyek kizárólag Magyarországot és nem a monarchiát károsítják. (Élénk helyeslés.)

A következő határozati javaslatot terjeszti elő: „Mondja ki az értekezlet, hogy a kormány a Szerbiával kötött vám- és kereskedelmi szerződés visszavonására tett lépését osztatlan helyesléssel fogadja és kívánatosnak tartja, hogy mindaddig, amíg Szerbia velünk szemben politikailag kifogásolható álláspontot foglal el, veia a vám- és kereskedelmi szerződés tárgyában tárgyalásokba ne bocsátkozzék. (Élénk helyeslés.)

Az értekezlet természetesen melegen óhajítja a békét, de viszont már most tiltakozik az ellen, hogy a Balkánon uralkodó helyzet egyedül mezőgazdasági termelésünk érdekeinek rovására rendeztesse. (Élénk helyeslés.) És különösen kívánatosnak tartja, hogy a kormány ragaszkodjék ahhoz, hogy Románia, Szerbia és Bulgária részére a levágott állapotbehozattal tekintetében megállapítható összkontingens a nyugat felé irányuló állatforgalommal arányban álljon. (Élénk helyeslés.)

Bernát István azt hiszi, az értekezlet nyomó többségben helyesli az előtte szóló szavait. A maga részéről teljes mértékben támogatja a határozati javaslatot. Ha megengedjük, hogy Szerbiából olesó állati, vagy mezői termékek jöjjenek Magyarországra, ez az árak romlására vezet, tehát a magyar gazdaközönség vásárló képességét csökkenti. Ez pedig legkevésbé van érdekében a magyar iparnak vagy kereskedelemnek. Minden olyan koncesszió, amelyet Szerbiának adunk, nemcsak a mezőgazdaságot, hanem vele együtt az ipart és kereskedelmet is sújtja. (Helyeslés.) Az osztrák ipar szempontjából lehetnek másféleké a felfogások, a magyar ipar szempontjából ez a megokolt felfogás.

Bedőházy János hozzájárul a határozati javaslatához. Csak azért szólalt fel, mert az értekezlet összehívásának bizonyos tendenciákat tulajdonítottak némelyek, mintha itt kizárólagosan agrár érdekekről lenne szó. Hangsúlyozza, hogy a határozati javaslatban a nagybirtokosság, középbirtokosság és kisbirtokosság egyformán kifejezésre jutnak az érdekek.

Buzási Ferencz örömmel üdvözlöi azt a mozgalmat, amely az ország általános gazdasági érdekeit van hivatva megvédelmezni. Csupán a szolidaritás hangzatosabb szelvényéből szólalt fel és kijelenti, hogy a benyújtott határozati javaslatot örömmel elfogadja.

Andrassy Sándor grófnak rendületlen meggyőződése, hogy a magyar kormány nem szorult serkentésre, hogy gazdasági érdekeinket megvédelmezze. Mégis szívesen csatlakozott e mozgalom kezdeményezőihez, mert örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy szolidárisan fellépve, támogassa a kormányt ezen törekvéseiben. (Élénk helyeslés.)

(A miniszterelnök válasza.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Tisztelt értekezlet! Habár nem bocsátkozhatom egyes részletekbe és különösen egyes számszerű adatoknak felsorolásába, hanem csakis azon irányelvekkel és módozatokkal foglalkozhatom, amelyek politikánkban vezérelnek, annyit konstatálhatok, hogy politikánk irányára, módozataira és azok eszközeire nézve Magyarország nagy közvéleményével és annak itt visszhangra jutott kifejezésével ellentétben nem állunk. (Élénk helyeslés.) Nagyjában és egészében a felfogás azonosságát kellett először is konstatálnom.

Szó volt a szerbiai szerződésről. Felhozta gróf Bethlen István t. barátom, és határozati javaslatának első pontja erre irányult. Mi Szerbiának politikai magatartása miatt vontuk vissza azt az előterjesztést, (Zajos helyeslés) amelyet a múlt évben vele kötött szerződés becsikkelyezése végett a törvényhozás elé terjesztettük. Mivel ez a politikai magatartás volt a visszavonás oka, nagyon természetes, hogy először ennek az indoknak kell megszűnie, hogy ezen indokok megszűnése képezi előfeltételét annak, hogy vele újabb tárgyalásokba bocsátkozzunk. (Hosszan tartó élénk helyeslés.)

Bennünket, a kormány valamennyi tagját, az a szempont vezérel, hogy szerződések kötése, az által békés, állandó és meghatározható gazdasági konjunkturának kifejlődése és megerősödése érdekében áll. De azoknak a szerződéseknek érvényét és ellenértékét az összerdekeltségnek kell viselnie. Nem egyik államnak, nem a másik államnak és nem különösen, — ha gazdasági kérdésről van szó, — nekünk, akik az ellenértékét a többi vámmok felemelésében már megadtuk. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.)

Ennélfogva azt az elvet kívánjuk érvényesíteni, hogy ha a szerződéseknek ellenértékét adjuk, ezt az összes érdekeltiségnek és nem egyes gazdasági érdekeltiségeknek lehet csak viselnie. (Hosszantartó élénk helyeslés, éljenzés és taps.)

Bizonyos határokat is szabunk mi — amennyiben mezőgazdasági érdekekről volt szó, — a mely határokok elmegeyünk ezen elvek érvényesítésében. (Halljuk! Halljuk!) Az első elvi álláspont az volt, hogy nyugati állatkivitelünk feltételének minden körülmények között való biztosítása, az ott ellenünk alkalmazott szigorú rendszabályoknak elkerülése végett először is élőállatbehozattal mi nem engedélyezünk. Ezt az álláspontot feltétlenül érvényesíteni kívánjuk. (Élénk helyeslés.) A második álláspontunk pedig az volt,

hogy mivel annak a behozattalnak, amely hozzánk irányul, bármely formában, — tehát nem élő formában is, — arányban kell állania különösen a marhabehozattal illetőleg a mi nyugati kivitelünkkel, ennél fogva az eddigi behozattalnak mértéke szabja meg azt a határt, ameddig elmegetünk. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.)

Ezek a szempontok irányítanak bennünket, ezekhez ragaszkodunk feltétlenül eddigi tárgyalásaink során és legyen meggyőződve a t. értekezlet, hogy az általunk kitűzött határokokat és korlátokat meg fogjuk tartani, és hogy ez a felfogás fog bennünket jövő eljárásunkban is irányítani azon magasabb gazdasági szempontoknak és érdekeknek figyelemmel kísérésével, amelyek Magyarországnak érdekében állanak és pedig első sorban Magyarországnak állnak érdekében. (Élénk helyeslés.)

Azt hiszem, hogy ezzel is konstataáltam t. értekezlet, hogy politikáinknak nemesak irányára, hanem módozataira és eszközeire nézve is nagyjában és egészében egyetértés van felfogásunk között, talán megnyugodhatnak abbéli nyilatkozatomban, amelyet nemesak saját, de összes miniszterterárain nevében is teszek és talán saját állásponjtuk jelzése végett sem szükséges határozatokat hozni, amelyek ha hozatnának is, előttem nem bírhatnának azzal az értelemmel, mintha a kormány t. tekintetben utasításokat fogadhatna el, hanem legfeljebb azzal, hogy a t. értekezlet saját állásponjtát kívánja jelezni. Miután pedig ez az álláspont fedi eljárásunkat, fedi jövő törekvéseinket, azt hiszem, hogy az általam mondottak tudomásulvételébe a t. értekezlet belenyugodhatik. (Hosszantartó helyeslés, éljenzés és taps.)

Gróf Bethlen István kijelenti, hogy előterjesztett határozati javaslatával nem kívánt a kormány eljárásának prejudikálni és mivel a miniszterelnök ur által előadottak teljesen fedik a javaslatban foglaltakat és az előterjesztett indokolást, a maga részéről teljesen megnyugszik a miniszterelnök kijelentéseiben.

(A nagyhatalmak beavatkozása.)

Rakovszky István szerint a miniszterelnök válaszából az tűnik ki, hogy a Szerbiával kötött vámszerződés azért vonatott vissza, mert Szerbia politikai magatartása kizárja, hogy a jelen körülmények között vele tárgyalásokat folytassunk és szerződéseket kössünk. Ez teljesen korrekt álláspont, de nem ebben, hanem egész másban rejlik a mai helyzet nehézsége. Kizudomásu, hogy Szerbia utolsó jegyzékünkre és a nagyhatalmak közbelépésére egy körjegyzékkel válaszolt.

Wekerle Sándor: Még eddig nem!

Rakovszky István: Az ujságok szerint igen és csak arra hivatkozik, ami az ujságokban van. A lapok szerint ez a válasz abban kulminálódik, hogy Szerbia sem területiális, sem gazdasági rekompenciációkat nem akar . . .

Fried Lajos: Ez alkalommal!

Rakovszky István: . . . hanem ügyét a nagyhatalmakra bizza. Ez alatt azt is érthetik, hogy a nagyhatalmak esetleg beavatkozhatnak abba a kérdésbe, hogy mi Szerbiának gazdasági rekompenciációkat lennének kötelesek adni. (Zajos ellentmondások: Hohó!) Ez olyan feltetés, amely ellen nem lehet elég erővel és elég korán állást foglalni.

Kérdi továbbá a miniszterelnöktől, hogy azon esetben, ha Szerbia valamely egyéb gazdasági rekompenciációkat kérne, mint azokat, amelyek a visszavont szerb vám- és kereskedelmi szerződésben foglaltak, ha bizonyos vasuti összeköttetéseket vagy más gazdasági előnyöket kívánna, vajjon hajlandó-e a miniszterelnök Magyarország nevében ezekhez hozzájárulni és ezeket megadni. Kérdi ezt azért, mert a közelmúltban szomorú tapasztalataink voltak arra nézve, hogy a balkánpolitika terén az országot fajt accompli elé állították és csak utólag lehetett hozzászólni a már megtörtént lépésekhez.

Mérey Lajos teljes megnyugvással fogadja a miniszterelnök kijelentéseit, de kötelességének tartja, hogy egy álláspontnak adjon kifejezést. Felvetődik ugyanis az a kérdés, hogy ha sikerül Szerbiával a külügyi kérdéseket rendezni, milyen engedményeket adjunk majd Szerbiának. Különben köszönettel fogadja a miniszterelnöknek nyilatkozatait. (Zajos helyeslés.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Röviden nyilatkoznom kell még. A nyilvánosság előtt a főrendiházban mondott beszédben kifejezést adtam annak, hogy keleti viszonyainknak és különösen Szerbiával való gazdasági viszonyainknak rendezésénél saját érdekeink fognak bennünket vezérelni. (Élénk helyeslés.) Előbb a nyilatkozatból következik, hogy ha saját érdekeinket akarjuk szem előtt tartani, nagyon természetesen szimpatikusabban viseltetünk olyan állam irányában, amely érdekeinkkel azonos politikát követ, mint olyan állam iránt, amely ezen érdekekkel kevésbé azonos politikát folytat, azon egyszerű okból, mert érdekeinknek megfelelő realis politikát akarunk csinálni. Legyen elég ennyit mondanom. Többet nem

mondhatok folyamatban levő tárgyalásokról, mert mértéket kell tartanom, azt a mértéket kell betartanom, amelyet az imént itt jeleztem.

Rakovszky Istrán t. barátom hozzám két kérdést intézett. Az első az, hogy minő álláspontot foglalok el azon matematikai kompenzációk tekintetében, amelyek a szerb tárgyalásoknál fel fogynak merülni. Hát bocsánatot kérek, ismert tényezőkkel szemben nyilatkozhatom. (Igaz! Ugy van!) Külügyi kérdésekben nyilatkozhatom akkor, ha ismerem a tényezőket és másodsorú célszerűnek tartom, hogy nyilatkozzam. De előttem, nem ismert tényezők ellen szemlálomharozot nem folytathatok. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.) Azok a hírlapi közlemények, hogy nem tudom, micsoda kompenzációk adatnak, konkrét formát nem nyervén, azokkal szemben állást nem foglalhatok, mert esetleg saját érdekeinket veszélyeztetném ily dolgok közlésével. (Helyeslés.)

Megnyugtathatom azonban t. barátomat a tekintetben, ami felszólalásának kardinális része volt, hogy t. i. úgy szeretik portálni ezen kompenzáció kérdését, mintha azok más hatalmak hozzájárulásával jöhetnének létre. Hát ugyancsak főrendiházi nyilatkozatomban határozottan kijelentettem — keveset mondtam, mert, bocsánatot kérek, külügyi kérdésekben álláspontokat jelzünk, de dolgokba nem bocsátunk — kijelenttem, hogy Szerbiával való viszonyunk rendezését kizárólag köztünk és Szerbia közti kérdések tekintem. (Élénk helyeslés és taps.) amelyhez harmadiknak hozzájárulást nem engedhetünk. (Hosszantartó élénk helyeslés.)

Az elnökö Hóitsy Pál ezután felteszi a kérdést és az együttes értekezlet egyhangulag tudomásul veszi a miniszterelnök kijelentéseit, egyben azokért a miniszterelnöknek köszönetet szavaz.

Több tárgy nem lévén, az elnök az értekezletet berekesztette.

Vilmos-indítványok.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, márczius 11.

Két Vilmos, Mezőfi és Vázsonyi, vitettna a szót. A jövedelmi adóról szóló javaslat hátralevő paragrafusait furtál-faragták és ahol csak tehették, egy-egy módosítás alakjában trémi könnyítést belevittek a törvényjavaslatba. A könnyítés, természetesen, szerencsétlen adóalanyok sorsán akar valamit lendíteni.

Kivételképpen Wekerle Sándor engedélyt kért, hogy a Vilmos-indítványok közül nem egy szerencsésen tető alá jutott. Sőt a miniszterelnök annyira szíven viselte az adózók érdekeit, hogy Vázsonyi egyik indítványát éppen az adóalany érdekében utasította vissza. Persze, itt-ott skeptikusan mosolyogtak ennyi önmegtartóztatás hallatára.

Kissé élénkebben disputáltak arról, köteles legyen-e a kereskedő megmutatni az üzleti könyveit, ha az adója után firtatnak. Hát nem lesz köteles, csak akkor, ha ő is akarja. Sok-sok érdek dolog került még szóba, amely azonban csak akkor válik igazán érdekessé, ha ráhúzzák az adóalany szegény fejére.

Az ülés vége azonban mégis nagyon jól sikerült. A főbeszédű Polányi Géza nem lévén a Házban, nemcsak a jövedelmi adóról, hanem a közszolgáltatások egyesített kezeléséről szóló törvényjavaslatot is elfogadták, még a részletekben is.

Részletes tudósításunk ez: —

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt tíz órakor. —

Elnök Justh Gyula.

Jegyzők: Szencsényi György és Vertán Endre.

Az elnök: Az ülést megnyitja.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után Hóitsy Pál, a pénzügyi bizottság előadója bejelentette a bizottság jelentését az állami közszolgáltatások fejlesztéséről szóló javaslatról. (A javaslatot könyomattják s annak idején napirendre tűzik.)

A Ház ezután áttért a jövedelemadóról szóló törvényjavaslat folytatódó tárgyalására.

A negyvenkettedik szakaszán Wekerle Sándor

miniszterelnök módosítást nyújt be az iránt, hogy az adókezelő bizottság határozatképességéhez három helyett négy tag legyen szükséges.

A szakaszt ezzel a módosítással fogadják el. A negyvenharmadik szakaszt Mezőfi Vilmos és Wekerle Sándor miniszterelnök felszólalása után változatlanul fogadják el.

Az üzleti könyvek.

A negyvennegyedik szakaszán Vázsonyi Vilmos módosítást nyújt be, mely szerint a kereskedők üzleti könyveinek megvizsgálása az adókezelő bizottság által csak abban az esetben foganatosítható, ha ez ellen a fél tiltakozik.

Sándor Pál és Wekerle miniszterelnök felszólalása után a szakaszt Vázsonyi módosításával fogadják el.

A negyvenötödik szakaszán Mezőfi Vilmos a szakaszban foglalt ellenőrző intézkedés kihagyását kéri, miután a külső ismertető jelek után, melyekre a szakasz hivatkozik, nem lehet a jövedelmet megítélni.

Wekerle Sándor miniszterelnök felszólalása után a Ház a szakaszt változatlanul elfogadja.

A negyvenhatodik szakaszán Mezőfi Vilmos azt kívánja, hogy az üzleti versenytársak ne legyenek az adókezelésnél mint szakértők meghallgathatók, ha ez ellen a fél tiltakozik.

Sándor Pál általában ellenzi az ugyanabba az adókörzetbe tartozó üzleti versenytársaknak egymással szemben szakértők gyanánt való meghallgatását.

Wekerle Sándor miniszterelnök hozzájárul az ajánlott módosításokhoz s a Ház a szakaszt így fogadja el.

A felek jogai.

A negyvenhét, negyvennyolc és negyvenkilencedik szakaszán nincs felszólalás.

Az ötvenedik szakaszán Mezőfi Vilmos és Vázsonyi Vilmos azt kívánja, hogy ha az adókezelő bizottság határozata ellen a fél fölébezzéssel akar élni, ennek megokolását ne legyen kénytelen mindjárt a bizottság előtt előadni, hanem írásbeli fölébezzésben.

Wekerle Sándor miniszterelnök éppen a felek érdekében kéri a szakasz változatlan elfogadását s a Ház így határoz.

Az ötvenegyedik szakasztól az ötvenötödik szakaszig nincs felszólalás.

Emel a szakaszán Vázsonyi Vilmos új szöveget ajánl.

A Ház Wekerle Sándor miniszterelnök felszólalása után a szakaszt az eredeti szövegezéssel fogadják el.

Az ötvenhatodik és ötvenhetedik szakaszán nincs felszólalás.

Az ötvennyolcadik szakaszán Vázsonyi Vilmos stílusos módosítást ajánl.

A Ház Wekerle Sándor miniszterelnök felszólalása után változatlanul fogadja el a szakaszt.

Az ötvenkilencedik és hatvanadik szakaszán nincs felszólalás.

A hatvanegyedik szakaszán Vázsonyi Vilmos, Mezőfi Vilmos és Kelemen Samu a magánfél jogi védelmének a kincstárral szemben való erősebb biztosítását kívánják.

Wekerle Sándor miniszterelnök hozzájárul a Vázsonyi módosításához s a Ház a szakaszt így fogadja el.

A hatvankettedik szakasztól a hetvenedik szakaszig nincs felszólalás.

A hetvenegyedik szakaszán Vázsonyi Vilmos azt a módosítást ajánlja, hogy csak a jegyzőkönyvbe mondott valótlan állítás legyen kihágásnak minősíthető, továbbá, hogy a jogorvoslat megokolásában csak a félrevezetésre irányuló ténybeli állítás legyen kihágás alapja.

Mezőfi Vilmos után Wekerle Sándor miniszterelnök hozzájárul a Vázsonyi első indítványához, a többi módosítást mellőzni kéri s a Ház a szakaszt így szavazza meg.

A hetvennegyedik szakaszhoz Mezőfi Vilmos ajánl módosítást, mely szerint a létminimum alá esőkre a községi pótdadózás se legyen alkalmazható.

Wekerle Sándor miniszterelnök ellenzi ezt a módosítást s a Ház változatlanul fogadja el a szakaszt.

A hetvenötödik szakaszt Wekerle Sándor miniszterelnök stílusos módosításával fogadják el.

A Ház a két utolsó szakaszt is elfogadja s ezzel a jövedelemadóról szóló törvényjavaslatot részleteiben is megszavazza. (Éljenzés.) A javaslat harmadszori olvasását a holnapi ülésre tűzik ki.

Az elnök az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után a Ház áttér a közszolgáltatások egyesített kezeléséről szóló törvényjavaslat tárgyalására.

A községi jegyzők érdeke.

A javaslat címénél Csóti Géza után Marczky Emil a községi jegyzők érdekében szólal fel, akikre a javaslat új terheket és köteleességeket hárít.

Wekerle Sándor miniszterelnök hangoztatni

kívánja, hogy a javaslat nagy egyszerűsítést jelent az eddigi adókezeléssel szemben, az ellenőrzést is megkönnyíti s a község részére a jogorvoslat keresését az eddiginél jobban lehetővé teszi. A törvényhatósági és községi autonómiát a reform nem érinti s a jegyzőkre sem ró több munkát, mint a régi törvény.

A Ház ezután a javaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadja.

A részletes tárgyalás során Csóti Géza, Mérey Lajos és Wekerle Sándor miniszterelnök ismételt felszólalása után a Ház a javaslatot változatlanul elfogadja s harmadszori olvasását a holnapi ülésre tűzte ki.

Az elnök az ülést két órakor berekesztette.

Budapest, márczius 11.

A kérvényi bizottság ülése. A képviselőház kérvényi bizottsága márczius 12-én délután 5 órakor ülést tart.

Az állami közszolgáltatások fejlesztése. Hoitsy Pál a pénzügyi bizottság előadója a képviselőház mai ülésén terjesztette be az állami közszolgáltatások fejlesztéséről szóló törvényjavaslatra vonatkozó bizottsági jelentését. A jelentés hangsúlyozza, hogy ha a magánvállalkozás mellett az állam is foglalkozik közszolgáltatással, ez nemzetgazdasági szempontból nagyon üdvös és fontos, mert befolyást gyakorolhat az egészséges áralakulásra és megakadályozhatja, hogy a szénét, az iparnak ezt a nélkülözhetetlen segédeszközét mesterségesen megrágtassák. A jelentés ezután részletesen ismerteti a törvényjavaslatot. A szükséges beruházások után az állami szénbányászat évi termelése meg fogja haladni a 22 millió méterkubusát. Összes harnaszén szükségletünket itthon fedezhetjük, sőt jelentékeny mennyiséget exportálhatunk is. A pénzügyi bizottság elfogadásra ajánlja a törvényjavaslatot, amelyet Széll Kálmán, a bizottság elnöke és Hoitsy Pál előadó irtak alá.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pestvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt Gulner Gyula főispán elnöklésével ülést tartott. A bemutatott havi jelentések során dr. Petri Mór kir. tanácsos tanfelügyelő beszámolt kerülete tanügyi állapotáról és közölte, hogy a múlt hó folyamán kilenc napon át hat községben tartott hivatalos kiszállást ovodák, elemi és polgári iskolák és egy tanítóképzőintézet meglátogatása, továbbá a felmerült panaszok megvizsgálása, iskolák elhelyezése stb. czéljából. A jelentés szerint fizetési-kiegészítés és korpótlék címén 19 tanító, illetve tanítónő összesen 8127 korona államségélyt kapott; az ürömi róm. kath. felekezeti iskolánál a harmadik tanítói állásra elvileg 900 korona államségélyt engedélyeztek és a negyedik és ötödik tanítói állás szavazására irányuló kérvényt is fölterjesztették. A tanfelügyelő javaslatára megállapította a bizottság a tanköteles koru eselések, iparostanulók és gyári munkások törvényszerű beiskolázása körül való szabályos eljárást, elrendelte Kocsér, Tápógyörgye, Főszeg, Tápószéle, Ujszász községekben a községi ovodák, Veresegyháza, Püspökszilágy és Dunakeszi községekben pedig gazdasági ismételő iskolák szervezését. Megállapította a bizottság az eszméri s gyóni elemi iskolai tanítók javadalmait és elintézte néhány ovoda és iskola költségvetését. Ezután Kurucz Gyula tanfelügyelő, a kecskeméti tanfelügyelői kirendeltség vezetője bejelentette a bizottságnak, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a süllősi, foktői, a fajsi, izsáki és sőt-vadkerti tanító számára fizetési-kiegészítést engedélyezett összesen 4422 korona összegben. Dr. Cottaly Ernő kir. pénzügyigazgató jelentése szerint a múlt hónapban egyenes adó fejében 1,251,376 korona 20 fillér folyt be, vagyis 46,387 korona 42 fillérral kevesebb, mint tavaly februárban. Ez év január elsejétől február végéig befizettek 1,687,082 korona 14 fillért, vagyis 70,156 korona 27 fillérrel kevesebbet, mint a múlt év hasonló időszakában. A többi jelentés során bemutatták a bizottság bíróvizsgáló küldöttségének jelentését, amely a pestvidéki törvényeségi fogházban az épület rozogassága miatt tarthatatlan állapotokat tüntet fel és indítványozza, hogy a bizottság sürgős felterjesztést intézzen az igazságügyminiszterhez a fogház kihelyezése dolgában. A bizottság az indítványt magáévá tette. A jelentések tudomásul vétele után felebbezzéket intézett el a bizottság.

A szerb válasz.

Budapest, márczius 11.

Simics bécsi szerb követ ma megjelent külügyi hivatalunkban és átadta Szerbia jegyzékét. Bécsben, mint előre jeleztük, a szerb jegyzék nem tette meg a kívánt hatást, mert Szerbia nagyon ravasz módon fogalmazta meg válaszát a hatalmak intervencziójára. A belgrádi kormány ugyanis kijelenti, hogy Ausztria-Magyarországtól nem kíván semmiféle rekompenciációt, de egy szóval sem említi, hogy e követelését elejti a nagyhatalmakkal szemben is. Sőt ellenkezőleg, Milovanovics és Pasics az ó-radikálisok klubjában kijelentették, hogy ők csak a monarchiától nem kívánnak semmit, azon egyszerű okból, mert Ausztria-Magyarországgal egyáltalán nem akarnak tárgyalásokba bocsátkozni. Követeléseikből azonban semmit sem engedtek, csak hogy azok teljesítését nem a monarchiától, hanem a nagyhatalmaktól, illetőleg a nemzetközi konferenciától várják. Sőt Pasics kijelentette kétkedő hibeinek, hogy a konferencia összehívása elhatározott tény, mert ebben a kérdésben Szerbia bírja Oroszország ígéretét.

Már pedig akár bírja Szerbia Oroszország ígéretét, akár nem, a konferencia csak akkor ülhet össze, ha Ausztria-Magyarország és Németország beleegyezését adja. Bécsben azonban ma is ragaszkodnak az eddigi állásponthoz: Ausztria-Magyarország csakis akkor vesz részt a konferencián, ha az összes vitás kérdéseket előbb Szerbiával közvetlen tárgyalások révén intézi el. Amíg ez meg nem történik, szó sem lehet konferenciáról.

Gróf Forgách belgrádi lépése éppen ezt a célt akarta szolgálni. Szerbia azonban a mai napig még nem válaszolt a monarchia előterjesztésére. Bécsben pedig addig nem hisznek Szerbia jóhiszeműségében, míg a monarchia jegyzékére nyílt feleletet nem ad. Mindenekelőtt a szerb kormánynak kötelessége kijelenteni, hogy a szkupstina ismert rezoluczióját, mely sérti a monarchia tekintélyét, semmisnek nyilvánítja. Ennél is fontosabb azonban Szerbia lázas fegyverkezése. A szerb válasz ugyanis egy szóval sem érinti a lefegyverkezés kérdését. Már pedig a monarchia sulyt helyez arra, hogy Szerbia kötelező ígéretet tegyen katonai intézkedésének visszavonására. A belgrádi kormány azonban nemcsak, hogy ezt a kérdést nem érinti jegyzékében, hanem naponta folytatja a fegyverkezését. E körülmény folytán Bécsben azon az állásponton vannak, hogy addig nem változtatják meg magatartásukat Szerbiával szemben, míg nyílt választ nem ad gróf Forgách előterjesztésére.

Mai hireink a következők:

A szerb jegyzék hatása.

Belgrádi vélemény szerint a körlevél közlésével és tartalmának a szkupstina által való jóváhagyásával, ez az ügy elintézettnek látszik és már most meg kell várni a hatalmaknak és különösen Ausztria-Magyarországnak a legújabb szerb politikával szemben való állásfoglalását. Szerbia maga meg van elégedve ezzel a politikával, mert azon az állásponton

vannak, hogy a körjegyzék nem mond le semmiféle követeléséről és mert a szerb kormánynak sikerült az egész szerb ügyet az európai konferencia elé utasítani. Angol parlamenti köröket, amelyek már tegnap este ismerték a szerb körjegyzék tartalmát, nagyon kielégíti a dolgok eddigi folyása. Szerbia formászerű lemondása következtében az osztrák és magyar-szerb háború most teljesen ki van zárva, annyival inkább, mert remélik, hogy Szerbia a legújabb osztrák-magyar jegyzékre nem fog kihívó választ adni.

Ujabb jelentések szerint Belgrádban a vélemények megoszlanak a körjegyzékről. A kormány válasza általában megnyugtatót kelt, mert a jegyzék megóvja Szerbia állami tekintélyét s egyidejűleg ügyesen kitér a bécsi kormánynak ama kívánsága elől, hogy közvetlen tárgyalásokba bocsátkozhassék a belgrádi kormánnyal. Szerbia sohasem Ausztriához intézte a kárpótlásra irányuló követeléseit, hanem egész Európához, Milovanovics külügyminiszter pedig az európai kormányoknak tett látogatása alkalmával sietett ezeket az igényeket érvényesíteni. Vannak azonban politikusok, akik úgy vélekednek, hogy a mostani szerb kormány cserbenhagyta Szerbia ügyét, amennyiben Európára bízta sorsát, már pedig a pétervári kabinet jegyzéke határozottan hangsúlyozza, hogy a nagyhatalmak nem hajlandók elismerni Szerbiának a kárpótlásra irányuló követeléseit. Amikor tehát a belgrádi kormány ezeknek az igényeknek eldöntését az európai államok határozatától várja, nem remélhet semmit. Akik így vélekednek, amiatt is el vannak keseredve, hogy a körjegyzék nem tesz említést Bosznia-Hercegovina autonómiájáról, pedig az szintén egyik főkövetelése Szerbiának. Sem azt nem mondja meg a kormány, hogy elejti e követelést, sem azt, hogy ragaszkodik hozzá. Általános az a benyomás, hogy a jegyzék nem őszinte és nem alkalmas a Balkán-válság bonyodalmainak megoldására.

A mai reggeli lapok közül csak három foglalkozik a kormány jegyzékével. Míg a „Beogradske Novine“ és a „Mali Journal“ kielégítőnek tartja azt, addig a Politika nem talál elég elítélő kifejezést s egyben szidalmakkal illeti Ausztria-Magyarországot. Szerbiának nincs mit félnie az osztrák-magyar monarchiától — így ír a Politika — mert Németország egyetlen katonát sem küldhet támogatására, hisz önmagának is három fronton gyűl meg majd a baja. Ausztria-Magyarországnak pedig elég dolgot fog adni Szerbia, Montenegro és Boszniának hős népe. Ami Oroszországot illeti, a hármasszövetségnek ez a nagyhatalma nyugodtan fogja nézni az osztrák-magyar monarchia vergődését és a csehek csak az első lövésre várnak.

A „Times“ szerint a szerb jegyzék közzététele bizonyára nagyban hozzá fog járulni a gondok és kétségek eloszlatására, amelyek Európára nehezdednek. Üdvözöljük a jegyzéket, mint ama tény föllismerésének jelét, hogy az időrebb diplomáciai tárgyalás ideje elmúlt. A szerb jegyzék nyilvánvalóan teljesen kielégíti a jogos osztrák és magyar követeléseket és a monarchia jól teszi, ha haladéktalanul elfogadja.

A francia lapok azon a nézetben vannak, hogy a szerb körjegyzék alkalmas arra, hogy Ausztriát és Magyarországot kielégítse. A „Figaro“ azt írja, hogy Szerbia nagy áldozatot hozott a békének és hogy a szerb kormány komolyan és sikeresen fáradozott azon, hogy a nép szenvedelmét megfékezze és ezért általános elismerés illeti meg.

A „Lokalanzeiger“ pétervári tudósítójának alkalma volt egy magasállású orosz diplomatával beszélnie, aki akként nyilatkozott:

Az ellentétek lényegesen enyhültek és nincs ok izgalomra. Biztosra vehető, hogy Szerbia és Ausztria-Magyarország között létre fog jönni a kereskedelmi szerződés. A pétervári kormány az utóbbi időben egész határozottan és nem is egyszer adta értésére a szerb kormánynak, hogy nem számíthat Oroszország részéről támogatásra, ha erőnek erejével megbolygatja a békét, viszont gondolni sem lehet arra, hogy Ausztria-Magyarország hirtelen megtámadja Szerbiát s

ezzel Oroszországot is háboruba keverje, mivel a Balkánon a szláv befolyás volna kockán.

A szkupstina helyesli a választ.

A szkupstina mai ülésén Zunievics ifjúradikális képviselő kérdést intézett a külügyminiszterhez a politikai helyzet jelenlegi állásáról, mire Milovanovics körülbelül a következőket válaszolta:

— Bosznia és Hercegovina annexiója után feszültebbé vált a viszony Ausztria-Magyarország és Szerbia között. Az osztrák-magyar-török meggyezés után, amikor úgy látszott, hogy a helyzet különösen válságos fordulatot vett, arról volt szó, hogy a hatalmak, hogy a békét biztosítsák, Bécsben és Belgrádban egyidejűleg közbenjárnak. Később elálltak ettől a lépéstől és azt a tervet vetették fel, hogy csak Belgrádban intervencionáljanak. Ekkor az orosz császári kormány szükségesnek látta, hogy Szerbiát megvédelmezze, amelynek becsületét és tekintélyét egy ilyen intervenczió kétségessé tette volna. Az orosz kormány barátságos előterjesztések útján figyelmeztette Szerbiát Európa óhajára és tanácsokkal látta el.

Milovanovics ezután felolvasta az orosz jegyzéket és a választ, melyet arra Szerbia adott.

Zunievics képviselő a miniszter választát meglepéssel vette tudomásul és kijelentette, hogy a szerb kormány Oroszország javaslatára nagyon bölcsen válaszolt. Köszöni a kormánynak, hogy sikerült neki a békét fentartani, most azonban óhajtandó volna, hogy a szerb kormányt ebben a törekvésében a hatalmak is támogassák.

A szkupstina aztán elfogadta a 103 millióval felemelt költségvetést, névszerű szavazás útján. Megelőzőleg a pénzügyminiszter kifejtette a költségvetés emelésének okait s utal a politikai helyzetre. Szerbia pénzügyei rendezettek, a pénztári készlet 22 millió s a kormány nem volt kénytelen sem bonokat, sem kincstári utalványokat kibocsátani.

Szkupstina körökben a szerb válaszegyzék már azért sem kelt nyugtalanságot, mert a kormány megnyugtató kijelentéseket tett. A jegyzéknek annyiban nem tulajdonítanak további jelentőséget, mert Szerbia kezét semmi tekintetben nem köti meg, nem foglalja magában azt a kijelentést, hogy Szerbia lemond követeléseiről, és a szerb kormány bizodalmit fejezi ki arra nézve, hogy Oroszország Szerbiát továbbra is támogatni fogja. Az egész szerb sajtó megmarad amellett, hogy Szerbia területi követeléseit teljesedni fogja. Szerbia fegyverkezését nem szakította félbe. Azt a hír, hogy Törökország a hadiszerek átszállítását újból megengedte, nagy örömmel fogadták.

Az ó-radikálisok klubja tegnap este népes ülést tartott, melyen a kormány tagjai közül Milovanovics, Pasics és Protics vettek részt. A radikális klubnak — mely tudvalevőleg a szkupstinában többséget alkotó pártot foglalja magában — az ülése helylyel-közzel nagyon mozgalmas jellegű volt. Milovanovics külügyminiszter ismertette a szerb körjegyzék tartalmát és azt a következőleg magyarázta meg. A szerb kormány kijelenti ebben a jegyzékben, hogy Ausztria-Magyarországtól semmiféle, területi, sem gazdasági kárpótlást nem kér. Ez a magatartás logikai következménye annak, hogy Szerbia nem ismeri el Ausztria-Magyarországnak azt a jogát, hogy a boszniai kérdést illetőleg egyedül határozzon. Szerbia ellenkezőleg azt követeli, hogy ezt a kérdést egy európai konferencia rendezze és csak ennek a megtörténte után fogja Szerbia képviselői által óhajait nyilvánítani.

Milovanovics e fejtegetéséhez hozzátette, hogy az orosz, angol és francia kormány a szerb körjegyzék tartalmát teljesen jóváhagyta. Ezután Uzumovics képviselő azt kérdezte,

hogy mit szándékozik a kormány tenni akkor, ha a konferencia nem jön létre, mire Pasics azt felelte, hogy az orosz kormány határozott ígérete értelmében a bosnyák-hercegovinai kérdést csak egy európai konferencián fogják finalizálni. Ha a konferencia nem jön létre, akkor a kérdés nyitva marad, Oroszország ez esetben nem ismerné el az annexiót, ami Ausztria-Magyarországra nézve a legnagyobb jelentőséggel bírna.

— Szerbiára nézve — tette hozzá Pasics — nem volt hátrány, ha ez a kérdés akár évekig húzódnék, *Mentül később intézik el, annál több időt nyer Szerbia arra, hogy a döntő pillanatra elkészüljön. Szerbia nem kapitulált Ausztria-Magyarország előtt és ezt nem is fogja megtenni mindaddig, míg Oroszország őszinte támogatására számíthat.*

A szerb válasz és a monarchia.

Szimics szerb követ ma délelőtt tizenkét órakor átnyújtotta a külügyi hivatalban a jegyzéket. *Bosznia annexiója óta ma történt meg először, hogy Szimics ismét megjelent a külügyminisztériumban.* Közvetlenül Bosznia annexiója után Szimics azt a megbízást kapta kormányától, hogy a szerb kormány nevében tiltakozást nyújtson át Bosznia és Hercegovina annexiója ellen. Szimics megjelent a külügyminisztériumban, ahol, miután báró Aehrenthal akkor a delegáció ülészaka miatt Budapesten időzött, egy osztálytanácsos fogadta, aki azonban a tiltakozást nem akarta átvenni. A bécsi szerb követ azóta nem jelent meg a ballplatz palotában.

Beavatott diplomáciai körökben úgy vélekednek, hogy a szerb körjegyzék éppen nem alkalmas a helyzet tisztázására, amely az osztrák-magyar monarchiának főcélja. Mikor a belgrádi kormány hangsúlyozza, hogy Ausztria-Magyarországtól sem területi, sem gazdasági természetű, sem politikai kárpótlást nem kíván, egyidejűleg a hatalmak részéről provokál döntést, mert innen remél kárpótlást. Ezzel szemben a bécsi külügyi kormány megmarad azon az állásponton, hogy nem küld megbízottat egy olyan konferenciára, amely programjára tüzi azokat a kérdéseket is, amelyek csak a monarchiát érdeklik, mert a portával létrejött megegyezés következtében Bosznia-Hercegovina, amelyet Ausztria-Magyarország nemzetközi megbízás alapján birtokolt, jogilag tulajdona lett. Ilyen körülmények között a monarchia feltétlenül ragaszkodik ahhoz a követeléséhez, hogy közvetlenül Szerbiával tárgyaljon. A belgrádi kormány jegyzéke fölig-meddig visszavonulást jelent ugyan, de a monarchia sarkalatos követelését alig vitte közelebb a teljesüléshez. Mégis remélik illetékes helyen, hogy a szerb kormány, amely eddigelé nem válaszolt gróf Forgách előterjesztésére, megragadja az alkalmat és készségesnek fog mutatkozni a közvetlen tárgyalások felvételére. A mi a belgrádi kormánynak azt az ígéretét illeti, hogy iparkodni fog Ausztria-Magyarországgal szemben továbbra is korrekt magatartást követni, könnyen félreértésre adhat okot, mert hiszen Szerbia eddig szakadatlanul folytatta hadi készülődéseit, hadiszereket rendelt és szállított, ami nem tekinthető korrekt magatartásnak. Mind ennek ellenére mértékadó helyen bizakodnak benne, hogy a belgrádi kormány Oroszország felszólalására végül mégis hajolni fog az okos szóra, noha tagadhatatlan, hogy a pétervári kormány eddigi fáradozásai nem tisztázták a helyzetet.

A konferencia.

Berlini jelentés szerint Ausztria és Magyarország ragaszkodik ahhoz az elhatározásá-

hoz, hogy csak a konfliktus teljes elintézése után fog a konferencián részt venni, de ebben az esetben is csak ama kérdések tárgyalását fogja megengedni, amelyek nem érintik az annexiót. Ami a duna-adriai vasutat illeti, Ausztria és Magyarország azon az állásponton van, hogy Szerbiának erről a dolgról előbb Törökországgal kell tárgyalnia. *Ausztria és Magyarország semmi szín alatt sem fogja megengedni, hogy Törökország szuverenitási jogát kétségbevonják.*

Berlini vélemény szerint különben távolról sem olyan pesszimiztikus a hangulat, mint aminőnek tegnap báró Bienenrth osztrák miniszterelnök kifejezést adott. *A szerb kormány óvatosan kerüli jegyzékében a leszerelés dolgát és semmi sem mutat arra, mintha ilyen szándéka volna, ellenkezőleg vitássá akarná tenni a boszniai annexiót, mikor ezt a kérdést is az európai hatalmak ítélőszéke elé kívánna vinni,* holott jól tudja a belgrádi kormány, hogy Ausztria-Magyarország az annexió ügyét a portával kötött egyezség alapján jogérvényesen elintézettnak tartja és azt nem engedni a konferencia napirendjére tűzni. Erésben az osztrák-magyar monarchia számít Németországra, amely kezeskedik arról, hogy a konferenciára, ha összejön is, Ausztria-Magyarországnak semmilyen tekintetben sem lehet ártalmára. Egyébként az eddigi diplomáciai tárgyalások után Ausztria-Magyarország bizvást hozzájárulhatna a konferencia összehívásához, mert számára elég biztosíték Németország, hogy a nemzetközi konferencián semmi olyan nem történhetnék, ami a monarchia tekintélyét csak legtávolabbról is sérthetné, de a bécsi külügyi kormánynak nem tágit már októberben kifejtett álláspontjától, hogy mielőtt a konferencia létrejön, közvetlen tárgyalások által kívánja az egyedül őt érintő kérdéseket megoldani és jó előre akarja diplomáciai uton a konferencia programját összeállítani. A mi a berlini illetékes tényezőket illeti, ők a szerb jegyzéket nem tartják huzavonának, hanem inkább arra magyarázzák, hogy Szerbia a nemzetközi konferenciától szeretne egyet és mást kicsikarni. Valószínűnek mondják, hogy Szerbia megnyugtató ígéretet tett Konstantinápolyban s azért engedte meg a porta Szerbia számára a hadiszerek továbbszállítását török területen.

A szandzsák, mint kárpótlás.

Német mértékadó helyen nagyon figyelemreméltónak tartják a szerb körjegyzéket, de nem tartalmánál fogva, hanem azért, amilyen hallgatott. *Egy szóval sem említi a szerb kormány válasza a föltétlen leszerelést és tüntetőleg hangsúlyozza, hogy Ausztria-Magyarországból Szerbia semmit sem kíván.* Nyilvánvaló tehát, hogy a belgrádi kormány nem adta föl követeléseit s azokat más módon szeretné érvényesíteni, még pedig úgy, hogy a novibazári szandzsákból kapjon egy földsvotot. Erős a gyanu, hogy arra Törökország is kész segítséget nyújtani. A török-bolgár tárgyalások, illetéleg a porta és az orosz kormány között folyamatban lévő alkudozások a bolgár kárpótlás körül s az a körülmény is, hogy a porta ismét megengedte Szerbiának a török területen át való hadiszállítását, mind azt bizonyítják, hogy Törökország esetleg nem zárkoznék el a novibazári szandzsák egy földterületének bérlet útján való átengedésétől, azért bérlet útján, hogy a török lakosság érzékenységét ne sértse vele. Ha ez valóra válnék, akkor a helyzet ismét elmérsedne, amit nem kell hosszasan bizonyítani. És ily módon boszulná meg magát báró Aehrenthalnak az a korábbi nagylelkűsége, hogy sietett kiűriteni a szandzsákat.

Plevljei jelentések szerint különben, amióta az osztrák-magyar csapatok a szandzsákból kivonultak, ott minden üzlet és forgalom pang. Egyes csa-

ládok, melyek az osztrák-magyar katonaságtól éltek, valósággal éheznek. A lakosság valósággal visszakívánja a „svábákat.“ Azokba a barakkokba, melyekben az osztrák-magyar katonaság volt elszállásolva, most török csapatok vonultak be. Bár az osztrák-magyar hadi kincstár ezeket a barakkokat csak bérelte, a török kormány azokat most mint állami tulajdont lefoglalta és a vállalkozónak még a fa árát se akarja megtéríteni. *Az utóbbi napokban a szerb és montenegrói határokon igen erős bandák tüntek fel, melyek azonban a határt még nem lépték át.* A török kormány a két határ felé sürgősen csapatokat von össze, mert minden jel arra mutat, hogy a szerbek és montenegróiak egyidejűleg akarnak a szandzsákba betörni. *A helyzet az egész szandzsákban nagyon feszült.*

Berlinben illetékes helyről kijelentik, hogy eddigelé semmiféle részről nincs megerősítve az a híresztelés, hogy Szerbia hirtelen, meglepetésszerűen meg akarná támadni a novibazári szandzsákat. Ilyen megrohanást Törökország természetesen nyílt hadüzenetnek fogna föl és nemcsak védekezésre szorítkoznék, hanem támadóan lépne fel. Nem volna Törökországra nézve nehéz a szerbiai határon át támadóan előnyomulni és a katonai helyzet Szerbiára nézve felette kedvezőtlen lévén, általános itt az a vélemény, hogy alaptalan a Szerbia részéről készülő támadás hite.

Szerbia tovább fegyverkezik.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a belgrádi katonai attasé azt táviratozta, hogy Szerbia a legutóbbi napokban igen meggyorsította fegyverkezését. Más forrásból eredő hírek szerint a szerb Drina-hadosztály zászlóaljainak felszerelése sok nehézséggel jár. Sabác és Lovnoca között sietve dolgoznak a megerősítéseken. E két hely között most nyolcz zászlóalj gyalogság van. A csapatok koci és ló hiányában szűkölködnek.

Tegnap 200 kozák 2 tiszttel utazott keresztül Konstantinápolyon, kik önkénteseknek mennek Szerbiába. Hír szerint Dél-Oroszországból és a Kaukázusból további önkéntes csapatok érkeznek.

Vilmos császár nyilatkozata.

A „Rhein. Westphal. Ztg.“ egy beszélgetést tesz közzé, amelyet munkatársa a bécsi külügyi hivatal egyik személyiségével folytatott. A hírlapíró beszélgetés közben azt a kérdést is felvetette, hogy igaz-e — mint ahogy francia lapok írják — hogy Vilmos császár kijelentette Ferenc Józsefnek, hogy neki, mint a német hadsereg altábornagyának, csak meg kell adni a jelet az indulásra. Az államférfi erre azt felelte, hogy Vilmos császár tényleg tett ilyen nyilatkozatot, de ezt nem most, hanem még néhány hónap előtt, legutóbbi bécsi látogatása alkalmával, a tiszteletére Schönbrunnban adott udvari ebéden mondta.

A bandák készen állnak.

A belgrádi lapok szerint a bandák már teljesen szervezkedtek. A nemzeti védelmi bizottság jelentése szerint a bandák összesen 12,000 teljesen felszerelt tagot számlálnak és pedig 6000 maczedóniai, 4000 szerb és 2000 albániai. A bandák egyik részét a boszniai határra Lesnicza és Ivanicza közé küldték, egy másik részét Raska és Kursumlia vidékére, egy harmadik részét pedig Vranja és Prepolacz környékére. A bandák vezetését husz, a maczedóniai harcokban bevált vojvoda és husz szerb katonatiszt vállalata magára. A bandák fegyverzeté öltözetü gyorstűzelő fegyverekből és kézi bombákból áll; ruházatuk szerb-albán nemzeti öltöny. A bandák minden tagja a teljes ellátáson kívül napi másfél franknyi zsoldot is kap. Cselovics szerb milliomos, aki boszniai származású, néhány héttel ezelőtt egymillió frankot boesított a szerb hadügyi minisztérium rendelkezésére, most pedig 300,000 frankot juttatott a nemzeti védelmi bizottságnak is azal a kikötéssel, hogy az összegot a bandák szervezésére és fentartására fordítsák. A bandák Szerbiát a boszniai és az ó-szerbiai határ felől mintegy kordonnal veszik körül. Hír szerint a szerb kormány ily módon a novibazári

szandzsákban fait accomplit akar teremteni, amelyért azután a felelősséget a bandákra akarja háritani.

A szerb hadiszerszállítás.

Örgróf Pallavicini osztrák-magyar nagykövét erélyes tiltakozása ellenére a porta megengedte Szerbiának hadiszerek szállítását Törökországon át a az osztrák-magyar nagykövettel szemben ezt az eljárását azzal akarja igazolni, hogy a portát egy régebbi ígérete kötelezi, amelyet tartozik beváltani, de az engedély csak azokra a szállítmányokra terjed ki, amelyek már uton vannak. Hir szerint a francia szállítócégek saját kormányuknál panaszi tettek és közvetítést kértek, hivatkozva arra, hogy nagy kárt szenvednek, ha nem képesek a megrendelt hadiszereket határidőre eljuttatni Szerbiába. A Lokalanzeigernek tudósítása szerint a porta az orosz kormány nyomása alatt megengedte 15.000 kg. dinamitnak s a szerb lovasság és tüzérség számára rendelt lőszerszámmak török területen való átszállítását, de egyelőre vonakodik megadni az engedélyt a municzió szállítására. Ma Szalonikiba érkezett az Orchis nevű angol gőzös, amely 30.000 tonna dinamitot hozott Szerbia számára. A kormány még nem adta meg az engedélyt, hogy a dinamitot Szalonikiból török területen át szállítsák tovább Szerbiába.

Az újabb jelentések szerint a szerb hadiszerek keresztültvitelének kérdése még nincs teljesen tisztázva. Szerb részről az állítják, hogy az engedély a legközelebbi két hónapra szól és így az összes szerb hadiszereket behozhatók. A francia bányatársaság nevére szóló 15 és az angol bányatársaságnak szóló 20 tonna keresztültvitelére, bár az itteni nagykövetség lépéseket tett, még nem adott engedélyt. Az „Ikdam“ szerint a kormány e kérdésben közép-utra lépett azért, hogy idegen bányatársaságok részére szóló dinamit, valamint felszerelési eszközök keresztültvitelét megengedte, fegyver és robbanóanyagok keresztültvitelét azonban nem.

Legújabb híreink.

Berlin, márczius 11.

A szerb kormány válaszjegyzékét ma délben adták át a berlini külügyi hivatalnak. Megítélésénél meg kell várni, hogy a hatalmak mily álláspontot foglalnak el. A jegyzék elkerülte azt a legfőbb pontot, hogy mily álláspontot foglal el Szerbia a leszerelés kérdésében. Erről egyáltalában szó sem esik. Azt sem lehet tisztán megtudni, vajjon Szerbia a gazdasági kérdéseket illetőleg hajlandó-e a monarchiával direkte tárgyalásokba lépni. Mindenesetre nem kielégítő az a kívánság sem, hogy a nagyhatalmak itélkezzenek követeléseiről konferenciájukon. Tudtunk szerint a nagyhatalmak közt megegyezés áll fenn arra nézve, hogy ha a konferencia összeül, csak oly kérdésekkel foglalkozik, amelyeket illetőleg a nagyhatalmak már előzőleg megállapodtak.

Bécs, márczius 11.

A „Fremdenblatt“ írja: A szerb körjegyzők főjellege a zavaros és körmönfont szövegezés. Kiegészítésre szorul a jegyzék főleg azért, mert a feltűnő módon öt hónap óta üzött és ellenünk irányuló fegyverkezéseket figyelmen kívül hagyja. Pretencióiával Szerbia már nem ellenünk lép fel, hanem közelebből meg nem jelölt „ügyét“ a hatalmakra, tehát nyilvánvalólag az európai konferenciára bizza. E konferencia azonban, amely a boszniai ügyet a Szerbia által óhajtott állapotban, vagyis egy még nem rendezett kérdés állapotában elképzelhetetlen, vagy legalább is a mi részünkre elfogadhatatlan. Bosznia kérdését Törökországgal kötött entente-ünk anyagilag elintézte és a szignatár hatalmak, amelyek sohasem támadták meg az annexió tényét nem a Szerbia által kívánt döntést fogják meghozni, hanem csakis az általunk eszközölt közjogi aktus formális befejezése ügyében fognak nyilatkozni. Ezért nem nagyon érhető, hogy Szerbia a területiális követelésekről való lemondásának értékét miért befolyásolja a kiterő hivatkozással a szignatár hatalmakra. Eltekintve ettől a ponttól, a jegyzékből nyert összehasonlás az, hogy a homályos és kiterő beszéd dacára érezhető a szerb kormány némi jóakarata és hogy talán a jegyzéket, mint valamelyes eszmecsere alapját gondolták. Természetes, hogy az ügyet a jegyzék nem intézi el és mint eddig, továbbra is meg fogjuk várni, vajjon mit válaszol Szerbia határozott kérdéseinkre.

KÜLFÖLD.

Bülow állása megrendült. A szövetség tanácsköreiből komolyan megrendültnak hiszik Bülow herceg állását, mert egyes szövetségi államok nem titkolják, hogy a pénzügyi bizottság halogató és sikertelen tárgyalása elkedvetleníti őket. A dolgok mostani állásában gondolni sem lehet arra, hogy a költségvetés márczius 31-ig, az utolsó határidőig elkészüljön, vagy hogy az ez idő szerint kuszált parlamenti helyzetet tisztázzák.

A vetőjog eltörlése. A pápai szék ma hivatalos közleményt tett közzé, melynek függeléke különös rendelkezéseket tartalmaz a pápai szék megüresedésének és a pápaválasztás eseteire. E rendelkezések három konstituczióba foglaltattak, amelyeknek másodikika a konstituczió komisszum novis (1904. január 20.) a vető ellen foglal állást. E konstituczió utal a pápák azon törekvésére, amelylyel a vetőjognak nevezett visszaélést el akarták törölni. A konstituczió ezután azt mondja:

Isteni büntetés és az exkommunikáció terhe mellett megtiltjuk a római szentegyház minden bitorosának, a mostaniaknak, mint a jövődeknek, ugyszintén a szent bitorosi kollégium titkárnak és mindazoknak, akik a konklávéban résztvesznek, hogy bármily világi hatalomtól elvárják azt a megbízást, hogy vetot javasoljanak akár egyszerű kívánság, akár más formában nyilvánul az a vétó, akár az egész bitorosi kollégiumhoz, akár bitorosok egyikéhez, vagy másikához intéztetik az írásban, vagy szóban, egyenesen vagy közvetve. E tilalom minden intervenczióra vagy beavatkozásra vonatkozik, amelynek révén világi hatalom beavatkozhatnék a pápaválasztás ügyébe, tekintet nélkül arra, hogy mily módon történik az.

Rifaat pasa missziója. Szófia jelentés szerint az ottani hivatalos köröknek okuk van azt hinni, hogy azokhoz a kérdésekhez, amelyeket Rifaat pasa török külügyminiszter több európai fővárosban a vezető államférfiakkal megbeszélte, a berlini szerződésnek Macedónia önkormányzatára vonatkozó 23. cikkelye is hozzátartozik. Rifaat pasa főadata lesz, hogy a hatalmakat rábírja arra, hogy ezt a cikkelyt töröljék el. Ezen az uton akarják megakadályozni, hogy a hatalmak, mint a multban, a macedóniai ügyekbe beleavatkozzanak.

Konstantinápolyból jelenti a „Frankfurter Zeitung“ tudósítója, hogy nemcsak a porta ellenjavaslatát hiúsult meg, hanem Rifaat pasa külügyminiszter pétervári missziója is előre nem látott nehézségekbe ütközött. Politikai körökben az a vélemény uralkodik, hogy Oroszország a török ellenjavaslatot szeretné kihasználni Szerbia javára, még pedig úgy, hogy Törökország engedményeket tegyen Szerbiának s ezek az engedmények nem irányulnak többé egyedül a Duna-Adria-vasut tervére, hanem ellenkezőleg azt célozzák, hogy a porta egyezzen bele a vasutvonalnak a novibazári szandzsákon keresztül való építésébe. Miatán a porta nem idegenkedik attól, hogy bérlet útján a novibazári szandzsákon át egy utat engedjen Szerbiának, várható, hogy Törökország egészen visszavonja az indennitásnak teljes összegben való likvidálására vonatkozó követelését.

A francia haditengerészet panamája. Brousse képviselő, a kamara költségvetési bizottságának előadója a Matinban kivonatot közöl az 1902-7. évi tengerészeti kiadásokról. Rámutat arra, hogy a tengerészeti kormányzat által szénre, élelmiszerekre, páncéllemezekre és kazánokra kötött szállítási szerződések a vállalkozóknak rendkívül nagy, egyenesen visszaélés számba menő nyereséget hoztak. A tengerészeti kormányzat által fizetett rendkívül nagy áron kívül a szállítók tulságos prémiumokat is huztak. Így egy szállító 1.056.000 frank értékű tenger alatt járó harminczhét motorért nem kevesebb, mint 540.480 frank prémiumot kapott. Thomson volt tengerészeti miniszter a Matin tudósítója előtt kijelentette, hogy Brousse képviselőnek a tengerészeti kormányzat ellen tett vádjai igazolatlanok, mindenesetre igen tulzottak.

EGYHÁZAK.

— (Székács-émlékünnep.) A pesti evangélikus magyar egyház néhai püspökének, dr. Székács Józsefnek, születése századik évfordulója alkalmából szép emlékünnepet rendezett ma este a Deák-téri evangélikus templomban. Az ünnepélyen Zsilinszky Mihály egyházkerületi felügyelő szép emlékbeszédben idézte fel az egyház néhai nagy fiának emlékeztetét.

A Reichsrath ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márczius 11.

Az osztrák képviselőház mai ülésén a boszniai agrárbank ügyét tárgyalták, tehát igen sűrűn foglalkoztak ezen a réven Magyarországgal is.

Az irományok fölolvastása után megkezdte Sustersic képviselőnek a boszniai agrárbankra vonatkozó sürgős javaslatát tárgyalni.

Dr. Sustersic a sürgősség megokolásában kijelenti, hogy egész határozottsággal állást kell foglalni az ellen, hogy a magyar agrárbank oly nagy mértékben, amint ezt magyar részről tervezik, keddemenyessé és hogy ez a bank Boszniában túlnyomó befolyásra tegyen szert. A bank által a magyar állam Boszniában túlnyomó befolyásra jut és így kerülő uton megszerzi magának Boszniát. Báró Burián magatartása ellen fordul szóló, aki kijelentette a delegációkban, hogy a jobbagymegváltás privilégiumát kizárólag magyar bank számára tartotta fenn. Szóló azt a kérdést intézi az osztrák kormányhoz, hogy mit tett eddig és mit szándékozik tenni és vajjon érez-e magában annyi erőt, hogy ezt megakadályozza. (Élénk helyeslés és taps.)

Bilinski pénzügyminiszter megjegyzi, hogy nemcsak jogosult, hanem kötelezett is ebben a fontos, a boszniai kormányzatban talán legfontosabb ügyben döntő befolyást gyakorolni. Elsősorban itt azt a nagy kérdést kellene megoldani, hogy vajjon egyáltalán helyes-e a boszniai földmegváltást pénzügyre bízni. (Élénk helyeslés.) Ausztriában az állam maga vette a kezébe a földmegváltást. (Dr. Mühlwert közbeszól: Ez az egyedül helyes módja!)

Amennyiben a közös pénzügyminisztérium ragaszkodnék eddigi elhatározásához, hogy a kérdést a pénzügyi segitséggel oldja meg, akkor erőnk kell majd latba vetnünk, hogy az adott helyzetben határozottan megvédjük Ausztria érdekeit. Ez esetben nem volna kizárva annak lehetősége, hogy az egész kérdés megoldásánál egy osztrák pénzügyi paritásos befolyással akcióba lép. (Bravo! Bravo!) E tekintetben két dologról van szó. Nemcsak tőkénkről, hanem a szervezetről is. Az az intézet, amely a dologhoz hozzájut, természetesen a legmértévdobbf befolyást fogja gyakorolni a megváltási üzlet szervezetére. Nem tudom, vajjon a szervezet olyan-e, amint azt előttem szóló t. képviselő ur jellemezte, annyi azonban bizonyos, hogy egy osztrák intézmény, ha együtt működik egy magyar intézménnyel és paritásos befolyással bír, vagyis a magyar bankkal teljesen egyenrangú. Ausztria érdekében és mondhatnám új boszniai polgártársaink, a kmétek érdekében fog működni.

Dr. Okunjevski képviselő: Meg fogja ezt Burián engedni?

Bilinski pénzügyminiszter: Csak annyit mondhatok önnek, mily irányban akarunk működni. Az ügy a mi részünkre egyáltalában nincsen befejezve. Mi nem akarunk háborút. Mi nem vagyunk hivatva arra, hogy a közös pénzügyminisztériummal, vagy pedig a magyar minisztériummal hadakozzunk. A mi kötelességünk az, hogy a kérdést Ausztria és Bosznia érdekében megfelelőleg megoldjuk. Az osztrák kormány törekvése tehát oda fog irányulni és remélem, a magyar miniszterelnök ur nagy pénzügyi belátásával segíteni fog ez ügyben, hogy az osztrák kormány befolyása alatt az osztrák intézmény, épp úgy, mint a magyar kormány befolyása alatt a magyar intézmény oly szellemben működjék, amint az óhajtuk és itt megbeszéljük. (Közbeszólások.)

Uraim! Meg akarom még azt is mondani, hogy nincsen okunk arra, hogy repressziv intézkedésekkel fenyegetőzzünk. Ugyanazon monarchia hatóságai között ez nincs is szokásban, de csak ugy elbeszélés-képen meg akarom említeni, hogy a záfoglevelek, amelyeket a jövő intézmény kénytelen lesz kibocsátani, piacra fognak szorulni. E piacot csak Ausztriában találhatják meg, de csakis az osztrák pénzügyminiszter engedélyével. (Helyeslés.) Azt hiszem, hogy az ügy, amelyben a közös pénzügyi-

niaztériummal a legbarátságosabb módon működhetünk a boszniai lakosság javára, nem kilátástalan és reméljük, hogy közös megbeszélések után, amelyek folyamán mi természetesen a legnagyobb jóakarattal összes kívánságainkat, a t. Ház kívánságait és a pénzügyminiszter jogait is tárgyalni fogjuk, abban a helyzetben leszünk, hogy az ügyet szanáljuk.

A Reichsrath ezután elfogadta a *Sustersic* indítványának sürgősségét és tartalmát a bosnyák agrárbankról és miután *Klofac* visszavonta sürgős indítványát, áttért *Stransky* sürgős indítványának tárgyalására *Flesch* főtörvényszéki tanácsos ügyében. A legközelebbi ülés holnap.

A nagyszerb összeesküvők.

— Nyolczadik nap. —

Budapest, márczius 11.

Nyolczadik napja tart már a nagyszerb felségárulók bűnpöre, de még mindig csak az első vádlottat, *Pribicevics* Ádám, vrginmoszti járási gyakornokot hallgatják ki. A mai tárgyaláson körülmenyesen visszatértek a vádlottnak Orescsanizhoz intézett és súlyosan terhelő tartalmu levelére.

Az ügyész: Ön azt állította, hogy rokonszenvez a horvátokkal. És a levélben azt írja, hogy nem kell félni a horvátoktól.

A vádlott (némi gondolkodás után): Csak egy közmondást idéztem.

Az ügyész: Mik azok a közös eszmék, amiket a levélben említ?

A vádlott: Kulturális eszmékről volt szó.

Erre az ügyész a vádlott többi leveleit olvassa fel. A vádlott azzal védekezik, hogy tudományos czélból írta azokat és nem politikai, hanem morális hatást akart velük elérni.

Az ügyész megkérdi a védőktől, hogy kívánják-e a leveleknek eredetiben való bemutatását.

Dr. *Popovics* Dusan védő: Hogyné! Hiszen a vizsgálat folyamán úgy is elitkolták czekek a leveleket.

Az elnök: Most már elfogyott a türelmem. Látom, hogy a védő uraknak nem használ sem a megrovás, sem a fegyelmi büntetés. Hát majd más eszközökhöz fogok folyamodni.

A teremben nagy nyugtalanság támad. Az elnök csenget, majd mikor csend lett, az ügyész összegezte a tárgyalás legutóbbi fázisainak eredményeit:

— A vádlott tagadhatatlanul forradalmár eszméket terjesztett. Társaival hirdette az elszakadást az osztrák-magyar monarchiától és, hogy a szerb birodalomnak a Kulpa legyen a határa.

A vádlott: Ezek kombinációk!

Az ügyész: Jól szervezett mozgalom népszerűsítette a nagyszerb elveket. Azok a levelek, miket felolvastam, a pör legfontosabb bizonyítékai, sokkal fontosabbak Nasztics vallomásainál, aki tehát nem koronatanu.

Az elnök ekkor elrendeli a déli szünetet.

Szünet után dr. *Hinkovics* védő reflektált az ügyész szavaira. Szerinte a vádirat adatai nem döntő jelentőségűek. Hosszasan ismerteti a szerbek gazdasági mozgalmát. Az ügyésznek, mondotta, hangsúlyoznia kellett volna azt, hogy a felolvasott czikkek, levelek és más bizonyítékok legnagyobb-részt Péter király trónralépésének idejéből valók, amikor a horvátországi szerbek szimpátiával fogadták az eseményt. Ez a szimpátia nem nyilvánítható felségárulásnak. Utóbb a védő vitatkozik az ügyésszel, hogy a „vlaha” és a „szerb” szó ugyanaz és mindegyiknek a használata törvényes. Az ügyész azt erősítgeti, hogy a két szó nem egy. Azután *Hinkovics* kéri, hogy a vrginmoszti szerbekre vonatkozó bizonyítékait felolvashassa. Az ítélettanács ezt csak részben engedni meg. A védő semmisségi panaszt jelent be és felolvas vrginmoszti szerb pénztári kimutatásokat, ujságcikkeket, katonanótákat és egyebeket. Unalmas egyhangúságban fejeződött be a tárgyalás-délután háromnegyed kettőkor.

Holnap is még *Pribicevics* Ádámot hallgatják ki. A pör iránt már nagyon gyenge az érdek-

lődés. Az örökös felolvasások, a védők folytonos indítványozásai, melyekkel a tárgyalást mesterségesen nyújták, nem keltenek különösebb figyelmet.

A zágrábi vizsgálóbíró ma Rumában házkutatást tartott dr. *Miladinovics* ügyvédnél, aki a bíróság a felségárulási perben tudvalevőleg nem fogadott el védőül. A vizsgálóbíró *Miladinovics*nál egy pár szerb takarót és Péter király képével ellátott két manzsetttagombot talált, melyek Bécsben készültek. *Miladinovics*ot ma délután csendőri fedezettel Zágrába hozták és már két óra óta a vizsgálóbírónál van, aki őt kihallgatja. Azt hiszik, hogy le fogják tartóztatni.

Mihalovics századost elitelték.

— Négy és félhavi fogház és lefokozás. —

Budapest, márczius 11.

Mihalovics százados ügyében, akit tudvalevőleg — egy József főherczeggel való összekocczanásából kifolyólag — a királyi család egy tagjának megsértésével vádoltak, értesülésünk szerint a hadbírószék már meghozta ítéletét, mely szerint a hadbírószék *Mihalovics* Géza honvédhuzár-századost négy fél hónapi fogházra és lefokozásra ítélte, a büntetésbe a vizsgálati fogságot nem számítják be. Az ítéletet nyomban beterjesztették a honvédfőparancsnokságnak, amely jóváhagyta. *Mihalovics* századost már meg is fosztották rangjától. Az elítelt százados most közhuzár gyanánt vonul be a katonai fogházba. A szenzációs és kinos ügy szomorú befejező akkordjáról tudósításunk a következő:

A budapesti honvédkerületi hadbírószék, mint értesülésünk, a napokban hozta meg ítéletét *Mihalovics* Géza honvédhuzár kapitány, *József* főherczeg gyermekeinek volt nevelője ügyében.

A múlt év végén *József* főherczeg és *Mihalovics* között a kapitány nevelési rendszere fölött nézeteltérés merült föl, amelynek során *Mihalovics* Géza tiszteletlenül viselkedett *József* főherczeggel szemben. Ezért a főherczeg a kapitányt áthelyezte csapatszolgálatra. *Mihalovics* ahelyett, hogy ezredparancsnokságánál jelentkezett volna, Bécsbe utazott. Itt elfogták, majd Budapestre hordták a honvédkerületi hadbírószék *Konti-utca* 41-43. számú börtönébe. Más értesülés szerint a főherczeg november végén Bécsben szemrehányást tett a századosnak, hogy intrikát sző az udvaránál az egyes alkalmazottak ellen, így a kistapolcsányi főerdész ellen is és kijelentette, hogy nem tűri a beavatkozást olyan dolgokba, amelyek nem tartoznak a századosra. Mikor a főherczeg Budapestre jött, utasította *Mihalovics*ot, hogy menjen Békésgyulára az ezredéhez. Mikor a százados a parancsot hallotta, állítólag így szólott:

— Hát kidobnak engemet? Jő megyek, leköszönök a rangomról, de magammal rántom a sárba mindazokat, akik ellenem intrikáltak és engem tönkretesznek!

Össze is csomagolta a holmiját, de a herczeg határozott parancsa ellenére nem utazott az ezredéhez, hanem Bécsbe ment. Ezek után függetlenséért és a királyi család tagjának megsértése miatt megindították a százados ellen a vizsgálatot. A hadbírószék elnöke *Yull* Alfréd alezredes volt s a bíróság tagjai két kapitány, két főhadnagy és két hadnagy voltak.

Mihalovics századosi uniformisban, kard nélkül, férfias bátorsággal és a magát ártatlannak érző ember nyugalomával állott bírái elé. Mentegőtözött, de a terhére rótt cselekményből nem tagarodott semmit. Enyhíteni próbálta kijelentését, magyarázta szavait és iparkodott bebizonyítani, hogy az inkriminált válasznak semmi tiszteletlen vagy sértő czélzata nem volt.

A hadbírószék a védekezéssel szemben a főherczeg vallomása és a két udvari tisztviselő előtt tett előadása nyomán kénytelen volt bebizonyítottatni venni a vádat, hogy tudniillik a százados megsértette a királyi család egyik tagját. A katonai büntetőtörvénykönyv erre egytől öt évig terjedhető börtönbüntetést szab ki. A hadbírószék tanácskozás után *Mihalovics* Géza honvédhuzár-századost négy és fél hónapi fogházra és lefoko-

zásra ítélte. A büntetésbe azonban a vizsgálati fogságot nem számítják be. Az ítéletet nyomban beterjesztették a honvédfőparancsnokságnak, amely jóváhagyta. *Mihalovics* századost ma már meg is fosztották rangjától, ami azonban nálunk nincs összekötve semmiféle czerimóniával, mint például a francia hadseregben, ahol a csapat előtt tépik le a lefokozott tisztről rangjának jelvényeit. Az elítelt százados most közhuzár gyanánt vonul be a katonai fogházba s ha katonai kötelezettségének még nem tett eleget, szabadulása után ugyanebben a minőségben szolgál tovább kijelölt ezrednél.

A hadtörvényszék esetről-esetre alakul meg. Aszerint, amint a vádlott rendfokozata azt magával hozza. Ha a vádlott a legénységi állományhoz tartozik, úgy a hadtörvényszék fele a legénységi, fele pedig a tiszt állományhoz tartozik, ha pedig a vádlott tiszt, úgy a hadtörvényszék kizárólag tisztekből áll. Vádlott, még mielőtt a hadtörvényszék megalakul, visszavetési joggal bír, s csak ezután, ha ez megtörtént, alakulhat meg a hadtörvényszék, melynek tagjai a megalakulás után és a tárgyalást megelőzőleg leteszik az esküt. A bíróság a katonai büntető törvénykönyv 339, illetve 340-ik szakaszában körülírt felségsértés, helyesebben a királyi ház egyik tagjának megsértése miatt ítélte el *Mihalovics*ot. A kbt. II. fejezetének 339. szakasza értelmében ugyanis az, aki a király iránti tiszteletet megsérti, történjék bár ez személyes megbántással, nyilvánosan, avagy több ember előtt felhozott gyalázás, káromlás vagy gunyolás által: a felségsértés büntetésében válik bűnössé és 1-5 évig terjedhető súlyos börtönnel büntetendő.

A kbt. 340. szakasza értelmében, ha ilyes cselekmények, vagy tetteles bántalmak a királyi ház más tagjai ellen követtetnek el, amennyiben azokban valamely súlyosban büntetendő büntett nem mutatkozik, mint büntettek, 1-5 évig terjedhető börtönnel büntetendők.

Az, hogy *Mihalovics* Géza huzárszázadost csupán 4 és fél havi fogházra ítelték, úgy ez az enyhítő körülmények figyelembevételével és a kbt. 92. szakaszának alkalmazásával történhetett.

UJDONSÁGOK.

A szép kapitány és egyebek.

* * *

Az ember sok mindenféle helyzetekbe jut, sok mindenféle dolgokat lát meg addig, amíg mindeneknek végeztül el nem jut abba a legutolsó szituációba, amelyet neki magának nem adatott meglátnia...

Eszembe jut, hogy egyszer viharos tengert jártam. A hajónk valami rejtett sziklára futott és léket kapott. Nagy riadalom támadt az utasok között, mert a hajó gyomrából félelmes körgással jelentkezett a beszabadult veszedelem, a víz. Az általános fölfordulásban azonban, ott állt a hajóhídon kemény, hideg nyugalommal a kapitány. Az aranyaszomántos, szép ruhás, gavallér hajós, aki mindig olyan tiszta és finom volt, akár egy francia porcellán mipp-baba. Igaz, hogy egy kicsit halavány volt az arca, hanem azért csengő hangon osztott parancsokat: — Minden ember a szivattyukhoz!

Negyvennyolcz álló óráig tartott az ítélet-ide, amely alatt nem volt szem álomra hunyva a hánykódó vasóriáson. Végre elült a vihar, a rés is be volt tömve s a szivattyukarok szortyogva jelentették, hogy száraz világ van odalenn is a hajó poklában. Mindenki föllelegzett és a kormányos fordított egyet a fogaskeréken, amitől part felé fordult a hajó orra. Nem oda ugyan, ahová jegyet váltottunk, de valamire mégis — révbe. A szép kapitány pedig a kajütje felé indult toilletet csinálni, mert egy kicsit deragálta a nyugtalan hajókázás. Mielőtt azonban visszavonulhatott volna, körül-vették őt a veszedelmekből szabadult utasok és hálatalt szívvél szorongatták meg a kezeit... (Igen jól ápolt szép kezei voltak a kapitány urnak.)

Az ovációk közepette aztán, valahonnan a hajó gyomrából, egy félmeztelen testű, fekete

óriás alakja nyomult nehézkesen a fedélzetre. Bronz arcát vastagon iltte a szénpor patinája, amelyen széles sávokban szántott végig a verejték patakja, végig csorogva rettenetes mellkásán és gigászi törzsén. Az ember megállt a szép kapitány előtt és csapzott fekete sörényét öklével félrehárítva homlokából, forróságtól tikkadt hangon jelentette:

— Negyvennyolcz órája minden ember szolgálatban. Fele tüzel, fele a szivattyuknál. Jelentem, hogy a géplegényesség kimerült. Kérek leváltást.

Mélyszéges némaság követte a szavakat s az első osztályu finom utasok tekintete a szép kapitány ajkain függött.

Aztán indulóban megszólalt a porcellánbaba:

— Fele marad... Fele pihenni megy. Kétóránként leváltás...!

A fáradtan ejtett parancs után jól ápoltság fehér kezének két ujjával megérintette a sapkájára szegélyét és ment a kajütje felé. A finom utasok ajkán pedig egyszerre kitért a lelkesedés:

— Hurrá! Éljen a kapitány! Éljen! Éljen!

Én is lelkesedtem... És amikor a szép kapitány aranyzinóros képje eltűnt a korlát mögött, a szénporos, izzadt óriás nagy testével esetenlül bujt vissza a mélybe, ahonnan dübörgve szólt Plutó szimfóniája...

Volt nekem egy kedves, jó barátom, aki azonban már tulesett szegény, azon a bizonyos utolsó szituáción... Csodálom tehát, hogy eszembe is jut...

Lángeszű, szép fiu volt. Nyitva állt számára a dícsőségútja és az asszonyok szíve. Szóval boldogtalanságra született. Az utcán halt meg, utban azért a kölcsönkérő őt forintért, amelylyel a hónaposágát és a rumkontóját akarta kifizetni. Meghalt azonban azon a bizonyos öt forinton innen s miután előzőleg két napig nem kapott a butikosnál rumot hitelbe, tehát híven az igazsághoz megállapították róla, amikor szegény, megrogyott testét az utca kövezetéről összeszedték, hogy részeg disznó volt.

Én voltam az, akit forró, nagy szívének erős hitével a legjobban szeretett és sajnálom, hogy elfeledtem elmenni a temetésére. De életben legalább igaz barátja voltam. Utolsó utjában nem hozzám indult ugyan kölcsönkérni, mert én nem adok pénzt léha frátereknek. Hanem jó tanácsokkal, baráti feddésekkkel mindig eláttam. Nyugodt a lelkiismeretem, hogy egyetlen könnyelműségem iránt nem voltam elnéző. Mikor például a felesége meghalt a kórházban és az elárvult vén fiu két hétig csavargott ugyanabban a koszlott kézelőjű piszkos ingben, egy álló óráig szidtam; amikor csak zálogba nem rakta a felesége jegyvirágját, egyetlen drágaságát, amit a kórházigazgatóságtól kapott vissza temetés után. De tiszta inget adtam rá!

Le akartam szoktatni az ivásról is. Beesület szavát vettem, hogy nem nyul többet pálinkához. Szegény fiu! Azontul nem ivott egyebet rumtalan teánál és feketekávéval. Ebből azonban olyan sokat, hogy végre is gyanút fogtam és egyszer utána mentem a kávéházi kiszolgáló legénynek, mikor a vén fiu új csészével rendelt.

Két-három pohár szeszt öntöttek ottkint a kávéjába...

Megaláztam érte. Megtapostam. A szemébe vágtam, hogy züllött, beestelen... Mintha most is látnám, hogy hallgatta. Nem szólt, csak elfutotta nagy gyermekszemeit a köny s amikor sokára felsírt belőle a hang, suttogva mondta, nagyon szomorun:

— Ez is elmúlt...! Amig nem tudád, én is... én is hittem, hogy nem iszom már... hogy ember vagyok... Elmúlt...!

Kicsi fiu koromban volt egy kis barátom, akivel minden játékom, minden büntetésem közös volt. Egyszer elmeséltem neki, hogy van az édesapámnak egy titkos könyve, amelyet még az édesanyámnak sem szabad olvasnia.

— Vajjon mi lehet abban a könyvben? — sziszegte a kis kigyó megejtőn és álnok,

asszonyzemei a titokvágy lázában égtek. Aztán felém hajolva, suttogva kísértett:

— Lopd el! Elolvassuk.

Egy pillanatig a szívemre nehezült az első férfi és az első kísértés harca; de aztán csak úgy megisméltődött az ember komédiája, mint akkor.

— Meglátok — szepegtem gyöngye akarral. — Apám agyonüt.

— Ugyan! Hiszen elbujunk.

— De hol?

— Hát a szénapadlason.

— Ott?... De... de akkor gyertyát is kell lopni, meg... meg... meg gyufát is...

— Hát lopsz azt is.

— És te? Te nem lopsz semmit?

A kis bestia szája felbiggyedt.

— Nem hát! Én nem szoktam lopni soha... Tudod!

De a könyvet elolvasta velem a lopott gyertya mellett.

A lopásról jut az eszembe.

Petronius, az elegáns, meséli vallomásaiban, hogy barátja Aescylt rossz fát tett a tüzre valahol, ahol vendégül befogadták. Természetesen futniok kellett és hetekig mindennapos jó ismeretségben éltek az országutal. Nagyon rossz bőrben voltak már, amikor beverődtek egy utszéli szállásra. Parasztok és marhahajtsárok állt a hotel társasága, akik már meglehetősen Bacchus kegyében álltak, vagyis inkább fetrengtek. Aescylt látva a szituációt, azt ajánlta az isteni Néro presuntív szépművészeti miniszterének, hogy tekintettel súlyos anyagi helyzetükre, hódítsanak el egyet-mást a részeg parasztok holmijából.

És lön.

Aescylt egy iszákot lopott, Petronius pedig egy viseletes darócokpönyeget. A zsákmánnyal aztán odébb álltak, mert régi bevált tapasztalás, hogy a czudar parasztban soha ne bízzék tisztességes ember.

A hűséges jó barátok tehát egy közeli erdőcske felé igyekeztek, amelynek jótékony sűrűjében aztán átmutrálták a szerzett holmikat. A darócokpönyeg nem sokat ért, ellenben az Aescylt iszákjában egy pár eldugott jó aranyat találtak.

Rövid tanácskozás után úgy határoztak, hogy a „talált” aranyakat bevarrják a régi ködmön bélésebe, nehogy rossz emberek irigy sóvárgását fölkeltsék velük.

Jupiterre! Az ember úgy örzi a maga kis vagyonkáját, ahogy tudja.

Az elővigyázat pedig nagyon is helyénvalónak bizonyult. Alig készültek el ugyanis az operációval, a koresma felől már a részeg parasztok kurjogtatása hallatszott. Ugy látszik fölfedezték, — hogy is mondjam csak? — fölfedezték az iszák hiányát.

Rettenetes hajtsa következett ezután s mire a szorongatott jóbarátok kivergődtek az üldözők gyilkos gyűrűje közül. Petronius, aki az aranyos ködmönt huzcolta, a drága terhet megboesáthatatlanul elvesztette.

Szomoruan és szegényen ördögtek be az ifjak a kaland után egy közeli városka piacára, ahol éppen nagyvásár állott. Ténfergés közben aztán, egyszerre egy paraszt vetődött eléjük, akinek vállán — óh Istenek! — panyókára vetve, ott lógott a Petronius köpönyege, bizonyára az aranyakkal együtt.

Aescylt megszorította a barátja kezét.

— Te! Azt a czondrát vissza kell szerezniük.

— Jó! De hogyan?

— Egy pár garasért megvásároljuk.

— A saját jogos tulajdonunkat? — hördült fel Petronius méltatlankodva. — Nem én! Az a ködmön a miénk, az a bitang csak megtalálta és megtartotta. Elveszem tőle. És ha nem adja, bíró elé állítom azt az alávaló tolvajt.

Petroniust még a gondolat is dühbe ejtette, hogy igazságában károsodhatnék. Aescylt azonban nyugodt maradt és kapacitálta a lázongót.

— Ej, ugyan hagy! Hiszen tudod, hogy milven az emberek igazsága. Azé a jog, aki a bírót jobban megfizeti...

— Igazad van! — mondta sóhajtván Petronius és adtak a parasztnak a lopott kabátért — egy másik lopott kabátot...

... Mondom! Sokat lát és sokat tapasztal az ember, ha nyitott szemekkel nézi a világot folyását.

Garvay Andor.

NAPIREND. Naptár. Péntek, márczius 12. — Róm. kath.: Gerg. p. e. a. — Prot.: Gergely. — Görög-orosz: febr. 27. Prokop. — Zsidó: Adar 19. — A nap két reggel 6 óra 22 perczkor, nyugszik d. u. 4 óra 58 perczkor. — A hold két éjjel 11 óra 38 perczkor, nyugszik reggel 8 óra 34 perczkor. A belügyminiszter fogad d. u. 3 órakor. A földmívelésügyi miniszter fogad d. u. 3 órakor. A kereskedelmi államtitkár fogad d. u. 4 órakor. A képviselőház ülése d. e. 10 órakor.

Nemzetközi grafikai kiállítás a Műcsarnokban nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — A Miénk kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Nemes Marcell régi mesterműveinek kiállítása a Szépművészeti Múzeumban nyitva 10—2-ig. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-u. 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kigyó-téri szalonjában nyitva 9—8-ig. Belépődíj 20 fillér. — Bélyegkiállítás az Iparművészeti Múzeumban nyitva 9—1-ig és 3—7-ig. — A Könyves Kálmán Nagymező-utcai Szalonja rendezés miatt zárva. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-től fél 12-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma zárva. — A Széchenyi Múzeum zárva. — Az aquineumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9—1-ig és 6—8-ig. — A Ráth György Múzeum zárva. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4 óráig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig és 6—8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva.

— A király Schönbrunnban. A király — mint Bécsből jelentik, — ma reggel jelen volt a schönbrunni kápolnában édesatyja, Ferencz Károly főherceg lelkiudvéért tartott gyászmisén. A király ma az általános kihallgatások során többi között az urakháza elnökségét, Abrahamovics, volt minisztert és Georgi minisztert fogadta. Délelőtt feltizenkét órakor Windischgraetz herceget fogadta külön kihallgatáson.

— Uj kamarás. A király Kolowrat-Krakowsky-Liebsteinsky Albig 11. sz. dzsidászredbeli hadnagynak a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

— Kossuth Ferencz állapota. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter egészségi állapotában változás nem állott be. A miniszternek fájdalmi nem szüntek meg. Ma délelőtt meglátogatta Müller Kálmán, egyetemi tanár, kezelő orvosa, ki feltétlen nyugalmat ajánlott a beteg miniszternek.

— Kitüntetés. A király báró Menasce Jakab nagybirtokos és alexandriai bankárnak, valamint Huszár Gusztávnak, az Assicurazione Generali kairói fiókja igazgatójának, a jótékonyaság terén szerzett érdemeik elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— Apponyi gyöngélgedik. Gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter pár nap előtt erősen meghült és orvosai tanácsára most kénytelen otthon maradni. Baja azonban muló természetű. A miniszter gyöngélgedése miatt nem jár hivatalba és e heti audienciáját sem tarthatja meg.

— Czimadományozás. A király Pompéry Elemér és dr. Kósa Zsigmond szabadalmi bírák részére kiváló szolgálataik elismerésül a miniszteri tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— Változás a diplomáciai karban. Bécsi jelentés szerint a következő változások fognak végbemenni Ausztria és Magyarország diplomáciai képviselőiben: báró Machio helyébe, a külügyminiszteriumba rendelték, báró Braun drezdai követ lép, akinek helyébe herceg Fürstenberg pétervári nagykövetségi tanácsos kerül. Gróf Hohenwart lisszaboni követ kerül báró Trautenberg helyébe, aki Ausztriát és Magyarországot az egyiptomi államadossági igazgatóságnál képviseli. A lisszaboni követségi állást gróf Koziobrodcki Lipót tangeri követ veszi át, Callenberg stuttgarteri követ pedig valószínűleg tangeri, míg gróf Koziobrodcki kairói követ stuttgarteri követ lesz.

— Mikszáth Kálmán. Hosszu betegsége óta ma először jelent meg a képviselőházban Mikszáth Kálmán. A kiváló író minden oldalról melegen üdvözölték.

— **Augusztia főherceggasszony a Rókus-kórházban.** A Rókus-kórház I. sebészeti osztályának, amelynek dr. Herczel Manó egyetemi professor a vezetője, érdekes szenzációja volt ma délben. Háromnegyed tízre megjelent Augusztia főherceggasszony Szmracsányi Mária főudvarmesternő kíséretében és műtőkabátot öltve, személyesen részt vett a betegek kezelésében, sőt hat betegnek ő maga nyújtott orvosi segínyt. Ennek a rendkívül szokatlan és nagyszabású szenzációnak előzményei vannak. Tudvalevőleg a „Gondviselés” egyesület, melynek célja uri hölgyeket beavatni a sebészeti ápolás titkaiba, védnőknőjének Augusztia főherceggasszonyt kérte fel, aki ezt a magas tisztséget el is vállalta. Együttal mozgalom indult meg főúri hölgyek körében, hogy tekintettel a háborus kilátásokra, néhány főrangú hölgy a főherceggasszonnyal élükön egy sebkezelési és sebkötözési kurzust vesz Herczel professornál, aki maga is igazgatósági tagja lévén a „Gondviselés” egyesületnek, örömmel vállalta el ennek a kurzusnak vezetését. Pont háromnegyed tízre érkezett meg a főherceggasszony első orvosi leczkijéhez. A Rókus-kórház előtt dr. Müller Kálmán udvari tanácsos, a kórházak igazgatója fogadta a főhercegnőt és Szmracsányi Mária főudvarmesternőt. Egyenesen az I. sebészeti osztályba mentek Herczel tanár első emeleti szobájába. A professor rövid üdvözlő beszéde után a főherceggasszony levetette kalapját és kabátját. Egyszerű fekete selyembuz volt rajta és fekete szoknya. Feladták rá a műtőköpenyt és bevezették a szomszédos műtőterembe, ahol az osztály orvosai: Gellért Elemér, Braun Miksa, Bene Jenő, Salgó Ernő, Hadzsy Jenő, Simkó Lajos és Hauser Emma doktorok várták a magasrangú vendégeket. Herczel tanár mindenekelőtt az aszeptikus kézmosás titkaiba vezette be a főherceggasszonyt, aki nagy érdeklődéssel, figyelemmel hallgatta a professor szavait, majd forró vízzel, kefével, szublimáttal, szublimátos kefével alaposan megmosta, megdörzsölte kezeit; amely művelet az előírás három perczig tartott. Azután sorra behozták a kötözendő betegeket. A főhercegnő nagy ügyességgel ujtotta meg a kötéseket, miközben minden beteghez intézett néhány nyájas szót. Félkettőig tartott a látogatás, amely után Müller Kálmán igazgató kocsijához kísérte a fenséges asszonyt, aki megígérte, hogy szombaton újra meglátogatja a kórházat.

— **A szegedi nagy árvíz évfordulója.** Szomorú emléket ünnepel meg holnap Szeged városa. Holnap lesz ugyanis harmadik századik esztendeje annak, hogy Szegedet teljesen elpusztította az árvíz. 1879. márczius 12-én éjjel váratlanul kiöntött a Tisza, a jobbpartján hetvenötezer ember lett egyetlen órázaka hajléktalan, milliókat érő holmi pedig a habok alá merült. A nagy víz előtt fennállott 5223 házból mindössze 265 ház maradt meg, a külső városrészek pedig teljesen elpusztultak. Az egész országot följajdult, a művelt világ pedig megnató részvétet tanúsított a szerencsétlenség iránt. *Kossuth* Lajos volt az első, ki márczius 22-én a maga adományának beküldésével biztatta levélben kitartásra a szegedi polgárokat. A képviselőház harmadik millió koronát bocsátott rendelkezésre, június 4-én pedig *Tisza* Lajost királyi biztossá nevezték ki. A kormány a leghíresebb hazai és külföldi szakértőket küldte le Szegedre, akik elkészítették a város újjáépítésének tervét. 1883-ig már 2616 lakóház épült föl s a megépített várost 1883. őszén fölavatta a király. Ma, a harminczadik évfordulón már 5801 lakóház van fölépítve, amelyekben százhuszezer ember lakik. A szomorú emlékü árvíz évfordulóján a nagy katasztrófáról kegyelettel emlékezik meg az egész város. A hatóságok hivatalaiban szünet lesz, a belvárosi templomban ünnepi istentisztelet, a szegedi *Duonics-Társaság* pedig fölölvásóülést tart. *Lázár* György dr. polgármester, a *Duonics-Társaság* elnöke most adta ki érdekes könyvben az árvíz és a mentés történetét.

— **Eltűnt léghajó.** Grenobleból jelentik, hogy a múlt vasárnap *Virieux* márkai és négy társa által vezetett „*Dauphine*” léghajó sorsáról még semmiféle hír nem érkezett. A léghajósoknak az volt a céljuk, hogy az Alpokon átrepüljenek.

— **A Vöröskereszt-egylet és a háboru.** A Vöröskereszt-egylet központi igazgatósága *Josipovich* Géza alelnök elnöklése alatt tartott ülésén dr. *Parkas* László főjegyző jelentést tett az Erzsébet-kórházban kiképezetendő műtőápolónőkre vonatkozólag. *Argay* János irodaigazgató az egyesületi ügyeket ismertette. Így, hogy a Magyar Automobil Klub felajánlotta, hogy háboru esetén a sebesülteket a vasuti és hajóállomásoktól a fővárosi kórházakba szállítja és erre 10—10 automobilból álló osztagokat szervez. Frigyes főherceg védnökkellyettes a Klub ajánlatáért *Andrássy* Sándor v. b. t. tanácsosnak, elnöknek, valamint a Klub igazgatóságának és választmányának köszönetét fejezte ki. Háboru esetére Abauzsántó község 40 sebesült, Borosjenő község 8 sebesült, Puttyin 12 sebesült, Ujszentanna 7 sebesült, 5 beteg és 3 lábbadozó, Gyergyófalva 20 sebesült, Gyergyóújfalva 30 sebesült, Dornó község 6 sebesült, Nagyrőce 20 sebesült, Nagyszabos 5 beteg és 5 lábbadozó, Pelsőcz 4 beteg, Putnok 20 lábbadozó, Kispeszt 20 sebesült, Kemece 20 sebesült, Batizfalva község és *Wyda* Sándor földbirtokos 4, illetve 2 lábbadozó, Karlova 15 sebesült kapna ápolására tett ajánlatot. Budapest az I. és II. kerületi iskolákban mozgásítás esetében 1000 ágyas kiegészítő kórházat rendez be és ennek a részére huszonhat orvos ajánlotta föl díjtalanul szolgálataikat. A Budapesten tartandó nemzetközi orvosi kongresszus meghívta az egyesületet. Az egyesület képviselői gyanánt kiküldte: dr. *babarcsi Schwartz* Ottó főgondnokot, dr. *Parkas* László főjegyzőt, dr. *Janny* Gyula Erzsébet-kórházi igazgatót, dr. *Imrédy* Béla főorvost és dr. *Rapcsák* Lajos intéző orvost. Az egyesületnek összes bevétel 93,113 korona 17 fillér, kiadása 112 ezer 628 korona 99 fillér volt. A budapesti ápolónői tanfolyamot 14 tanuló, a miskolczi 6 tanuló vállalt kötelezettséget az egyesület kötelekében való maradásra. A fel nem vett nyereségek és törlesztési összegek kamatai kitétek 9246 koronát, melyből 924 korona 60 fillért az ápolónői nyugdíjalaphoz csatoltak.

— **A kineskeresők.** A spanyol fővárosban még mindig nem tudták lehetetlenné tenni azokat a szélhámos kineskalandorokat, akik a világ minden tájáról csalogatnak hiszékeny embereket Madridba, hogy ott kifoszassák őket. Magyarországra is küldözgettek leveleket és nem egyszer sikerült nekik innen is lépécsalni a hiszékenyeket. Most egy nagyváradi építésre vetették ki hálójukat, de — úgy látszik — sikertelenül. *Rendes* Vilmos nagyváradi építész ugyanis levelet kapott Spanyolország fővárosából. A kaligrafikus betűkkel irt levél magyar fordításban így hangzik:

Igen tisztelt Uram! Bizalommal értesítem, hogy Londonban a legnagyobb biztonságban téve egy koffer van, amelyben másfél millió franknyi francia papírpénzt helyeztem el. Én vagyombukott kereskedő vagyok, s ha csak egész életemre tönkrem akarom tenni magamat, a pénzhez nem nyulhatok. Ellenben, ha ön nem utasítja el önként kínálkozó szerencséjét és ezt az összeget magához akarja Londonba váltani, táviratozzon az alábbi címre poste restante Madridba, csak ennyit: Az apa megérkezik. (Papa kommt!) Amint becses táviratát megkapom, azonnal küldök önnek egy zálogjegyet, melylyel a börtönt átveheti, s az összeg 30 százalékát megtarthatja. Kiváló tisztelettel *M. a. M.*

Rendes Vilmost, aki a madridi szélhámosok csinyjeiről mitsem tudott, ugyancsak meglepte a levél. Meglepetése annál nagyobb volt, mert az építész tavaly külföldi utazása alkalmával csakugyan megfordult Madridban, ahol ismeretségeket is kötött. Az ajánlatot azonban természetesen olyanok találta, hogy a rendőrségre fordult vele s felkérte *Gerő* Ármin főkapitányt, hogy puhatolozzék a rejtélyes ügyben. A rendőrség most a madridi repülőhatóságához küldte el a levelet, amelynek alapján a szélhámosok kinyomozását kérte.

— **A gyermeknap meglepetései.** Egészen új, érdekes ötlet pattan ki majd Budapest közönsége elé, az áprilisi gyermeknapon. A *Gizella*- és *Liszt* Ferenc-téren nyílt vásár lesz, amely azonban egyáltalán nem a fülsiketítő és sablonos terzvárosi bucsu mintájára fog lefolyni. Talán a világhírű lipcei messéhez hasonlítható majd ez a különös ünnepség. Eredeti, nálunk egészen ismeretlen utcai cikkeket fognak forgalomba hozni, tömörkedves, finom, magyar és külföldi dolgot, amelyeket a Liga ajándékba kapott Lipcsében járt kereskedőktől. A *Liszt* Ferenc-téren a jókedvű *Diaboló-társaság* agilis hölgyei rendezik a vásárt. Nagyon szórakoztatónak ígérkezik a *Vörösmarty*-szobor körül tartandó másik vásár is, amelyet egy másik harmincztagu hölgybizottság fog nyélbe ütni.

— **Családi dráma.** Nagyjécsa torontáli községben *Lukics* Szvetoszláv postamester, ma nyílt utcán revolverből háromszor rálőtt feleségére. Az asszony súlyosan, de nem életveszélyesen sérült meg. Megsebesült az éppen arra járó *Schuld* Péterné is. Az elkövetett merénnyel után a férj hazafutott és agyonlőtte magát. A házastársak között a civódás napirenden volt.

— **Küry Klára háza.** Nem régen történt, hogy *Küry* Klárának, az ismert primadonnának Budán, a Csalogány-utcában megtetszett egy eladó ház. Elhatározta tehát, hogy megveszi. A háziorral el is intézték a dolgot. Megkötötték az adásvételi szerződést s a színésznő ezeröttszáz korona foglalót adott a vételárra. Amikor aztán a minap a ház átvételére került a sor, akadályok támadtak. A primadonna sok mindent kifogásolt, többféle átalakítást és javítást kívánt, amihez neki, nézete szerint, joga volt. A házior ezzel szemben kijelentette, hogy semmiféle javítást sem végeztet, mert nincs kikötve a szerződésben, s a házat olyan állapotban hajlandó csak átadni, ahogy most van. *Küry* Klára makacsul ragaszkodott a maga követeléséhez s mivel célt nem ért, kijelentette, hogy a házat nem veszi át, ellenben követeli vissza a foglaló gyanánt adott ezeröttszáz koronát. A házior ismét más véleményen volt. A primadonna szerinte szerződésszegést követett el s így elvesztette a foglalóhoz való jogát. A házior tehát a pénzt megtartotta, a ház eladása dolgában pedig alkudozásba bocsátkozott mással. Ebből aztán nagy kavardás támadt. *Küry* Klára energikusan követelte vissza az ezeröttszáz koronáját, s mivel nem kapta meg, följelentette a háziorat a rendőrségen. Megindult a vizsgálat. Ma délelőtt a főkapitányságon kihallgatták *Küry* Klárát, majd pedig a háziorat is. A felek megmaradtak a maguk álláspontja mellett, a házior pedig okmányokkal igazolta, hogy ő az ezeröttszáz koronát bírói letétbe helyezte. A házvétel dolgának most már alighanem polgári per útján lesz folytatása.

— **Ujságíró-est a Fővárosi Orfeumban.** Az ujságírók márczius 31-iki estéje, amelyet a Fővárosi Orfeum összes helyiségeiben rendeznek, rendkívül nagyszabásúnak ígérkezik. Az író- és művészvilág szereplő kitűnőségei *Herczeg* Ferenc és *Molnár* Ferenc vezetése alatt a legeredeitőbb művészi ötletekkel fogják meglepni a közönséget. A magas nivójú gazdag program már teljesen elkészült és a legközelebbi alkalommal nyilvánosságra is kerül. Bizonyos, hogy ezen az estén oly művészi élvezetben lesz része a közönségnek, amilyenre még sohasem volt alkalma. Jegyeket előre lehet jegyezni az Ujságíró Egyesületben (VII., Erzsébet-körút 27. Telefon 66—90.) és a Fővárosi Orfeumban (Nagymező-utca 17. Telefon 93—36.). Belépő jegy 20 korona, páholyjegy 150 korona.

— **Végzetes bucsucsök.** Megrendítő tragédia játszódott le Pécsen. Egy leány anyja holttestétől bucsuzván, megcsókolta a holt anyja ajkát. A holt asszony testében levő hulláméreg megmérgezte a gyászoló leányt, aki csakhamar követte anyját a sírba. A megrázó esetről ez a tudósítás érkezett: Pécsen *Filkó* Jánosné nevé asszony halt meg. Férjén kívül egy tizennyolcz éves igen szép leánya és egy tizennégy éves iskolába járó fia gyászolta. Az alig harmincznyolcz éves, javakorabeli asszony halála nagyon lesújtotta a három tagu családot, de legjobban mégis a tizennyolcz éves *Emma* nevé fiatal leány volt lesújtva. Rokonok, ismerősök hiába próbálták vigasztalni, ő egyre csak ezt hajtogatta:

— Bár anyám mellett feküdhettek én is!

Mikor a koporsót le akarták szögezni, a fiatal leány rávetette magát anyja holttestére és hosszasan csókolta.

Néhány óra múlva a leány annyira rosszul lett, hogy ágyba kellett feküdnie és mire az előhívott orvos megérkezett, már csaknem önkívületi állapotban volt. Az orvos konstataulta, hogy a leány *hullámérgezésben* szenved és menthetetlen. A hullámérgezés úgy következett be, hogy mialatt a szerencsétlen fiatal leány összevissza csókolta anyját, lázas ajkai fölhépedeztek és azon keresztül vérbe hatolt a gyorsan élő hulláméreg. A fiatal leány anyját még el sem hantolták, mikor már ő is holtan feküdt ágyában.

— **Földrengés.** A múlt éjjel két közepes erejű földrengést jeleztek a budapesti egyetemi földrengési obszervatórium műszerei. Az első rengés közeli volt s még 10-én éjjel előtt 11 óra 37 perckor kezdődött és 11 óra 47 perckor végződött. A második, a távoli, 11-én éjjel után 1 óra 30 perckor kezdődött és 2 órakor végződött. A Wichterlinga legnagyobb kilengése az első rengés alkalmával $4\frac{1}{2}$ és $8\frac{1}{2}$ mm., a másodiknál 3 és $4\frac{1}{2}$ mm. volt.

— **A Lopuchin-ügy.** Pétervárot a Lopuchin ügyében a vizsgálat bevégeződött. A vizsgálóbíró 12 tanút hallgatott ki és a külföldön tartózkodó tanúk kihallgatásáról megérkeztek a jegyzőkönyvek. A pör tárgyalását már nemsokára meg lehet kezdeni. Igen nagy az érdeklődés, mert Lopuchin botrányos leleplezéseivel fenyegetőzik.

— **A belügyminiszter a pornográfia ellen.** Az Országos Irodalmi és Közművelődési Szövetség akeziót indított a pornográfia ellen és Szivák Imre elnökségével bizottságot küldött ki. A belügyminiszter most tudatta a fővárossal, hogy a bizottság üléseire ifjú Fest Lajos miniszteri titkár küldte ki.

— **Tivornyázó diákok büntetése.** Három diák súlyos bűnhődéséről érkezik hír Szegedről. Az ot-tani kereskedelmi iskolából három diákot *évekre kizártak* és ötöt azzal fenyegettek meg, hogy a legesekelebb vétség esetén el kell hagyniok az iskolát. A konferenzia elé került tanulók állandóan éjszakáztak, korcsmáztak és tiltott mulatságokon vettek részt. A tanári kar intése nem használt semmit. A korhelykedők közül néhányan megfogadták a jó tanácsot, de egy nyolcz tagból álló társaság tovább folytatta a tivornyázást. Márczius másodikán nagy botrány lett a diákok korcsmázásából. Ittasan, duhajkodva belekötöttek egy békés járókelőbe, majd rávetették magukat a védtelen emberre s ütlegetni kezdték őt. Közben megérkezett a rendőr. A diákok most a rendőrré támadtak, elvették a kardját és jól helybenhagyták. Ez az eset provokálta azután a szigorú tanári konferenzia. A tanári kar egyébként sem nyult a legvégső eszközökhöz. Nem vágta el teljesen a kicsapott diákok iskolázásának az útját. Tekintettel volt arra, hogy kettő most érettségizik és ezért csak a szegedi intézetből zárta ki őket.

— **A mezőgazdák érdekelni fogja,** hogy az utóbbi két évben az impregnált répamag körül keletkezett vita és a szaksajtóban fejlődött tollharcz jelenleg mily fordulatot vett. Határozottan annak a pártnak a győzelmével végződött, mely az impregnált répamag mellett foglalt állást. Ugyanis, mint értesülünk, a répamagtermelés hazájában, Quendinburgban (Észak-Németország) gazdák és kereskedők kívánságára, „Répamagot Impregnáló Vállalat” létesült Wagener és Társa cég alatt, ahol bizonyos illeték ellenében úgy gazdák, mint kereskedők impregnáltathatják répamagvaikat. Ezen a mezőgazdaságra fontos vállalat hónapok óta van üzemben és mint halljuk, rendkívül igénybe van véve. Így tehát a gyakorlat ismét ráczáfolta a szürke teoriára és az a tudomány, mely az impregnálás ellen agitált, esődtől mondott. Hogyan is mondta a boldogult Pulszky: „A kutya ugat, a karavan halad.”

— **Szélhámos eseléd.** Viola Mari huszonhárom éves eseléd Minkusz Mór kereskedő Nagy János-u. 48. szám alatti lakásán szolgált. A minap telefonon felszólította Klenovits János Andrassy-ut 76. számú dívatkereskedését.

— **Itt Minkuszné beszél** — mondotta. — Felkeresi önket a szobaleányom, Viola Mari, aki a kelengyét akarja beszerezni. A számlámra adhatnak neki száz koronáig.

Kissé később a furfangos eseléd megjelent az üzletben és 60 koronát érő fehérneműt vásárolt. A sikertől felbátorodva most már pénzt akart szerezni. Minkusz az Ulrich J. B.-cég tulajdonosa. Viola Mari kileste azt az időt, amikor Minkusz nem volt az üzletben és betelefonált Minkuszné társalkodónője nevében:

Önagysága azt üzeni, hogy nyomban küldjenek haza 400 koronát, mert egy számlát kell kifizetnie.

Az üzletben gyanus volt a dolog, nem küldték el a pénzt, hanem szóltak Minkusznének. Ekkor kiderült a csalás és a szélhámos leányt átadták a rendőrségnek, amely letartóztatta.

— **Nászajándékok,** jegygyűrűk a legelőnyösebben Polgár Kálmán művész ékszerterében, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Szakszervezetek átalakulása.** A makói földmunkások szakszervezete, melynek hétszáz tagja volt, főlöszlott, s helyébe általános munkás önképzőkör alakult, mely a politizálás teljes mellőzésével, tisztán csak önművelő célokat szolgál. A szabóiparosok és bér munkások szakszervezetei szintén főlöszlottak, s tagjaik az önképzőkörbe léptek be. Makón most már csak két szakszervezet van, a molnároké és az építőiparosoké.

— **Pórujárton álló.** Varga Mihály 65. sz. rendőr polgári ruhába öltözött az újpesti József-utczában igyekezett hazafelé az éjszaka. Egyszerre egy csavargó állott eléje.

— **Pénzt vagy életet!** — kiáltotta. A rendőrt nem hozta ki nyugalmából a vakmerő támadás.

— **Pénzem nincs, az életemmel meg nem érsz semmit, de szállást azt adhatok** — mondotta.

A szokatlan felelet zavarba hozta az utonállót, de csakhamar támadólag lépett fel. Erre Varga dsiu-dzsiou fogással megragadta a rablót, feldobta a hátára és az újpesti kapitányságra vitte a kapálódzó csavargót. Itt megállapították, hogy Schlamiár János 30 éves rovott multu nap-szamos a rabló. Letartóztatták.

— **Házasságszedelő pinczér.** A büntetőörvénysek vizsgálóbírája elfogató parancsot adott ki Hufnagel Lajos szombathelyi születésű 35 éves pinczér ellen. Hufnagel megismerkedett Lieber Teréz szakácsnéval. Udvarolt neki, majd házasságot ígért. Hitegette, csalogatta a leányt és ez alatt az idő alatt 500 koronát kicsalt tőle, azután megszökött. A kifosztott leány feljelentette a szélhámos pinczért, akit a rendőrség most nyomoz.

— **Öngyilkos adótitst.** Turcsányi János adóhivatali tisztviselő ma Aradon agyonlőtte magát. Tettét azért követte el, mert felesége régen Amerikába vándorolt és bántotta az, hogy sok gyermeke anya nélkül nevelődött.

— **Halálozás.** Kurtz Vilmost, a ferencvárosi apátplébánost ma helyezték örök nyugalomra. A temetési szertartás a ferencvárosi plébánia-templomban kezdődött. A temetési szertartást requiem előzte meg, amelyet Ott Ádám plébános mondott fényes papi segédlettel. A templomot zsúfolásig megtöltötte a közönség, úgy, hogy már kilenc órakor alig lehetett bejutni. Több ezer főre menő tömeg szorongott künn a Bakáts-terén is. A templomban megjelentek: Márkus József főrendiházi tag, Fülepp Kálmán főpolgármester, Bárczy István polgármester, Rózsavölgyi Gyula alpolgármester, Almády Géza, Melly Béla és Piperkovits Bátor tanácsnokok, Berger Márk kanonok, a hercegprímás képviselője, Ballagi Aladár és Hoók János országgyűlési képviselők, Krizsán Mihály apát, pápai kamarás, Pohl Ferenc és Rózsavölgyi Antal kerületi elöljárók, a székesfővárosi plébánosok, Petri Elek, a Kálvin-terei református egyház első lelkesze, Fillingner Károly és Vaszkó György iskolaigazgatók, a IX. kerület bizottsági tagjai, továbbá testületileg a Eanolder-intézet, a Margit-intézet, valamint a ferencvárosi iskolák növendékei, a budapesti apácázárdák és szerzetes-rendek képviselői. A requiem alatt az Operaház kórusa énekelte Hainisch Károly karmester vezetésével. Ezután beszélték a halottat és a koporsót feltették a négyfogatu gyászhintóra és kivitték a Kerpesi-utj temetőbe, ahol Bán Sándor vízvárosi plébános, aki évek hosszú során át működött az elhunyt mellett, mint annak helyettese, még egyszer beszéltette és eltemették őt a főváros által adományozott disztrihelybe. A rend fenntartásáról Pergrényi Sándor rendőrtanácsos és Gersch Antal rendőrfelügyelő gondoskodtak nagyszámu lovas- és gyalogos rendőrral.

Egervári Minkó Zsigmond nyugalmazott m. kir. postamester, 1848—49. honvédhadnagy, ki a szabadságharcot végig küzdötte, résztvett jelen a kápolnai és isaszegi véres ütközetben, folyó hó 7-én hosszas szenvedés után életének 79-ik évében elhunyt Budapesten.

Bessenyei Géza esemegezülettulajdonos életének 56-ik évében rövid szenvedés után elhunyt Budapesten. Özv. Habina Mihályné Laborczafalván, Zemplén-megyében életének 86-ik évében meghalt.

— **Fodor-féle vivóterem** a Koronahereczeg-utca 3. sz. alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermek torna- és vívásra.

— **A Budapest—Nagyvaros** cz. bohózat holnap, pénteken, márczius 12-én kerül először színre a Steinhardt Mulatóban. A bohózat, amely elejétől végig a legburleszkabb és legkacagatóbb jelenetekből van összeállítva, elsőrangú slágernek ígérkezik. A színpadon egy valóságos személyszállító vagon áll egy másodosztály és két harmadosztályú fülkével, a háttér vándoridőszlettel van ellátva, míg a vagon kerekai forognak, úgy, hogy a vagon a nézőben azt az illúziót kelti, mintha az a legnagyobb tempóban tova robogna. A darab iránt, amelyet Steinhardt átdolgozott, igen nagy az érdeklődés.

— **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**
— **Diana sósorszesz** mint háziszer kapható az egész országban. Köztudomásu, hogy bedörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűsítő. Az összes fodrászüzletekben fejbédörzsölésre és borotválkozás után arcbebecskendezésre az urak használják. A fájdalmakat azonnal csillapítja. Masszirozásra általában minden házban csakis Diana sósorszeszt használnak. Egy üveg 44 fillér.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A „Szerencse fia” — ötvenedszer. Drégely Gábor hatásos komédiája, a „Szerencse fia” ma érte meg a második jubileumát. A darab, amely állandóan nagy közönséget vonzott a Magyar Színházba, ma, az ötvenedik előadásán is friss erővel hatott. A darab szatirája megkapta a közönséget, amely teljesen megtöltötte a színházat. Sokat tapsoltak a jubiláló darabnak, amely ugyanazzal a szereposztással került színre, mint az első előadás.

(*) Az Operaházban holnap, pénteken Feinhals Frigyes bajor kir. kamaranékes fellépésével „Don Juan”-t adják, mely ebben az évadban még nem került színre. A czimszerepet a vendégművész, Donna Annát — Vasquezné, Donna Elvirát — Berts M., Zerlinát — M. Szoyer, Ottaviót — Arányi, Leporellót — Kornai, a kormányzót — Venczell és Masetót — Dalnoki énekl. Vezényel Kerner István karnagy, rendező Alszechy K. főrendező. (Évi bérlet 49. sz. felemelt helyárak.) Szombaton közkívánatra Cahier Charlesné asszony, a bécsi udvari operaház művésznője lép fel a „Sámson és Delila” női czimszerepében. Kivüle Lunardi, Várady S., Szendrői, Kertész, Kárpát és Ney B. működnek közre (Évi bérlet 50. sz. rendes helyárak.) Vasárnap ujdonsággal először kerül színre a „Mesevilág” című nagyszabásu ballet, melynek zenéjét Nedbal Oszkár, szövegét Novák László írta, koreográfiáját pedig Guerra Miklós balletmester szerette és tanította be. A táncmestert megelőzőleg felelevenítik Hubay Jenő „A cremonai hegedűs” című dalművét. (Évi bérlet 51. sz. rendes helyárak.) Hétfőn, márczius 15-én, ifjusági előadásul, olesó helyárakkal „Hunyadi László”-t adják. (Berleten kívül 10. szám.)

(*) **Varsányi Irén egészséges.** Körülbelül kétheti betegeskedés után Varsányi Irén ma este ósmét jó kedvvel, virágzó egészségben lépett a Vieszínház közönsége elé, amely a régi szerettel fogadta kedvencét. A Királyt adták csaknem zsúfolt ház előtt és Varsányi Marthe szerepében központja volt a közönség ovációinak. Pompás, temperamentumos előadás volt. Hegedűs a király szerepét azzal az utólréhetetlen, száraz humorral játszta, amely ezt a darabot tulajdonképpen sikeréhez juttatta. A többi szereplők is nagyon jók voltak s a közönség sokat tapsolt.

(*) **Hírek a Nemzeti Színházról.** Holnap, pénteken, a „Mama” Szigligeti Ede vigjátéka, amely a keddi reprisen általános nagy sikert aratott, kerül színre. A főbb szerepeket ez alkalommal is Rákosi Szidi, D. Ligeti Juliska, Várady Aranka, Ujházy, Dezső, Rózsahegy és Mészáros Alajos játsszák. Szombaton a „Gyermekkirály”, Porzolt Kálmán nagysikerű történelmi színműve negyedszer van műsorra tűzve, a bemutató előadás szereplőivel. Vasárnap délután a „Boszorkány”-t, P. Márkus Emiliával a főszerepben, este pedig a „Piros bugyelláris” kerül színre Blaha Lujzával a vezérszerepben. A jövő hétfőn, márczius 15-én bucsuzik el a Nemzeti Színház közönségétől a színház egyik régi és érdemes tagja Hetényi Béla a „II. Rákóczi Ferenc fogsága” című dráma hesszeni fejedelemszerepében.

(*) **A magyar zene aranykora.** A Lipótvárosi Kaszinó márczius 14-én, vasárnap délután fél öt órakor hangversenyt rendez, melyen bevezetésül Csiky János, a Nemzeti Zenede tanára „A magyar zene aranykora” címmel fog értekezést tartani. Ezután a XVI. és XVII. század magyar zenéjéből kerül bemutatásra több dal, tánczene és másféle lantművészekről való zenemű. A dalok közt lesz Tinódi Sebestyén, Farkas András, Balassa Bálint, Dobai István és több névtelen kortárs egy-egy műve. Az énekszámokat Szentmártony Ilona énekművésznő és Huszár Károly énekes fogja előadni.

Angol készpénzrendszerű

országosan ismert első-rangú ural szabó-termek szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, többször próbával.

prima munka.

Átmeneti kabátot) 35 frtért
angol kelméből)
Felöltöt 30 „
Smoking-öltönyt) 35 „
selyem béleléssel)
Prima utcai öltönyt 30 „

IV., BELVAROS,
Magyar-u. 3.
I. emelet,
Kossuth L.-u. mellett,
Telefon 110-94

(*) **Növendékhangverseny.** Balogh Mária, a Nemzeti Zenede énektanárnője, nagyon jól sikerült hangversenyt rendezett ma növendékeivel az Uránia színpadán. A növendékek magánénekszámokat adtak elő szép készültséggel, — egyikük másikuk valóban nagy tehetség. Kiemelkedett közülük Póka Riza, aki két dalt adott elő elsőrangú technikai készültséggel és meleg, érzéki tónussal és Dessewffy Berta, aki a kantatében Olut lovagot énekelte friss hanggal és nagy értelemmel. A magánszámok után Hummel egy kantatétjét énekelte, majd egy vig zeneképet adtak elő a növendékek. A közönség sokat tapsolt a szereplőknek és tanárnőjüknek.

(*) **A Petőfi-Társaság ülése.** A Petőfi-Társaság vasárnap, e hó 14-én délelőtt 11 órakor tartja márcziusi ünnepi ülését a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében. Az ülés sorrendje a következő: 1. Herczeg Ferenc elnöki megnyitása, 2. Petőfi-költemények (A csillagos ég, Az év végén, A vén zászlótartó, Rákóczi, Homér és Oszián) szavalja: Jászai Mari tiszteleti tag, 3. Petőfi és a nemzeti öntudat (székfoglaló), írta és felolvassa: Rátkay László tiszteleti tag, 4. Örök márczius (költemény), írta és felolvassa: Szávay Gyula rendes tag, 5. Elbeszélés, írta és felolvassa: Bársony István rendes tag, 6. A mulató ember (költemény), írta és felolvassa: Pap Zoltán rendes tag.

(*) **Amerikai vita.** Hammerstein Oszkár, a newyorki Manhattan-opera igazgatója és a „Press” című napilap összetűzött egymással. A polémia egyre hevesebb lett, míg végre a következő texasi izü levélváltásban kulminált. Az operai igazgató így írt a szerkesztőségnek:

— Uram! Ugy látszik, a szerkesztőségnek megfogózt szokása, hogy képviselőtében részeges, toprongyos, gyanus és piszkos fickókat küld színházamba. Ha ez tovább is így tart, tönkremegyek, mert nincs elég péntem fertőtlenítő szerekre, melyeket ilyen urak látogatása után használnom kell. Ha tehát még egy ilyen fickó teszi be lapjuk képviselőtében a lábát színházamba, ezt szolgálommal fogom eltávolíttatni.

Amire a „Press” szerkesztősége e válogatott stíli sorokban felelt:

— Tisztelt Uram! Megkaptuk és elolvastuk becses levelét. Mit mondunk magának? Egyszerűen és röviden azt, hogy maga hazudik. Maga azon kedélyes fiúk közé tartozik, akik szerény lezetünk szerint, képesek az anyjuzat kikaparni a sírból, hogy csontjait eladja s az így szerzett pénzen virágot vehessen a szeretőjének. Dehet, hogy maga már öreg a szerelmi kalandhoz; de tudjuk ám, hogy van magának egy drága fiacskája, aki gyanus üzelmek miatt már ült a dutyiban. Hivatalos óráink délután három órától hajnali három óráig vannak; becses csemetéje ez időben itt találhat minket, ha a papa becsületének szennyesét óhajtana kimoatni.

A levélváltás epilogusául a redakció két marok tagja rálesett a direktorra és iszonyuan eldöngötte; de ezenfelül még vitriollal is meglocsolták a szerencsétlent. Az ügy persze a bíróság elé került és Newyork közönsége izgatottan lesi a szenzációs főtárgyalást.

(*) **A grafikai kiállítás bezárása.** A Képzőművészeti Társulatnak a városligeti Mücsarnokban rendezett grafikai kiállítása, amelyen valamennyi nemzet képviselve van, már csak három napig marad nyitva, s azt vasárnap délután bezárják, mert a tavaszi tárlat előkészületei miatt szükség van a palotára. A kiállítás a hátralévő három napon megszakítás nélkül délelőtt kilenczétől délutáni öt óráig tekinthető meg, egy korona belépődíjért, míg vasárnap délután egy órától kezdve a belépődíj negyven fillér.

(*) **A tavaszi tárlat beküldési határideje.** A Képzőművészeti Társulat igazgatósága ezúton ismételen értesíti a művészeket, hogy a tavaszi tárlat beküldési határidejét márczius 18-ig elhalasztotta s hogy a helyből, Budapestről érkező műveket e hó 17-én, szerdán és márczius 18-án, esütörtökön veszik át. Ehhez képest a kiállítás április 4-én nyílik meg s az ünnepélyes vernisageot előtte való napon, szombaton délután tartják meg.

Nyilttér.

E rovatban közzétették nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

FŐVÁROS.

(*) **A Nemzeti Múzeum kibővítése.** Gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter leiratot intézett a fővároshoz a Nemzeti Múzeum kibővítése ügyében. A leiratban arra kéri a fővárost, hogy engedje át a városligeti Iparcsarnok területének a felét, amelyet a miniszter két millió korona braktetéssel alakítana át muzeális czélokra. Az átalakítandó épületben a történelmi muzeumot, fegyver stb. gyűjteményt helyeznék el. A tanács mai üléséből a leiratot pártolólaj terjeszti a közgyűlés elé.

(*) **Mulató a Dunán.** Megirtuk, hogy egy vállalkozó részvénytársaság a Dunán uszművön mulatót akar létesíteni s erre a czélra engedélyt kért a fővárostól. A pénzügyi bizottság hozzájárult a kérelemhez azzal, hogy adassék meg az engedély az Erzsébet-híd és a dunai uszoda között 85 folyóméter területre. A tanács mai ülésében foglalkozott a mulató ügyével és a pénzügyi bizottság határozatát bizonyos kikötések mellett magáévá tette. Értesülésünk szerint a budapesti kávéipartestület tiltakozni fog az engedély megadása ellen. A kávéipartestület szerint az engedélyezendő éjjeli mulató megkárosítja a dunaparti kávézókat, mert elriasztja a Dunaparttól a jobb közönséget. A szerdai közgyűlésen is ilyen értelmű felszólalások lesznek.

(*) **A tanácsból.** A tanács ma tartott ülésén a magyar királyi természettudományi társulat botanikus és zoológus tagjainak megengedte, hogy a fővárosi erdőkben és telteken az állat- és növényvilág jelenségeit tanulmányozzák, és növény és rovarvani gyűjteményeket és kutatásokat végezhesse- nek. — A városligeti új mutatványos telep árú- és üzlethelyeinek legnagyobb részét ma bérbe adta. — A Knézi-utcai, az ürömi-uti, a nagydífa-utcai, az angyalföldi iparostanoncziskolák és a nagymező-utcai felső kereskedelmi iskola tanulmányi kirándulásainak költségeit megszavazta. — A magyar közegészségügy megalapítójának, néhai Fodor József egyetemi tanárnak emlékéért megörökítő-szobor költségeire 3000 koronát szavazott meg és fölhívta a pénzügyi bizottságot a fedezet kimutatására. — A tanács a köztisztasági és közegészségügyi bizottságok pártoló javaslatára elhatározta a makadám utaknak olajjal való rendszeres kezelését és öntözését, s e czélra 40.000 koronát szavazott meg. Elrendelték, hogy a közúti vasut a sósfürdő villamos szárnyvasutat márczius 20-án nyissa meg.

(*) **Sikló a Gellérthegyre.** Egy vállalkozó tudvalevőleg siklót akar építtetni a Gellérthegyre. A tanács ma a tervet elfogadta és elvben hozzájárult a sikló megépítéséhez.

EGYESÜLETEK.

(—) **A Lipótvárosi Kaszinó közgyűlése.** A Lipótvárosi Kaszinó márczius 14-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg rendes évi közgyűlését a kaszinó dísztermében. A gyűlésen báró Bánffy Dezső, a kaszinó elnöke fog elnökölni, aki betegségből fölélvélve, ismét tevékeny részt vesz a kaszinói mozgalmak irányításában.

(—) **Magyarország egészségügye.** A Budapesti Orvosi Kaszinóban ma este érdekes és közügyelemre méltó előadást tartott Magyarország közegészségügyéről dr. Barsi Jenő kerületi orvos, a budapesti orvosok szövetségének főtitkára. A felolvasáson az orvosi világ számos előkelő tagja volt jelen. A kaszinó a múlt évben pályadíjat tűzött ki a magyar orvosok elosztásának tanulmányozására, amelyet dr. Barsi munkája nyert el. Az előadás ennek a tanulmánynak kimerítő ismertetése. Dr. Barsi előadását a megjelentek zajos tetszéssel honorálták.

(—) **A Magyar Földrajzi Társaság** ma este Lóczy Lajos egyetemi tanár elnöklésével szakülést tartott, amelyen dr. Anderkó Aurél meteorológiai intézeti adjunktus „A periodosus talajhőmérsékletekről” czímen tudományos előadást tartott. Előzőleg a választmány tartott ülést, amelyen elhatározták, hogy a társaság ez évi rendes közgyűlését márczius hó 26-án, pénteken este hat órakor a régi képviselőház üléstermében tartja meg.

(—) **Egyesületi sakkverseny.** A Bethlen Kör választmánya elhatározta, hogy márczius 16-ától kezdődőleg a kör összes tagjai részére sakkversenyt rendez. Akik a versenyen részt óhajtanak venni, jelentkezhetnek a kör helyiségében (VIII., Szentkirályi-u. 22. l. 23.) kitett iven, 1 korona nevezési díj mellett.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Ártatlanul meghurcolt főrend.** Báró Gudenus Béla a múlt év nyarán feljelentette báró Csávossy Gyula nagybirtokost, főrendilázi tagot azért, mert báró Csávossy állítólag hamis esküt tett egy polgári perben, amelyet báró Gudenus folytatott le ellene. A polgári pürt Gudenus báró azon a czímen indította Csávossy báró ellen, hogy az öt gazdatisztnak fogadta fel, de utóbb nem engedte, hogy állását elfoglalja. Követelését 4800 koronára taksálta. A keresethez egy levél másolatát csatolta, mely Csávossy báró aláírásával volt el látva. Csávossy esküt tett arra, hogy a levelet nem írta alá, sem az abban foglalt megállapodás nem jött létre. Ekkor Gudenus hamis eskü miatt tett feljelentést Csávossy báró ellen és felmutatta a nyomozat során az eredeti levelet, amelyen a báró aláírásának nyoma sem volt. Kiderült, hogy az eredetinek feltüntetett levél csak fogalmazvány volt, de végleges megállapodás Csávossy báró és Gudenus között nem történt. A feljelentés alapján megindult eljárás során Csávossy báró írásbeli adatokat szolgáltatott arra, hogy a közbenjárók egész serege iparkodott vele megértetni azt, hogy Gudenus báró hajlandó a feljelentést visszavonni és az ügyet békésen elintézni, ha báró Csávossy fizet. Egy tőzsdéügnök, aki szintén közbenjáróként szerepelt, 160.000 koronára tette azt az összeget, amelyet báró Csávossynak az ügy békés rendezése érdekében fizetnie kellene. Báró Csávossy azonban nem reagált az ismételt ajánlatra. Ekkor a tőzsdéügnök, aki a fent említett számlát kiállította, kommunikét tett közzé a lapokban, amelyben a bárót hamis esküvel vádolta. Ez az ügy, mely országszerte, de különösen a délvidéken érthető érdeklődést keltett, a napokban nyert végleges befejezést, amennyiben a szegedi ítélőtábla helybenhagyta a vizsgálóbíró és vádtanács azon egybehangzó határozatait, melyekkel báró Csávossy ellen vizsgálat mellőzésével az eljárást megszüntették és a teljesen alaptalannak bizonyult feljelentést elutasították.

§ **Rágalmazás.** Érdekes rágalmazási pert tárgyalt ma délelőtt a budapesti büntető járásbírószágon Polányi járásbíró. A panaszos dr. Hermann József esztergomi egyházmegyei áldozópap volt, aki rágalmazás vétsége miatt tett feljelentést dr. Rajner Lajos esztergomi érseki helynök ellen. Panaszában elmondja, hogy dr. Rajner a budapesti tudományegyetem teológiai dekanatusában azt állította róla dr. Dudek János egyetemi tanár előtt, hogy a papi rendtől fel van függesztve, mert Havrán János kanonok ellen a „Népszavá”-ban alaptalan rágalmazó cikkeket közölt. A panasz szerint dr. Rajner ezt az állítást megismételte abban a levelében, amelyet dr. Ott Ádám budapesti esztergomi plébánoshoz intézett. A mai tárgyaláson a vádlott érseki helynök kijelentette, hogy mint az esztergomi érsek vikáriusa, feljebbvalója volt Hermannnak, aki esztergommegegyei áldozópap volt. Előjárói beavatkozása ott kezdődött, amikor a Pázmány-védőiroda vezetője, Cziflay Lajos, azzal a panaszszal fordult hozzá, hogy Hermann őt egy durva hangú levélben megsértette. Ekkor felhívta dr. Hermann, hogy kérjen tőle bocsánatot. Ezután következett a „Népszavá”-ban az a cikk, amelyben Hermann „Havrán János épületes dolgai” czím alatt a kanonokot lerántotta. Hermann előzőleg is írt cikket a „Népszavá”-ba, amelyben nemcsak Havrán, hanem az egész papságot meggyalázta, azt irván, hogy a férgek rágták meg az oltári szentséget. Ezzel Hermann hit elleni vétséget követett el, amiért ő excommunicatiót alkalmazott vele szemben. Hogy használta-e az inkriminált kifejezéseket, arra nem emlékszik, de erre is joga lett volna a fegyelmi iratok alapján. Dr. Polányi járásbíró a tanúk kihallgatása után felmentő ítéletet hozott.

§ **Támadás egy törvényszéki elnök ellen.** A Turóczenzmártonban megjelenő Narodne Noviny című magyargyűlöletéről ismert hetilap „A rózsahegyi légyölő gomba” című cikkében kimondhatlanul megtámadta a rózsahegyi kir. törvényszék elnökét, Chudovszky Gézát, akiről azt állította, hogy orgyilkosként követi el esznejit a magyarosítás szolgálatában. A sértő tartalmú cikk miatt a kir. ügyészség perbe fogta nevezett lapot. Beigazolódott, hogy az inkriminált közleményt Izsák Sándor asztalossgéd adta át közlés végett Skultéty József szerkesztőnek. A kir. ügyészség erre mindkettő ellen vádat emelt rágalmazás sajtóvétségeért s a vádtanács ma tartott ülésében Izsák Sándort és Skultéty Józsefet vád alá is helyezte.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank közgyűlése.

Budapest, márczius 11.

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank ma tartotta madarasi Beck Miksa elnöke alatt XXXIX. rendes évi közgyűlést, melyre 35 részvényes, összesen 17.613 darab részvényt tett le. Az ismert kedvezőtlen körülmények folytán a lefolyt üzletesszám nem sorozható a jobbak közé, mindazonáltal a folyó üzlet belterjes és körültekintő művelése folytán az eredmény csaknem azonos a megelőző esztendő eredményével s így a bank az elmúlt esztendőhöz hasonlóan 7 százalékos, azaz részvényenként 28 korona osztalékot fizet. A napirend előtt Beck Miksa elnök meleg szavakban emlékezett meg Renner Gusztávról, a felügyelő-bizottság elhalt elnökéről, kinek emléke a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökített.

A napirendre átvéve előterjesztették az igazgatóság jelentését, melyből kiemeljük, hogy a váltóleszámitolási üzlet jövedelme a múlt esztendő nyereségét jelentékenyen meghaladta, mi az üzleti év kevésbé kedvező kamatkonjunktúrája mellett csupán a forgalom lényeges emelkedése folytán vált lehetővé. A leszámitolt belföldi váltók összege elérte a 327 milliót, míg a külföldi váltók forgalma a tavalyi keretekben mozgott. A váltótárca állománya az év végével 47 millió korona volt és 7 1/2 millióval haladta meg az előző év állományát. Az értékpapír és értékpapírbizományi üzlet azáltal, hogy a tavalyi esztendő üzlettelensége és kedvtelensége az ideai üzletre is kiterjedt, az elmúlt évi eredményhez hasonló nyereséget tüntet fel. Az értékpapír-tárca a záloglevelek külön biztosítására rendelt alapon és a záloglevélkészleten kívül mintegy 7 1/2 millió kor.-t tesz ki s így az előző évhez képest 2 millióval emelkedett. A jutalékszám — melynek eredménye a rendes folyóüzletből eredő jutaléknyereségekből áll — valamivel meghaladja a tavalyi év nyereségét. A lombardállomány ez idő szerint 36 millió korona s így az előző évhez képest 2 millióval csökkent. A betétállomány évről-évre tetemesen emelkedik, az ideai emelkedés 11 milliót tesz ki, mely összeg nagy része takarékbetét. A betétállomány az utolsó öt esztendőben összesen 37 millióval emelkedett s ez idő szerint eléri a 112 milliót. A fiókostályok fokozatosan fejlődnek s ideai eredményük kedvezőbb a korábbi év eredményénél. A jelzálogosztály 9 1/2 millió törlesztéses kölcsönt folyósított s a kölcsönök alapján kibocsátott záloglevelek majdnem kizárólagosan a hazai klientéla körében helyeztek el. A jelzálogkölcsön-állomány ez idő szerint 42 millió korona s az elmúlt esztendő eredménye lényegesen meghaladja a korábbi évek nyereségét. A szindikátusi üzletek közül semmi sem számoltatott el s a nagyobb szindikátusi üzletek közül elszámolatlanok a következők: a Danubius hajó- és gépgyár Rt., a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Rt., a Részvénytársaság Villamos- és Közlekedési Vállalatok számára, a Magyar Telepítő- és Pánczellátó Bank Rt., a Magyar Agrár- és Jára-
dekbank Rt., a Fiumei Forgalmi Bank Rt., a Fiumei Nyilvános Raktár Rt., az Első Magyar Papírgyár Rt., a Czeizai, Nissl u. Co. Egyesült Telefon- és Telegráfgyár Rt., a Magnesit-Ipar és Bányászati Rt., Budapest székesfővárosi tisz-
teliös folyószámlakölcsöne, a Magyar Jelzálog-Hitelbank konverzionális szindikátusának második része, az 1908. évi négy százalékos koronajáradék kibocsátás, az Austrian Banking Syndicate Ltd. és a marokkói állami bank részvényeire vonatkozó konverzionális üzletek. Behajthatlan követelések címén, a forgalom erős növekedése dacára is, szigorú mérlegelés mellett csak 41.000 korona leírása vált szükségessé. — Az áruosztály az utolsó két esztendő gyengébb gabonatermése folytán nem érte el a tavalyi esztendő eredményét; az árubizományi üzlet megfelelő hasznot adott, az áruelő-
legezés terén azonban, nagyobb raktárkészletek hiányában, kisebb forgalom volt. A fővárosi köz-
raktárak üzletmenete csak az első fél évben volt kielégítő, az 1907. évi áru teljes hiánya folytán ugyanis a piacra kerülő új termés tekintélyes része azonnal a fogyasztó kezébe került s így nagyobb raktárkészletek nem képződhettek. A fő-
városi szubvenziójának igénybevételével a közrak-
tárak jövedelme csak 4 százalékra rug. A baresi tárházak nagy forgalmat bonyolítottak le és jó eredménynyal dolgoztak, hasonlóképpen jó üzlet-
esztendőre tekinthet vissza a Fiumei Nyilvános Raktár Rt. is, mely vállalat előlegüzletének növekedése folytán alaptőkéjét a legközelebbi időben fel fogja emelteni. A Forgalmi Bank Rt. üzletme-

nete ezuttal is jó volt s osztaléka 7 1/2 százalékos lesz ki. A Nyerstermény Rt. felszámolása végett ért s a bankot még terhelő veszteség az elmúlt üzleti év mérlegében leirattott.

A közgyűlés a jelentés tudomásulvétele és a mérleg megállapítása után a felmentvényeket megadta és az igazgatóság indítványa szerint a 3.385.226.35 korona tiszta nyereségből 2.800.000 koronát 7 százalékos osztalék fizetésére, 150.000 kor.-t a tartalékalap javadalmazására, 102.481.16 koronát az igazgatóság alapszabályszerű jutalé-
kára és 20.000 koronát a bank alkalmazottainak nyugdíjalapjára fordított és elhatározta a fenn-
maradó 312.745.19 koronának új számlára leendő elővitelét. Ezek szerint a 39. sz. részvénytulaj-
nos 28 koronával (7 százal.) lesz a mai naptól kezdve beváltható. Az alapszabályoknak az igazgatóság indítványa értelmében történt jelentéktelen meg-
változtatása után a Renner Gusztáv elhalálozásá-
val megüresedett felügyelő-bizottsági tagságra Kelemen Sándor választott meg, mivel a napirend befejeztetett. Végül Gál Károly részvényes meleg szavakban mondott köszönetet az igazgatóság-
nak a körültekintő buzgó vezetésért, mire a közgyűlés véget ért.

Kik lesznek az új tőzsdetanácsosok? A tőzsdéi közgyűlésnek napja, márczius 20-ika már igen közel van, úgy hogy erősen megindultak már a választási előkészületek is. A választásokat intézni szokott százas bizottság előkészítő bizottsága tegnap Gál Károly és Ribáry Lajos elnöke alatt bizalmas értekezletet tartott s megállapodott abban, hogy a nagybizottságot szombatra hívja össze. A nagybizottságnak a megüresedett négy tanácsosi helyre a következőket fogják javasolni: báró madarasi Beck Gyulát, a Magyar Jelzálog-Hitelbank igazgatóját, domonyi Domoniyi Mórt, a Magyar kir. Folyam- és Tengerhajózási r. t. igazgatóját, Scheiber Endrét, a Scheiber és Pollacsek fakereskedő-cégét beltagját és dr. Strasser Imrét, a Strasser és König-cégét beltagját. Szó volt még Hegyei László tőzsdetag jelöléséről is, aki azonban kijelentette, hogy a jelöléstől visszalép. A tőzsdetago-
sok szerették volna Lánzy Leót is megüresíteni a tanácsba, azonban Lánzy — miképp a múltban — most sem fogadta el a jelölést. Ilyenformán az idén igen csendes, egyhangú választás lesz.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői véd-
egylet a következő fizetéképtelenségeket közli: Paschken Szrul kereskedő, Balázsfalva; Freisinger Tóbiás kereskedő, Kassa; Szadlics kereskedő-cég, Csurgo.

Sörgyár Pécsét. Már megirtuk, hogy *Mezőgazdasági sörgyár és gőzmalom r. t.* cég alatt Pécsét új vállalat alakult. A társaságot most be-
cégézték, s így megtudjuk, hogy a vállalat tárgya „nagyobbszabású versenyképes sörfőzde, gőzmalom és malátagyár létesítése és üzemben tartása, a hiz-
lalás, tejgazdaság és jég gyártás felőllésével, kö-
sőbb közraktárak létesítése”. Alaptőkéje egyelőre 2500 drb névre szóló, egyenkint 500 K névértékű részvényből áll 1.250.000 korona. Igazgatósága: gróf Zichy János, Zsolnay Miklós, Kindl József, Csarsch Jenő, ifj. Drész Lajos, Förster Jenő, Fűchsl Arnold, Horváth István, Krusz Béni, Littke József, dr. Nagy Emil, dr. Sárkány Ármán, Schapringer Sándor, Seper Kálmán, Siklósi Ist-
ván, Truka József.

Burgonyavetőgumó a gazdáknak. A földmive-
lésügyi miniszter szükségesnek látta az egészséges burgonyavetőgumó beszerzését megkönnyíteni. A földművelésügyi minisztérium közegéi által beszer-
zett korlátolt mennyiségű burgonyavetőgumó kész-
let kisebb része a jövő évben mutatkozó szükséglet részben való fedezése végett elszaporításra fog fel-
használni, a többi, mintegy 4000 métermázsza **egészséges vetőgumó** a jelentkező gazdáknak az alábbi feltételek mellett fog rendelkezésükre bo-
csáttni. Egy ugyanazon termelő egy vasúti kocsi rakományánál, illetőleg 100 mm.-nál többet és 10 mm.-nál kevesebbet nem kaphat. A teljes vasúti kocsirakományánál kisebb tételekre való rendelés csak akkor vétetik figyelembe, ha a rendelés töb-
bék részére együttesen ugyanazon vasúti állomásra teljes vasúti kocsirakományra történik. A venyi szándékozók irjanak e cím alatt: Szaktanár, Stubnya-fürdő, aki a szükséges felvilágosításokat a gazdáknak megadja. Darányi miniszter egyéb-
ként szélesebb körű intézkedéseket tett, hogy a

degenerált burgonyavetőmag kicseréltesék és jö-
vőre vetőgumóban ne mutatkozzék olyan hiány, aminő most.

A MÁV. tölgytalpfa-szállításai. Megirtuk már, hogy Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter már döntött az annyi port fölvert talpfa-szállítá-
sok kérdésében. Közöltük azt is, hogy a bükkfa-
talpfa-kból mely cégek kaptak nagyobb megren-
deléseket. Most közöljük azokat a cégeket, amelyek a tölgy-talpfa-kból kaptak **jelentősebb** szállításokat, míg a teljes sorozatot a Közszállítási Értékesítő hol-
nap fogja közölni. A nagyobb megbízások a következők:

Tölgytalpfa	egységár	Főösszeg
<i>Bihari erdőipar és meszégető r.-t.</i>		
250 cm. közb.	2.63	157.800
220 cm. ütk.	2.30	11.500
<i>Berger fakereskedelmi r.-t., Zágráb.</i>		
250 cm. közb.	5.60	337.320
220 cm. ütk.	4.50	900
<i>Eisler I. és lesivérei.</i>		
220 cm. h. 17 cm.	4.80	9.600
váltotalpfa	79.50	236.250
<i>Fakereskedelmi r.-t.</i>		
250 cm. közb.	5.59	106.210
220 cm. h. 14 cm. fsz.	2.34	115.830
<i>Krónberger Mór és Fia.</i>		
250 cm. közb.	5.54	298.052
250 cm. közb.	5.44	408.544
220 cm. h. 15 cm.	2.79	17.856
220 cm. h. 14 cm.	2.49	34.860
220 cm. h. 16 cm.	2.65	7.150
220 cm. h. 16 cm.	2.73	26.754
Tölgy váltotalpfa	79.50	59.625
<i>La Roche és Darvas, Nagyvárad.</i>		
220 cm. 16 h.	3.—	9.000

Ezenkívül 264.720 korona értékben kapott meg-
rendelést bükk-talpfa szállítására.

<i>Reizmann Hermann, Kisvárdá.</i>		
220 cm. h. 14 cm. fsz.	2.35	133.950
220 cm. h. 14 cm. fsz.	2.47	61.750
220 cm. h. 14 cm. ütk.	4.37	8.740
220 cm. h. 16 cm. közb.	2.64	7.920
Tölgy váltotalpfa	76	24.300

A sodronykötélgyár mérlege. Ma tette közzé a Felten és Guillaume Kábel-, Sod-
rony- és Sodronykötélgyár Részvénytársaság mult évről szóló mérlegét, mely több mint **harmincz százalékos nyereséget tüntet föl**, amelyben másfél millió részvénytőke mellett 532.880 korona 66 fill. nyereséget mutat ki. A társaság 1902-ben alakult 1.000.000 korona alaptőkével, melyet 1906-ban másfélmillióra emeltek föl. 1906-ban 266.512 korona, 1907-ben 460.656 korona nyeresége volt. Alapítása óta 10, 10, 12, 12, 15 százalékos osztalékot fizetett.

A kirakatverseny bíráló-bizottsága. A buda-
pesti kirakatverseny rendezőbizottsága tegnapi ülésén megalakította a bírálóbizottságot, melynek tagjai: Gelléri Mór, kir. tanácsos, elnök; Árkay Sándor, Czettel Gyula, Dán Leó, Farkas Vilmos, Györgyi Kálmán, Hollós Dezső, Holzer Sándor, Kertész Nándor, Maróthy Géza, dr. Radványi László, Szécsén Ferencz és Taubner Vilmos. A bírálóbizottságnak egyébként joga van magát a szükséghez képest kiegészíteni.

Az Első Magyar Biztosító forgalma. Az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság”-nál 1909. év február havában 7.672.900 korona tőkérel szóló élet-biztosítási ajánlat nyújtott be, melyből 6.757.700 ko-
rona biztosítási tőkérel szóló ajánlat költségkiállítás által lett elintézve. 1909. év január elsejétől 16.030.140 korona tőkérel szóló életbiztosítási ajánlat lett bete-
jesztve és 14.258.840 korona tőkérel szóló kötvény lett kiállítva. A folyó év január elseje óta bekövetkezett halálesetek folytán 758.299 korona biztosítási tőkérel szóló kár lett bejelentve. Mult év december 31-dikével 444.781.778 korona biztosított tőkérel és 1.518.984 ko-
rona életjáradékról szóló 127.155 drb életbiztosítási kötvény volt érvényben, melyre 120.090.742 korona gyűjtött díjtartalék van kimutatva. Életbiztosítási károk címén az 1908. évben 4.326.582 korona lett kifizetve, míg a társaság alapítása óta (1857) az évenként kifizetett kimutatások szerint, az összes biztosítási ágazatban elő-
fordult károkért 491.886.920 korona összeg fizetett ki.

Hajózási ügyek. A Dunagőzhajózási Társaság közhírré teszi, hogy a *Zimony-Szeged közötti vegyes hajójáratokat* ez évben a következőképp kezdeti meg-
Első menet Zimonyból—Szegedre márczius 14-én. Első menet Szegedről—Zimonyba márczius 17-én.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, március 11.

A készáru piacon barátságos volt ma a hangulat. Valamivel jobb kínálattal szemben, a malomok elég jó vételkedvet mutattak, de csak tegnapi árakat voltak hajlandók fizetni, amittől csak egyes esetekben tértek el. Mivel másrészt az árubirtokosok nem voltak nagyon rátartósak, aránylag élénk forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mintegy 20.000 q buza kelt el, nagyobbára jól tartott, helyl-közzel 10 fillérrel drágább áron. A legdrágább eladási ár 28,95 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 27,20 korona 74 kilós fehérmegyei buzáért. Egyéb gabonaneműek közül rozs lanya, zab és tengeri 5 fillérrel drágább, árpa szilárd, korpá változatlan. Forgalmomba került 200 q rozs 20,50 koronás áron, 100 q árpa 17,90 koronás áron, 400 q zab 18,15—18,30 koronás áron és 500 q tengeri 14,90—14,92 koronás áron. — A határidőpiacon a mai üzlet másfél czenttel alacsonyabb amerikai jegyzésekre mindjárt megnyitáskor kedvetlenülül és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg; a forgalom folyamán, amely ma nem volt valami nagyon élénk, kevés vételkedv mutatkozott, de a kínálat sem volt valami nagyon sürgős és így csak szűk keretben ingadoztak az árfolyamok, amelyek végre is mérsékeltten gyöngültek. A tegnapi zárlathoz viszonyítva végeredményképen ma az áprilisi buza tizenegy fillérrel, az októberi buza tizenkét fillérrel, az áprilisi rozs husz fillérrel, az októberi rozs tizenhat fillérrel, az áprilisi zab tizennyolc fillérrel, a május tengeri csak négy fillérrel csökkent.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.—28,50
"	76	27,45—28,05	80	28,15—28,60
"	77	27,65—28,25	81	28,40—28,80
"	78	27,85—28,35	82	—
Fehérmegyei	75	—	79	27,65—28,20
"	76	27,30—27,60	80	28.—28,55
"	77	27,50—27,85	81	—
"	78	27,65—27,95	82	—
Pestvidéki	74	—	78	27,70—28,10
"	75	—	79	27,80—28,25
"	76	27,35—27,65	80	27,95—28,50
"	77	27,55—27,90	81	—
Bácskai	74	—	78	27,80—28,25
"	75	—	79	27,90—28,40
"	76	27,40—27,85	80	28,15—28,45
"	77	27,60—28,05	81	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	20,85—21.—
középmínőségű uj	—	—	—	20,70—20,80
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17,80—18,5
II. rendű	—	—	—	17,80—17,60
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17,90—18,85
II-rendű	—	—	—	17,50—17,80
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14,80—15,10
Korpa	—	—	—	12,35—12,40

A készáru piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 500 q 80,5 k 28,95 K, 500 q 80 k 28,90 K, 200 q 80 k 28,90 K, 500 q 80 k 79 k 28,80 K felső, 200 q 79,5 k 28,60 K, 500 q 79,8 k, 500 q 78,6 k, 700 q 79,5 k, 200 q 80 k 28,80 K, 100 q 79 k 28,80 K, 100 q 79 k 28,80 K, 100 q 79 k 28,70 K, 120 q 78,5 k 28,60 K, 350 q 78 k 28,60 K, 100 q 78 k 28,40 K, 100 q 77,5 k 28,30 K, 100 q 77 k 28,30 K, 450 q 76 k 27,80 K felső.
Szarvasi: 1500 q 79 k 28,85 K.
Fehérmegyei: 100 q 78,5 k, 200 q 76,5 k, 180 q 78,3 k, 100 q 79 k, 100 q 76,5 k 28,20 K, 125 q 77 k 28,10 K, 50 q 77 k 28 K, 500 q 76,5 k, 4000 q 76 k 28 K, 300 q 76 k 27,90 K, 100 q 74 k 27,20 K.
Pestvidéki: 100 q 79 k 28,40 K, 200 q 78,5

k 28,50 K, 600 q 78 k 28,70 K, 400 q 78 k 28 K, 300 q 78 k 28,40 K, 500 q 78 k 28,20 K, 200 q 77,5 k 28 K, 125 q 77 k 28 K, 200 q 77 k 28,20 K, 200 q 77 k 28,20 K, 200 q 76 k 28 K.

Felsőmagyarországi: 200 q 76 k 27,90 K, 400 q 76 k, 400 q 73 k 24,90 K.

Bihari: 100 q 79 k 28,40 K.
Dunai: 1800 q 77 k 27,80 K.

Szerémségi: 250 q 78,5 k 28,30 K, 200 q 78 k 28,20 K.

Bácskai: 100 q 79 k 28,80 K.

Rozs: 200 q 20,50 K kpf. par.
Árpa: 100 q 17,20 K kpf. par.

Tengeri: 200 q 14,90 K, 100 q 14,92 K, 200 q 14,90 K kpf. par.

Zab: 100 q 18,30 K, 200 q 18,20 K, 100 q 18,15 K kpf.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A határidőpiacon kötöttet:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re:

Buza áprilisra	13,69—13,82—13,85—13,82—
Buza májusra	13,52—13,50—13,60—
Buza októberre	11,37—11,30—11,40—
Rozs áprilisra	10,42—10,41—10,54—
Rozs októberre	9,49—9,49—9,54—9,56—
Zab áprilisra	8,81—8,87—
Tengeri májusra	7,58—7,56—7,54—7,59—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	13,82—13,83
1909. májusi buza	13,59—13,60
1909. októberi buza	11,38—11,39
1909. áprilisi rozs	10,50—10,51
1909. októberi rozs	9,51—9,52
1909. áprilisi zab	8,84—8,85
1909. májusi tengeri	7,58—7,59

Budapesti gabonaforgalom.

1909. március 8-tól 1909. március 9-ig.

	Érkezett	Elszállított
	m é t e r m á z s a	
Buza	5466	—
Rozs	813	—
Árpa	714	—
Zab	523	101
Tengeri	409	—
Liszt	414	16760
Korpa	—	2190

Értéktőzsde.

A tőzsdén kedvezően ítélik meg a szerb kormány jegyzékét. Bécsből is az a hír érkezett, hogy az ottani tőzsdén a nemzetközi értékek ára javult, s az onnan érkezett kedvezőbb jegyzések a budapesti tőzdeforgalomban jobb árfolyamokat eredményeztek. Az Osztrák hitel ma 630,50 koronáig, a Magyar hitel 735 koronáig emelkedett. A délelőtti tőzsdén megindult a déli tőzsdén folytatott vásárlások emelték az árakat, amde a zárlat előtt bekövetkezett realizálásokra másfél, illetve egy koronás áresökkenés állott be. Ezekon kívül az Államvasuti részvényeket vásárolja a spekuláció, mely ma egészen 680,75 koronáig emelkedett. A helyi piacon mérsékelt forgalom mellett valamivel kedvezőbb árakon jutottak az értékek jegyzéshez. A helyi piacon a Drasche, a Városi vasut és a Szanatórium-sorsjegyekben fordultak elő kötések. A járadékpiacra is áttért a mai kedvezőbb hangulat s a Koronajáradék is egészen 91,70 koronáig emelkedett az előfordult kötésekre.

Forgalomba került: Osztrák hitel 628,50—630,50—629,50 koronán, Magyar hitel 731,50—735—734 koronán, Államvasut 677—680—678,50—681 koronán, Leszámitolóbank 475—477,50—476,50 koronán, Jelzálogb. 421,50 koronán, Rimamurányi 524,50—525,50—524 kor., Városi villamos vasut 263 kor., Közuti 569—567,50 kor., Magyar koronajáradék 91,45—91,60 kor., Hazai bank 270 kor., Drasche 460 kor., Ujlaki téglagyár 302 kor., Szanatórium-sorsjegy 8,10 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 629,50—628,50—630,50—629,75, Magyar hitel 732—731,50—735—734,50, Osztrák-

bank 475—477,50, Magyar állv. 677,50—677—680, Leszámitolóbank 475—477,50, Rimamurányi 524,50—525, Városi villamosvasut 263, Közuti vaspálya 569, Magyar koronajáradék 91,45—91,60 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 630,25—629,25—629,75, Magy. hitel 734,50—733,50—734, Osztrák-magyar államvasut 678,50—679—678, Leszámitolóbank 476,50, Jelzálogbank 421,50, Rimamurányi 524,50—524, Közuti vaspálya 567,50, Magyar koronajáradék 91,60 K.

Dijbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5 korona, nyolcz napra 8—13 korona, márczius hónap végére 20—22 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 628, Magyar hitel 732,75, Államvasut 679,75, Leszámitoló 476,50 Jelzálogbank 421,50, Rimamurányi 525,50, Városi villamos 262, Közuti 568.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, márczius 11. (Saját tudósítónktól.) A gyöngült amerikai árjegyzések, amelyekhez kedvező időjárás és a belpolitikai helyzet nyugodtabb megítélése járult, nem gyakoroltak különösebb hatást az itteni piacra. Az árak nagyjában változatlanok és gabonaneműekben alig volt említésre érdemes üzlet. Takarmányárak is üzletellenek, csak éppen tengeri lett valmivel szilárdabb és 5 fillérrel drágább.

Jegyztetett buza: tiszavidéki 14,50—14,85, bánáti 14,20—14,65, mosoni 13,70—13,95, tótfelvidéki 13,70—14,05, déllvasuti 13,75—14,10, marsehfeldi 13,50—13,80.

Rozs: tótfelvidéki 10,60—10,80, csepeli 10,55—10,75, pestmegyei 10,75—10,90, déllvasuti 10,60—10,80, külféle magyar 10,55—10,80, osztrák 10,55—10,80.

Árpa: morvaországi 9,20—10,35, marsehfeldi 8,20—9,0, bécsvidéki 9—9,30, tótfelvidéki 8,10—9,80, csepeli 7,90—8,40, közepdunai állomások 8,20—8,80, déllvasuti 8—9,50, északmagyarországi 7,60—9,10, tiszavidéki 7,60—8,30.

Magyar tengeri 8—8,25, Cinquantin 9—9,50, Magyar zab 9,30—9,70, válogatott 9,70—10,10, cseh-morvaországi és alsó-ausztriai 9,60—9,75.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, márczius 11. A szerb kormány válaszigjegyzéke és az osztrák kincstári utalványok jegyzésének fényes eredménye kapcsolatban a belpolitikai helyzet kedvező alakulásával az előtőzsdén nagy élénkséget idézett elő. Az árfolyamok jelentékenyen emelkedtek. Hitel- és államvasuti részvényekben nagy fedezeti vásárlások állottak be 4 koronával emelkedett. Alpési részvény ma ismét 2 koronával emelkedett. Ezvébként is az értékek általában két-három koronával magasabban állottak. Korlátértékek közül hirtenbergi patrongyár, fegyvergyár, a két hitelrészvény és a két északnyugati vasutársaság részvényei élénken kerestettek. Unióbank részvényei is javultak. A magyar koronajáradék javulása héttized százalék volt. A forgalom későbbi során a hangulat némileg nyugodtabb lett. A barátságos hangulat a déli tőzsde megnyitására is áttért. A vezetőértékek csekély forgalom mellett megtartották árfolyamaikat. — Berlin szilárd irányzatot jelentett.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 630, Magyar hitel 733, Laenderbank 434,50, Unió 539, Államvasut 679,50, Déli vasut 102,50, Alpési 635, Hirtenbergi 1050, Fegyvergyár 619, Elba 449, Északnyugati vasut 449,50, Török sorsjegy 184, Magyar koronajáradék 91,70 K.

1 órakor jegyeztek:

Osztrák hitel 629, Magyar hitel 734, Anglo 296,50, Bankgyesület 521,50, Földhitelintézet 1081, Laenderbank 434, Unió 537, Államvasut 689,75, Déllvasut 102,50, Elba 450, Dunagőzhajózás 905, Alpési 635, Rimamurányi 524, Orosz járadék 96,50, Török sorsjegy 184,50 K.

Bécs, márczius 11. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos aranyjáradék 111.—, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 142,75, Magyar hitelbank részvény 733,501 Magyar leszámitoló és váltó részvény 476.—, Rimamurányi 525,25, Magyar cukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság —.—, Magyar koronajáradék 91,85, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92,75, Magyar nyer.-k. sorsjegy 192,75, Kassa-Oderberg,

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle
használatával valódi áldás gyomorbetegségeknél és székelszűkületben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2—3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

Vasutársaság —, Magyar Jelzálogbank 421.50 Magyar keresk. bank —.

Bécs, márczius 11. (Osztrák értékek zárata). 4 1/2 százalékos papír-járadék 94.10, 4 százalékos osztrák arany-járadék 115.05, 1860-as sorsjegy 154.75, Osztrák hitel-sorsjegy 464.—, Angol-osztrák bankrészvény 296.—, Bécsi Bankverein 521.10, Osztrák-magyar bank 1769, Déli vasut 102.10, Dunagőzhajózási társ. 899.—, Dohány részv. 346.50, Cs. k. arany (vert) 11.32, Német bankv. 117.—, Osztr. Lloyd 415.—, 4 1/2 sz. ezüst jár. 94.40—98.15, Osztr. koronajáradék 94.40, 1864-es sorsj. 268.50, Osztrák hitelintézeti részvény 627.75, Union-Bank 538.50, Osztrák Länderbank 433.75, Osztrák-magyar államvasut 679.40, Elbe völgyi vasut 450.—, Alpisi részvény 634.25, 20 frankos 19.09, Londoni váltóár 239.80, Lipótkohó 413.—, Töröksorsjegy 184.40.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE

Berlin, márczius 11. A tőzsde fedezésekre, a melyeket a szerb körjegyzék kedvező hatása alatt eszközöltek s a bécsi előtőzsde szilárd jegyzéseinek eredményeképpen szilárdan indult. A minden fénen tapasztalható emelkedés csakhamar nagyrészt pótolta a tegnapi árcsökkenéseket. Bányarészekre az aczélszövettség hivatalos februári számadatjai csak oly kevés látható benyomást gyakoroltak, mint az Iron Age jelentése. Déli vasuti értékek, amelyekre az államosítási akció kedvező kilátásai is jó hatást gyakoroltak, élénken emelkedtek. Az első fedezési szükséglet kielégítése után a forgalom ismét visszaszállt az utóbbi napok módjára, minthogy a spekuláció a politikai helyzet újabb tisztázódását látja, a szilárd alaphangulat mindazonáltal a záratkor is tartott még. Figyelemreméltó keresletnek örvendtek végül a nagy berlini közuti vasut értékei, amelyek 1/4 százalékkal emelkedtek. Az utótőzsde forgalma nyugodt, tartott. A készpénzpiac ipari értékei csekély forgalom mellett eléggé szilárdak. Napi pénz 2 1/2—2 százalék, magánleszámlítási kamatjában 2 5/8 százalék.

Záratkor jegyeztetik: 4 1/2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.50, osztrák hitelrészvény 198.75, Déli vasut 17.20, orosz bankjegyek 215.40, 4 százalékos új orosz kölcsön 775.—, Disconto Commandit 186.60, Dinamitruszt 161.50, Harpeni 186.50, Unifikált török járadék 94.30, 4 1/2 százalékos ezüst-járadék 94.90, 4 százalékos magyar arany-járadék 93.90, Magyar koronajáradék 92.20, Osztrák-magyar államvasut 146.10, Bécsi váltóár 854.—, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 225.—, Gelsenkircheni 184.50, Laurakohó 191.40, Gyengébb.

Frankfurt, (Zárlat.) márczius 11. 4 1/2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.15, Osztrák hitelintézeti részvény 198.90, Osztrák-magyar államvasut 146.—, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.90, Bécsi Bankverein 133.—, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölcsön 78.60, 4 1/2 százalékos ezüstjáradék 98.35, Osztrák koronajáradék 94.70, Magyar korona-

járadék 92.50, Osztrák-magyar bank 197.—, Déli vasut részvény 17.30, Elbe völgyi vasut —, Bécsi váltóár 854.16, Párisi váltóár 812.16, Union bankrészvény —, Alpisi bányarészvény —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) márczius 11. 4 1/2 százalékos ezüst-járadék 97.90, 1860. sorsjegy 158.—, Déli vasut 17.25, 4 százalékos aranyjáradék 97.90, Osztrák hitelrészvény 198.75, Osztrák-magyar államvasut 146.—, Olasz járadék 103.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.80, Nyugodt.

London, márczius 11. Angol consol —.

Páris, (Zárlat) márczius 11. 3 sz. Francia járadék 98.32, Osztr. aranyjáradék —, Magyar aranyjáradék 94.50, 3 százalékos Olasz járadék 103.40, Déli vasut elsőbbségi kötv. 284.—, 5 százalékos marokkói járadék 520.—, 4 százalékos spanyol járadék 98.42, 4 százalékos unifikált török jár. 95.77, Török sorsjegy 175.75, Török dohányrészvény 370.—, Osztrák földhitelintézet 1160.—, Osztr. Länderbank 485.—, Magyar jelzálogbank 715.—, Banque de Paris 1580, Banque Ottomane 715.—, Osztr. magyar államvasut 730, Déli vasut —, Hartmann gépgyár 519.—, Urikányi község —, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.25, Váltó német piacokra (rövid) 123.12, Váltó Bécsre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2 sz, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 3/4 sz, Csek Londonra 251.65, Magánkamatláb 1.75 Szilárd.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Budapesti vágómarhavásár.

Márczius 11. Felhajtott: Magyar bika 225 drb, ökör 1905 drb, tehén 834 drb, bivaly 123 drb. Növendékmárha 49 drb. Póthajtásra bejelentve 43 drb, összesen 3179 drb. Árjegyzék: (mértékmásánként elősúlyban, levonás nélkül.) Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 66—74 koronáig, kivételesen 77 koronáig, közép 54—64 koronáig, silányabb 44—52 koronáig. Magyar parasztmárha 52—62 koronáig, silányabb 40—50 koronáig, Tarka hizott ökör legjobb minőségű 72—84 koronáig, közép 60—70 koronáig, silányabb 46—56 koronáig. Bika jobbninőségű 56—70 koronáig, silányabb 44—54 koronáig. Bivaly 30—42 koronáig. Magyar tehén 40—56 koronáig, Tarka tehén 44—68 koronáig. Kiszontozni való márha 34—40 koronáig. Növendékmárha 40—52 koronáig. A felhajtás mintegy 1000 darabban kisebb volt a múlt hetinél, miután azonban a helybeli hústgyasztás igen gyenge volt, az irányzat lanvha volt s az árak változatlanok maradtak.

Kőbányai sertéspiác.

Márczius 11. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 142—144 fillér. Fialat közép (páronként 251—260 kilogrammig terjedő súlyban) 142—144 fillér. Könnyű (páronként 250 kilogrammig) 142—144 fillér. Közép (páronként 240—280 kigr.) 142—144 fillérig. Könnyű (páronként 240 kigr.) 142—144 fillérig.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székessővárosi állatvásár és közbághid igazgatósága.) Márczius 11-én. Előző napi eladatlan maradvány 148 drb sertés, 56 drb süldő. Pótfelhajtás 70 drb sertés, 3 drb süldő. Mai felhajtás 964 drb sertés, 72 drb süldő, 3 drb malacz, összesen 1182 drb sertés, 131 drb süldő, 3 drb malacz. Eladott 970 drb sertés, 91 drb

süldő. Mai maradvány 212 drb sertés, 40 drb süldő, 3 drb malacz. Következő árak jegyeztettek: Zsirtsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felüli elősúlyban 108—114 fillér, II. odrendű 280—350 kilogrammig 107—108 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felüli elősúlyban 136—141 fillérig, fiatal közép 220—300 kgr.-ig elősúlylevonással 130—150 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 130—150. Hussertés, könnyű 140—300 kilogrammig elősúlylevonással 130—140 fillérig, belföldi süldő 98—120 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Budapesti szurómarhavásár.

Márczius 11. Felhajtott 304 drb bő borjú, (közte 51 rugott), 25 drb leölt borjú, 1608 drb leölt bárány. Árjegyzék: Elsőrendű élő borjúkért 76—82 fillérig, kivételesen 84 fillér, középminőségű élő borjúkért 66—74 fillérig, leölt borjúkért 72—90 fillér, silány és rugott borjúkért 36—64 fillérig, kilogrammonként (levonás nélkül), leölt bárányokért 9—18 korona páronként. Az irányzat a borjúvásáron élénkebb, a bárányvásáron szilárd volt.

Bécsi szurómarhavásár.

Márczius 11. A mai vásárra félhoztak: 4964 drb borjú, 1796 drb fiatal sertést, 2258 levagott sertést, 272 drb levagott juhot, 2071 drb bárányt. Eladási árak kilogrammonként: Levagott borjú 76—100 fillér; elsőrendű 110—128 fillér; leteleje 130—136 fillér, élő hussertés 94—110 fillér, élő hizott sertés 108—126 fillér; levagott hizott sertés 116—140 fillér, könnyű sertés 140 fillér; levagott juh 76—104 fillér; bárány 16—48 korona páronként.

Klisék amelyek megjelentek az Egyetértés Vasárnapja ingyenes heti mellékletben olcsón eladó az Egyetértés kiadó hivatalában Eötvös-utca 32.

Table with multiple columns: Budapesti értéktőzsde, Mai záró árfolyam, Gőszalmok, Iparvállalatok, Iparvállalatok, Sorsjegyek. Contains various financial data and exchange rates.

VIZÁLLÁS.

márcz. 11		márcz. 10		márcz. 11		márcz. 10	
méter		méter		méter		méter	
Ann	Schárding	0.13	0.05	Tisza	M. Sziget	0.25	0.25
Duna	Passau	0.81	0.60		Tekeháza	0.80	1.00
	Linz	1.75	0.84		V. Namény	6.15	6.85
	Bécs	1.75	0.84		Tokaj	5.50	5.26
	Pozsony	0.14	0.91		Tiszafüred	4.64	3.90
	Komárom	1.32	0.25		Szolnok	3.48	2.40
	Budapest	0.84	0.79		Csongrád	5.58	1.95
	Páris	2.54	2.80		Szeged	2.94	2.74
	Mónács	2.96	8.08		T. Becse	2.00	1.78
	Gombos	1.74	1.79		Titel	2.45	1.94
	Ujvidék	1.47	1.42	Óndóva	Hoór	0.46	0.84
	Panosova	2.70	2.67		Tapoly	0.80	1.20
	Orsova	2.28	3.46		Bodrog	4.04	0.00
Morva	Morvafalu	1.79	1.68		Sajó	2.00	0.00
Vég	Zsolna	0.30	0.20		Hernád	0.62	0.00
	Trencsén	0.50	0.48		Berettyó	0.62	1.10
	Szered	0.80	0.96		Margitta	1.25	2.87
Rába	Szt. Gothárd	0.10	0.36	Körös	Csucsá	0.42	0.44
	Sárvár	0.12	0.02		N. Vár	0.16	0.22
	Győr	1.42	1.52		Belényes	0.56	0.60
Dráva	Varasd	0.94	0.92		Tenke	0.94	0.54
	Zakány	0.96	1.94		Gurabonc	0.05	0.00
	Barcs	6.58	0.56		Borosjenő	0.90	1.10
	Eszék	0.21	0.24		Békés	4.86	4.84
Mura	M. Szerdah.	0.02	0.02		Gyoma	5.36	5.70
Száva	Zágráb	0.02	0.02	Maros	Gy. Fehérvár	1.20	1.00
	Szécsik	1.74	0.00		Branyicska	1.44	1.84
	Mitrovicza	4.54	4.80		Soborsin	0.00	0.04
Szamos	Deés	0.96	1.00		Arad	0.64	0.50
	Szatmár	0.80	3.20		Makó	1.43	0.90
	Kraszna N.-Majtény	4.40	4.00	Temes	K. Kostély	1.18	1.12
	Latorczamunkács	0.86	0.46	Béga	Kiszető	1.16	1.24
	Laborcz Homonna	0.25	0.33		Temesvár	0.38	0.33
Ung	Perocsény	0.00	0.00		Beeskerek	1.08	1.14

Kivonat a hivatalos lapból.

Márczius 11.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Stólmár Viktor okleveles tanítót a hasznosföld-hutai állami elemi népiskolához és Várszegi József okleveles tanítót az ópécskai állami elemi népiskolához rendes tanítóvá; az igazságügyminiszter Schmidt Imre váci országos fegyintézet-i tisztii irnokot a Kuriához irodatisztté, Walder László nagybattyáni járásbírói díjnyelvet a nagybattyáni járásbíróhoz végrehajtóvá; a pécsi főügyész Paczolai László paksi lakos önálló községet a szekszárdi törvényszéki fogházhoz ideiglenes minőségű fogházzá nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Zombory Endre nagyszőlősi és Vámosy János munkácsi járásbírói díjnyelvet kölesönösen, Kovács Lajos szegedi államfogházi főfelügyelőt börtönormesteri minőségben a szegedi kerületi börtönhöz a pécsi főügyész Benke József szekszárdi törvényszéki fogházhoz saját kérésére a paksi járásbírói fogházhoz helyezte át.

Anyakönyvezetők kinevezés. A belügyminiszter a budapesti I-II. kerületi anyakönyvezetőséghez Weiland József irodaségintézet anyakönyvezetőségét nevezte ki és őt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskorú Feldmann Lajos és Henrik budapesti lakosok Mezeire, Hellich Ádám pakrázi lakos saját, valamint Ágoston nevű kiskorú fia Bodonyira, Löwi József gyulafehérvári lakos Langra, Krawczuk István sarospataki lakos saját, valamint András, Ilona, István és Lajos nevű kiskorú gyermekei Kardosra, Ehrlich József dévai lakos saját, valamint gyermekei Margit, Ferencz, továbbá kiskorú Károly Gyula, Irén, József, Viktor és Lajos Erdélyre, kiskorú Würschner Béla selmeczbányai lakos Vadkertire, Pirosea Vazul bozsuri lakos Piroskára, Pántyik János gácsligeti lakos saját, valamint Zoltán és László nevű kiskorú fiaj Papra, Roth Lajos (László) újpesti lakos saját, valamint Henrik, Aladár, Elemér, Elvira, Ernesztina és Lenke nevű kiskorú gyermekei családi nevének Vörösré kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A budapesti törvényszéknél két albirói állásra, a németborsáni járásbírósnál jegyzői állásra, a kolozsvári pénzügyigazgatóságnál pénzügyi titkári állásra, a máramaroszigeti ügyészségnél ügyészi állásra 2 hét alatt; az ógyallai csillagvizsgáló intézetnél II-ik adjunktusi állásra április 15-ig; a zombori pénzügyigazgatóságnál pénzügyi irodatizti állásra április 30-ig lehet benyújtani a pályázatokat.

Visszavont pályázat. A szolnoki törvényszéknél dijnoki állásra hirdett pályázatot visszavonták.

Koraszülött gyermekeket

a SCOTT-féle Emulsió az elsatnyulástól megmenti és rendes erőhöz és vidámsághoz segíti őket.

Aggódó szülők ezrei nézték

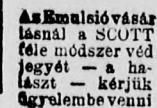
gyermekük egészségének rohamos javulását. Még akkor is, ha a gyermek a tejet visszautasítja, a

SCOTT-féle Emulsiót

szívesen fogadja és könnyen emészti meg.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50.

Kapható minden gyógyszerárban.

As Emulsióvásár lásnál a SCOTT féle módszer véd jegyét — a hálszt — kérjük győzelembevenni

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő változóan felhős és az északi-keleti határrezs kivételével száraz volt. A hőmérséklet helyenkint normális értékre emelkedett és maximuma Eszéken 11 C. fok, minimuma Arvaváralján —11 C fok volt.

Budapesten a földrengési műszerek az éjjel 11 óra 37 perctől 11 óra 47 perczig és 1 óra 30 perctől 2 óráig közepes erejű rengéseket jeleztek, amelyek közül az első közeli volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Enyhe idő várható, helyenkint csapadékkal.

Állomás	Legnagyobb hó mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm.	Hőmérséklet	
						max.	min.
A. Sztátna	64.3	0.5	EN	2	4	5	1
Ungvár	63.1	2.8	E	2	3	3	3
Késmárk	63.3	3.5	E	0	0	1	3
Losoncz	62.8	1.5	N	4	4	4	9
Ógyalla	63.0	1.9	N	4	4	6	2
Budapest	62.0	1.8	N	0	4	6	5
Hérsény	58.4	1.8	N	0	2	6	1
Keszthely	59.2	3.2	N	3	2	6	1
Pécs	60.6	4.4	N	4	4	9	3
Zágráb	59.2	4.0	N	0	0	8	2
Fiume	57.6	6.2	NE	0	4	10	4
Szeged	61.7	2.1	N	0	0	9	2
Temesvár	62.8	0.2	N	0	0	8	3
Nagyvárad	62.0	0.0	N	0	4	8	3
Kolozsvár	64.2	0.0	N	0	1	5	4
Nagyzeben	63.8	3.7	NW	0	0	3	4
Szatmár	—	3.4	N	0	4	8	1
Eger	—	3.4	NW	0	4	6	3
Arvaváralja	—	0.8	NW	0	7	2	4
Selmeczbánya	—	1.6	NW	0	1	1	7
Komárom	—	2.0	NW	0	1	1	3
Magyar-Ovár	—	2.0	NW	0	1	8	6
Ópón	—	2.0	NW	0	1	7	6
Eszék	—	1.2	N	—	—	7	3
Cirkvenca	—	1.6	E	0	0	6	1
Debrecen	—	2.6	E	0	4	6	2
Kecskemét	—	5.4	E	0	—	10	—
Oroszláza	—	0.1	E	0	—	7	7
Arad	—	1.0	NE	1	1	5	7
Zsombolya	—	0.6	N	0	0	9	9
Versez	—	2.3	E	0	—	8	2
Orsova	—	0.6	E	0	—	7	4

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

DARROW HALÁLA.

— REGÉNY. —

Irtá: M. L. SEVERG.

40

— Elfelejtetted már, — felelte, — hogy Florence, mit ígért az apjának?

— Hát elfelejtetted, hogy Florence mit ígért az atyjának? — felelte a nővérem. — Nem megmondta néked, hogy az ígérte megtartja, bármily áldozatába kerüljön is? Tehát teljesen ki van szolgáltatva Godin ur kénye-kévére és ha atyja óhaját teljesíteni akarja, ezt értésére kell adni Godin urnak. Hát ezt sommiségnek veszed, olyan érzékeny léleknel, mint amilyen Florence? Ha valaki más iránt érez hajlandóságot, ezt ki kell irtania a szívéből, mert Godinó kell hogy legyen.

— Ezt hagyjuk egyelőre — feleltem én — s igyekezzünk Florencet ágyba hozni.

Mikor ezt elvégeztük és kényelembe helyeztük szegénykét, magamhoz vettem az ujságot, feltettem a kalapot és Maitlandhoz siettem. A „Herald“ egy példányát ott feküdt az asztalon és ebből láthattam, hogy a meglepő fordulat nem érintette őt váratlanul. Elmondta, hogy a rikkancok kiáltozása tette őt figyelmező.

Mikor elmondtam neki Florence ájulási rohamát, azonnal hozzá akart sietni, de értésére adtam, hogy holnapig várnia kell, mivel most már ágyban van és remélhetőleg mélyen alszik. Együttal ígéretet tettem neki, hogy az éjszakai nyugalom és a csillapító orvosság folytán teljesen kiheveri az izgalmas esetet. Miután így csozlattam a nyugtalanságát, azt reméltem, hogy ő is csozlatja aggodalmait. Megkérdeztem, mi történt a szomszéd szobában levő fiatal hölgygyel. Minden válasz helyett oda vezetett a készülékhez, hogy magam győ-

zöldjem meg az oda át történetéről. Az ifju teremtés ott ült a szoba közepén és arcát kezeibe temette. Sokáig figyeltem, de meg sem mozcant, csak a keble rándult meg néha görcsösen. A majmot sehol nem láttam.

— Ma reggel elvitték az atyját — szólt Maitland — az első nagy izgalom után ebbe a reménytelen kétségbeesésbe zuhant és azóta meg sem mozdul. Miután látom, hogy milyen vigasztalan kétségbeesésbe kergette őt atyjának letartóztatása, szinte örülök, hogy nekem nincsen benne részem és mégis, nincs az a nagy szerencsétlenség, ami nem volna valamire jó. Most már senki sem fogja azt állítani, hogy John Darrow öngyilkosságot követett el, ugyebár? Mit gondol, mit szólnak majd ehhez a mi barátaink, Osborn és Allen urak? Olyan biztosak voltak benne, hogy az ő módszerük az egyedüli lehetséges. Bizony, bizony, mindig el kell készülnie lemnünk valami meglepetésre.

— És szükség esetére is — folytattam én és itt is ilyen eset látszik fennforogni! A fiatal leányok oda át szüksége van mireánk. Legálább én ugy látom a szimptomákat és be is megyek hozzá.

— Nem használ semmit, doktor — felelte Maitland — az ajtó be van zárva és vagy nem akarja, vagy nem tudja felnyitni. Egy óra hosszat kopogtam abban a reményben, hogy segítségére leszek majd.

— Ne is fáradjon tehát, ugysem nyitja ki.

— Nem nyitja ki? Helyes, akkor betöröm az ajtót! — kiáltottam olyan hangon, hogy Maitland meglepetten fogott meg a vállamnál és az arcomba nézett.

— Igen, George — szóltam mintegy válszékpen meglepett pillantására. — Bemelegyek és nem is kérdezem sokáig, hogy miképpen.

Ezzel kimentem a folyosóra és hangosan kopogtam az ajtón. Semmi válasz.

Akkor olyan erővel sújtottam az ajtónak, hogy szinte az egész ház belerengett, de bent a szobában semmi sem mozcant. Most már vi-

lágos volt, hogy hasztalanul várok beboesáttatást. Az ajtóval szemben levő lépcsőn felmentem négy-öt fokot és onnan teljes erőmből nekiugrottam a makacs ajtónak. Nem vagyok nagy súlyu ember, de az erőfeszítés nem csak az erőtől függ, hanem az ügyességtől is. Én pedig az utóbbival pótoltam azt, ami az előzőből hiányzott.

Az ajtó belső kapcsa elszakadt és mindketten behuhantunk a szobába. Ha visszagondolok erre az eseményre, be kell vallanom, ez volt a legfurcsább beteglátogatásom egész életemben. Ha a fiatal hölgy észre is vett valamit e zajos belépésemből, annyi bizonyos, hogy mire én feltápázkodtam, már nem figyeltem meg rajta ebből semmit. Szóltam hozzá, de a látszat szerint nem is hallott engem.

Felemeltem a fejét. A szeméi nyitva voltak és rámeredtek, de olyan merev érzéketlen pillantással, hogy azonnal észrevettem, hogy nincs teljesen eszméleténél. Összehuzott szemöldökei, ráncolt homlokán a merev vonások mind arról tanuskodtak, hogy iszonyu nagy izgalmon ment át. Az arcán a könyek nyomai látszott, amelyeket felszárított a forró léz. Az ő esete sokkal súlyosabbnak tetszett, mint a Florenceé és elhatároztam, hogy azonnal kezelés alá veszem. Hogy minden magyarázat nélkül megérntsem, ezt valóságos megszentégtelenítésnek véltem, mikor tehát megfogtam a karjánál, így szóltam:

— Ön beteg, el kell önt innen vinni — ámbár tudtam, hogy nem ért meg engem.

Átvittem Maitland szobájába és őt elküldtem egy orvosáért, amely a beteg nagy feszültségét megoldja és álomba ringassa.

Mikor beadtam neki a csillapítót, Maitlanddal megbeszéltem a dolgot, mit tegyünk továbbra s végül arra az eredményre jutottunk, hogy a házamba veszem, ahol ő is, Florence is a leggondosabb ápolásban részesülnek.

(Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.

Péntek, 1909. márczius 12-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

A mama.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Szilgetyi Ede.

Személyek:

Mogoriné	Rákosi Sz.
Gaili	Ligeti J.
Akos	Dezso
Kesztye	Várady A.
Szegfű Tivadar	Ujhazi
Béla	Mészáros
Ugri Miska	Rozsahegyi
Egy ur	Paulay
Inas	Barthos

Kezdeté 1/2 8 óraker.

VIGSZINHÁZ.

Az ördög.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Molnár Ferenc.

Személyek:

László	Szerény
Jolán, a felesége	Varsányi I.
Az ördög	Horedus
János	Fenyvesi
Elza	Komlósy
Selyem Cinka	Hegedűsné
András	Gy. G.
Christennó	Makrózy
Páma	Kürthi S.
Mary	Varga A.
Láng	Kassay

Kezdeté 1/2 8 óraker.

KIRALY SZINHÁZ.

Pálmay Ilka felléptével:

Az elvált asszony.

Operette 3 felvonásban. Irta: Irta: Leon Viktor. Zenéjét szer-zette: Fall Leo.

Személyek:

Lisseweghe Karol	Király
Jana, felesége	Medgyaszay
Bakkenskyj	Boross
Wandor-Loo Gonda	Pálmay I.
Scrop, kalauz	Papir
Adél, a felesége	Fabian C.
Kesztye, elnök	Szirmai
Rittersplat, bíró	Németh
Ljanger (szakértők)	Csiszár
Wiesum	Sátrány
Lee, ügyvéd	Dobos
Krauwevielt	Simai
Martje, a felesége	Harmath I.
Kisbíró	Kiss Pal
Inas	Ligeti
Egy hölgy	Nyáráiné

Kezdeté 1/2 8 óraker.

VARSZINHÁZ.

Nincs előadás.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Feinhals Frgyes felléptével:

Don Juan.

Opera 2 felvonásban. Zenéjét szer-zette Mozart A. Szövegét írta Da Ponte. Ford. Szerdahelyi J.

Személyek:

Don Gonzalo	Venczell
Donna Anna	Vasquezné
Don Ottavio	Arányi
Don Juan	Feinhals
Donna Elvirra	Beris M.
Leporello	Kornai
Masetto	Dalnoki
Zerlina	M. Szoyor I.

Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZINHÁZ.

Hivatalnok urak.

Társadalmi színmű 3 felvonásban. Irta: Földes Imre.

Személyek:

Brecht gyáros	Vágó
Barna Gábor	Törzs
Rene neje	Bátori G.
Müller	Papp
Feleki	László
Herczog	Rethy
Vedres	Dobi
Ulrich	Vándori
Roth	Rátkay
Ella, lány	Tóth L.
Kozma	Tarnay
Vámosiné	Forrai R.
Dezso, fia	Z. Molnár
Nagy Pal	Czobor
Smolla János	Körmeny
Juiska	Makay G.
Terka	Kacsóh F.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

URANIA SZINHÁZ.

A francia forradalom.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

APOLLO-PROJEKTOGRAF

Népszínház-utca 1-3. szám. Telefon 68-39.

Be vagyok én csudálkozva.

Eneklő kép. Eneklő és előadja: Gondor Alfréd. Saját fölvetel. — Egy makacs lakó. — Pali egy enckesnöbe szerelmes. —

A meudoni mészáros.

— Egy pályát tévesztett fiatal-ember. — Judácsók. — Kötélverő műhely. — Az ördög kovácsműhelye. —

Kezdeté 5 óraker, vasár- és ün-nepnapokon 3 óraker.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Japán Budapesten!

A 8 igazi Gésa

és a szenzáció

RIOGOKU - CSOPORT.

továbbá 12 attrakció.

Az előadás kezdete 8 óraker.

Jegyelővétel: délelőtt 10-1 óráig és délután 3-6 óráig. — Telefon: 93-36.

PARISIANA-ORFEUM

Szerecsen-utca, a m. kir. operával szemben.

Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 161-45.

Az előadás kezdete: 9 óraker.

Pénztári órák d. e. 1/2 10-1-ig délután 3-9 óráig.

Utazás Kanabokába!

Eredeti néger operett.

Előadja a 22 tagból álló, világhírű néger operett-társulat.

16 új varieté-szám.

Előadás után a remek téli kertben kabaret, előkelő művészek közreműködésével. — Balogh Karoly cigányzenekara hang-versenyez. — Kitchin konyha. — Pompas üvegsör.

Helyárak: 2, 3, 4, 5, 6 korona.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-22

Minden este 8 óraker:

A szenzációs sikerű márciusi műsor!

Beregiss La Bella Rosetti

Orosz és Franciaországban rendkívül beillott szenzációs izgalom. nihilista-drama.

Budapest legkacagatósabb bohózata. Falrengő siker!

A műfj-szoba PAMPOULETTE ÉHES A hálószobalány

Utolsó szép-ségesték: A nimfa és a faun násza.

Azonkívül: ! SZANIN! ! SZANIN!

! Ez pajtikám, a Löbl!

Varjas Antal, a cigánykirály. A hét mozija. Mario, chanteur-phénomene. — Sorella Kosmos. — Compagnie Lepomme és még 6 attrakció.

Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal Orfeum nappali pénztáránál d. e. 9-1-ig, d. u. 3-6-ig.

A téli kert tükörmében Royal-Cabaret. Enekek, új tánc-attrakciók. Cigányzene reggel 5 óráig.

FOLIES CAPRICE

Igazgató: Révay-utca 18. Főrendező: LEITNER és KELETI ROTT SÁNDOR

Telefon 14-22. Az előadás kezdete 1/2 9 óraker.

11 óraker. Ma! 11 óraker.

„Der Herr Ersatzmann“

Bohózat, irta: Armin Jozsef. Rendező: Werner Manó

Ezt megelőzi 9/4 óraker

! „Az első Stáció“ !

Bohózat, irta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.

Nappali pénztár d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig.

Az I-es emeleti „Casino de Parisban“ elsőrangú

Tánc-Attrakciók kezdete 1/2 12 óraker.

A Dréher Antal serföldéi r.-t. ezen-nel a nagyérdemű közönség tudomására hozza, hogy e hó 14-től kezdve

DRÉHER-féle

Szt. János-sör

név alatt egy idénysört áruba boesajt.

Ezen igen zamatos és tartalmas sört a következő vendéglőkben és pedig:

Bokros Károly
Grand Restaurant Dréher
Andrássy-ut 25.
Bernhardt Ferencz
Rákóczi-ut 55.
Dökker Ferencz London
szálló, Váci-körút 79.
Rokor Károly
Sándor-utca 44.
Förster Konrad
Váci-körút 68.
Förster János Aposto-
lokhoz, Kigyo-utca 6.
Gregorits Ferencz
Hermán-ut 59.
Grand Hotel Hungaria
Hósti Sándor
II., Fő-utca 68.
Klecker Alajos
Terezkörút 1.
Kappel Samu
II., Margit-körút 89.
Kovácsit István
II., Margit-körút 2.
Lengyel Lajos
Aréna-ut 68.
May Ede
Mátyás-ter 5.
Metzger János
Dob-utca 107.
Pászty János
Perzseny-utca 8.

Putzer György
Váci-körút 14.
Rezso Mihály Rökk Szi-
lard és József-u. sarok
Schierer Károlyné
I., Rákóczi-ut.
Özv. Schmidt István
Főherceg Sándor-ter 3.
Schuller Ferencz
Andrássy-ut 39.
Schumitzky Vince
Thököly-ut 6.
Semsey József
Fővám-ter 2.
Steinbok Károly
Kosztor-utca 24.
Steiner Lajos
Terezkörút 3.
Strasser Jozsef
Thököly-ut 4.
Telsch Sándor
Hajós-utca 4.
Valentin Antalné
I., Rudasfürdő.
Vavres János
I., Krisztina-körút 75.
Weiert János
Doboz-utca 23.
Weisz Antal, Bécsi sör-
osznak, Király-utca 40.
Weisinger János Kőfa-
rago és Rökk Sz.-u. sarok

fogják mindenkor frissen csapolni.

Palaczkokban kapható minden jobb fűszer és csemege üzletben.

Legmegbízhatóbb Román Oszkár

Angol FOGMŰTERME

RENDSZERŰ

Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. sz. I. em.

Munkálatai jóságát részletfizetési kedvezményvel is biztosítja.

EDISON

Mozgófénykép Vállalat

VI., Nagymező-utca 21.

Telefon 64-20.

! Szanin! ! Szanin!

! Ez pajtikám, a Löbl!

Varjas Antal, a cigánykirály. A hét mozija. Mario, chanteur-phénomene. — Sorella Kosmos. — Compagnie Lepomme és még 6 attrakció.

Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal Orfeum nappali pénztáránál d. e. 9-1-ig, d. u. 3-6-ig.

A téli kert tükörmében Royal-Cabaret. Enekek, új tánc-attrakciók. Cigányzene reggel 5 óráig.

Budapest legkacagatósabb bohózata. Falrengő siker!

A műfj-szoba PAMPOULETTE ÉHES A hálószobalány

Utolsó szép-ségesték: A nimfa és a faun násza.

Azonkívül: ! SZANIN! ! SZANIN!

! Ez pajtikám, a Löbl!

Varjas Antal, a cigánykirály. A hét mozija. Mario, chanteur-phénomene. — Sorella Kosmos. — Compagnie Lepomme és még 6 attrakció.

Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal Orfeum nappali pénztáránál d. e. 9-1-ig, d. u. 3-6-ig.

A téli kert tükörmében Royal-Cabaret. Enekek, új tánc-attrakciók. Cigányzene reggel 5 óráig.

Budapest legkacagatósabb bohózata. Falrengő siker!

A műfj-szoba PAMPOULETTE ÉHES A hálószobalány

Utolsó szép-ségesték: A nimfa és a faun násza.

Azonkívül: ! SZANIN! ! SZANIN!

! Ez pajtikám, a Löbl!

Varjas Antal, a cigánykirály. A hét mozija. Mario, chanteur-phénomene. — Sorella Kosmos. — Compagnie Lepomme és még 6 attrakció.

Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal Orfeum nappali pénztáránál d. e. 9-1-ig, d. u. 3-6-ig.

A téli kert tükörmében Royal-Cabaret. Enekek, új tánc-attrakciók. Cigányzene reggel 5 óráig.

Budapest legkacagatósabb bohózata. Falrengő siker!

A műfj-szoba PAMPOULETTE ÉHES A hálószobalány

Utolsó szép-ségesték: A nimfa és a faun násza.

Azonkívül: ! SZANIN! ! SZANIN!

! Ez pajtikám, a Löbl!

Varjas Antal, a cigánykirály. A hét mozija. Mario, chanteur-phénomene. — Sorella Kosmos. — Compagnie Lepomme és még 6 attrakció.

Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal Orfeum nappali pénztáránál d. e. 9-1-ig, d. u. 3-6-ig.

A téli kert tükörmében Royal-Cabaret. Enekek, új tánc-attrakciók. Cigányzene reggel 5 óráig.

Budapest legkacagatósabb bohózata. Falrengő siker!

A műfj-szoba PAMPOULETTE ÉHES A hálószobalány

Utolsó szép-ségesték: A nimfa és a faun násza.

Azonkívül: ! SZANIN! ! SZANIN!

! Ez pajtikám, a Löbl!

Varjas Antal, a cigánykirály. A hét mozija. Mario, chanteur-phénomene. — Sorella Kosmos. — Compagnie Lepomme és még 6 attrakció.

Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal Orfeum nappali pénztáránál d. e. 9-1-ig, d. u. 3-6-ig.

A téli kert tükörmében Royal-Cabaret. Enekek, új tánc-attrakciók. Cigányzene reggel 5 óráig.

Budapest legkacagatósabb bohózata. Falrengő siker!

A műfj-szoba PAMPOULETTE ÉHES A hálószobalány

Utolsó szép-ségesték: A nimfa és a faun násza.

Azonkívül: ! SZANIN! ! SZANIN!

! Ez pajtikám, a Löbl!

Varjas Antal, a cigánykirály. A hét mozija. Mario, chanteur-phénomene. — Sorella Kosmos. — Compagnie Lepomme és még 6 attrakció.

Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal Orfeum nappali pénztáránál d. e. 9-1-ig, d. u. 3-6-ig.

A téli kert tükörmében Royal-Cabaret. Enekek, új tánc-attrakciók. Cigányzene reggel 5 óráig.

Budapest legkacagatósabb bohózata. Falrengő siker!

A műfj-szoba PAMPOULETTE ÉHES A hálószobalány

Utolsó szép-ségesték: A nimfa és a faun násza.

Azonkívül: ! SZANIN! ! SZANIN!

! Ez pajtikám, a Löbl!

Varjas Antal, a cigánykirály. A hét mozija. Mario, chanteur-phénomene. — Sorella Kosmos. — Compagnie Lepomme és még 6 attrakció.

Heti műsor:

1909. márczius hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Hangversenyek
13 Szombat	d. n. este Sámson és Delli	A gyermekkirály	—	A kivándorló	Ejjei szállás Falusi idill	Az elvált asszony	Az Országos Szi- művészeti Akadémia előadása	—
14 Vasárnap	d. n. este Hazatérés. Mesevilág.	A boszorkány	—	Israel	Forradalmi nász	Táncos hussárok	—	—
		A piros bugyellár	—	A tanítónő	Hivatalnok urak	Az elvált asszony	—	—

Mesébe illik

az, amit az egész országban beszélnek mindenütt a

Diana - arckrém és Diana - szappan

csodás hatásáról. Ugyanis, akik ezeket

márczius és április

hóban estéknént használják, azoknak a világerő sem bujnának elő tavaszkor

szeplői.

Sőt nyáron is egész tiszta fehér és

szeplőtlen

arczbőrük és kezeik vannak. Saját érdeke tehát mindenkinek a DIANA-krém és DIANA-szappan használata, hogy:

Először: Megszabadulnak a tavaszi és nyári szeplőtől és hogy

Másodszor: A hideg és szeles idők okozta csunya arc- és kézpirosság, pattanás, érdes bőr, fagyos részek és az összes szépséghibák eltűnjenek.

BIZONYÍTVÁNY.

Ezennel bizonyítom, hogy az Erényi Béla budapesti gyógyszerész ur által forgalomba hozott Diana-cremet és Diana szappant megvizsgáltam és megállapítottam, hogy ezek a bőrre semminemű ártalmas alkatrészeket nem tartalmaznak, vegyi összetételükről ítélve, úgy az arc- mint kéz bőrre finomító és tisztító szerül legjobban ajánlhatom.

Budapest, 1907. márczius 17.

Dr. TELBISZ IÁNOS

kir. keresk. és váltótörvényeszkü hites vegyész.

Egy üvegtégely Diana-arczkrem nap-pali használatra . . . 1.50 kor.

Egy üvegtégely Diana-arczkrem, éjjeli használatra . . . 1.50 kor.

Egy eredeti Diana-szappan 1.50 kor.

Egyedüli készítő:

Erényi Béla

gyógyszerész

Budapest, Károly-körút 5.

(Postai megrendelések utánvételel eszközöltetnek.)

Magyar harzi kanár-tenyésztés Debrecenben.

A ki egy énekes harzi kanár! veszen, életben soha ennél jobbat nem teszen, mert eloszlik ott a bu és viglesz a ház, hol egy ilyen sárgatollú kis madár lármáz. Forduljon tehát bizalommal hozzám mindenki, aki a szép énekes kanár szereti, megmondom a címet is, hogy könnyen megleljenek. Debrecenben lakom és kanárít nevelék. Agoston István a nevem Magyarország a hazám, 26. szám alatt lakom a Péterfia utó D. énekes kanár!k darabja 7, 8, 10, 12 forint. Tenyészésre alkalmas nőstények darabja 3 frt. Szállítás a legnagyobb hidegben is gondosan csomagolva történik. Árjegyzék és ápolási utasítás ingyen. A legnagyobb tenyésző és szetküldési intézet.

KWIZDA-FÉLE FLUID

Kigyó-védjegy.

Turista-fluid.

Rég bevált aromikus beáztatás az inak és izmok erősítésére és edzésére. Turisták, kerékpárosok, vadászok és lovasok által sikerrel használva elő- és utóerősítésre nagyobb turák után.

Egész üveg ára K 2.-

Fél üveg ára K 1.20

Kwizda-féle Fluid

Valódián kapható a gyógyszerárakban. — Főraktár: Tó. 5k József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12., Andrássy-u 26.

Magyar királyi államvasutak HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a bpest-gödöllői osztálymérnökség vonalán létező pala- és cserépfedésű tetők, valamint tűzfalak és kéményfalak fentartására.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebb adatok, valamint a szerződési tervezet, az ajánlati minta és a pályázati feltételek, Budapestben, a magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségének építési és pályafentartási osztályában (VIII., Kerepesi-ut 3.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb f. évi márczius hó 27-én déli 12 óráig nyújtandók be alulírott üzletvezetőség titkárságánál (Bpest, VIII., Kerepesi-ut 3. sz.)

Az ajánlatok, egy korona az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a budapest-gödöllői osztálymérnökség vonalán lévő pala- és cserépfedések fentartási munkáira”.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis f. évi márczius hó 26-ikán délelőtt 12 óráig 200 korona, azaz kétszáz korona bántópenz leendő le a magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál (VIII., Kerepesi-ut 3.) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban. A bántópenzről szóló betétjegy az ajánlatához nem csatolandó. Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyamának számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek. Posta útján beküldött ajánlatok és bántópenzek térít-vevényen adandók fel.

Budapest, 1909. márczius havában.

Budapest-jobbparti üzletvezetőség.

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétosövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagyon sok vizet fizetek!

Megszűnik minden háziurnak ez a panasza, ha a vízfogyasztást házában

vizmérő

ntán fizeti és vízfogyasztását szakértői ellenőrnk által hetenként leolvastatja. Az ellenőrzés díja 15 koronától feljebb. A heti ellenőrzés nyomban fölfedi a hálózat vagy a felszerelési hibát és elejét veszi minden túlfogyasztásnak.

Budapesti Vizmérő Betéti Társaság **Kunz F.**

vizmérők szakgyára. Saját gyártelep.

Vízfogyasztás ellenőrzési osztály: I., Bors-utca 14. szám.

Telefon: II-06.

MOST JELENT MEG:

TÁJÉKOZTATÓ a magyar színműirodalomban.

A magyar színpadok műsordarabjai: :: nak, szövegeknyveinek jegyzéke. ::

Dramák, tragédiák, vígjátékok, operettek, népszínművek, bohózatok műkedvelő előadásokra és kis :: színpadoknak alkalmas szindarabok, monológok. ::

Érdeklődőknek kívánatra ingyen küldi:

Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t. Budapest, VI., Andrássy-ut 21. sz., vagy bármely könyvkereskedés.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesefolyást, hólyagbajt, sebeket, bujakort (syphilis), bőrbajokat, elgyeült férőrt, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóbjait, ideg- és hágerincsbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.

Levél útján is biztos gyógyszer.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívüli olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Balvány-utca 6—C. 28

Csemegeszlőit,

fagymentesen csomagolva postakosaránként 3.50 K. csemegéim, papírhejű dió 3.90, világos kajszinbaracklevár kg. 1.80, mézédess szilvalekvárnak 80 fill., különleges birsalmalekvárnak vagy sajtnak 1.80, hordóskaposztát hasábal postatívégkent 2.20 kor. Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Hordóskaposztát,

kosárvégként 2.20, világos kajszinbaracklevárt kg-ját 1.80, mézédess szilvalekvárt 80 fillérről, különleges birsalmalekvár vagy sajt 1.80. Fajborokat lefejtve, kölcsönhordóban 28 koronáért. Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Fajborokat,

lefejtve, kölcsönhordóban, 28 koronájával, kisúston főzött törkölypálinkát 5 literes üvegekben 10 koronáért. — Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Gyümölcsfa,

diszfa- és rózsá-árjegyzékekkel ingyen szolgál Weber faiskolája Békás, megyerén, (Budapest mellett.) 27041

Pénzt azonnal

butorra, zongorára, koscsokra, varrógépekre, kerékpárokat, melyeket utólagos díjfizetéssel legutányosabban bizományba beraktározunk. Tauber Armin és Társa, kizárólagosan csak VII., Baross-tér 13. Telefon 97—66.

Diszkerkedvelők

kérjenek árjegyzéket az Első magyar diszfenő-faiskolától. Tulajdonosa: Copony Ede, Körmenen. 120 fajta tülevelűfák, lombfák, sorfák, diszserjék és rózsá-fák kaphatók. 5739

Kotlóstyk

hiányában csirkét, libát keitethni (nem géppel) biztos sikerrel. Utasítás 220 fillér. Baromi vész elleni háziszser 150 fillér Szentpétery Istvánné Mezőúr. 5737

Parlament

gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-fekola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatótt szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1868-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Habelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vizsgálunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégekkel és más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64—68. Betérők egész napon át. 22944

Pénzszekrények

és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívüli olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Pénzelőleggel

beraktározunk butort, zongorát, autómobil, mindenemű gépeket és kereskedelmi árut, vidékről is. Butorszállítást, költöztetést elvállalunk. Legszolidabb kiszolgálás. Magyar Kereskedelmi Szállítási és Beraktározási Betéti Társaság Budapest, VI., Király-u. 76. Királysínházzal szemben. Telefon 119—05. 26997

Brilliantot,

aranyat, ezüstöt, ékszereket regisztrált vészek és eladók. Kertész éke-erész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95—48.—

A legelőnyösebb részleltételésre

zongorát, pianinot, czimbalmot, hegedűt

készpenzbeni áron a legújabb rendszerű

bankhitel

úján kizárólag csakis

REMÉNYI

nagy magyar hangszerelőpén Prospektus és árjegyzék ingyen. 649

Budapest, Király-u. 58.

A fővárosban

a legnagyobb és legolcsóbb czég: Tömör butorokban

SARKÁNY J.

butoriparos, Budapest, VII., Erzsébet-körút 26. ahol egy igen jól készült angol tömör halószoba márvány, tukör és majolikával 165 frt-ért kapható, ugyszintén ebédli 205 frt-ért és egyéb asztalos és kárpitos butorok.

Vadászfegyver

Ritka kedvező alkalmivétel egyenként is peton áron eladó. Köztük Toplewerkules Lancaster 20 frt. Előrefekvő lakatszerkezettű, modern Hammerles 35 forint. Grener-zárú. Bücksflinte 40 frt. Schnelleres Mannlicher 28 frt. Ejectoros (tölténykivető) Hammerles, 105 frt. Drilling, valódi Krupp acélcsovékkel 65 forint. Winchester 35 forint. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghammerles, ugyanitt alkalmi ajándék tárgyak szobhnél-szebb dísz és használati tárgyak és Gramofon beszélőgépek valamint Görz, Zeiss, Voigt-länder és más finom lényképezőgép, perzsa szönyvek és egy motorkerékpár nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radónál. (Nem Egyetem-utca. Telefon 105-82.

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma, Bpest, IV., Magyar-utca 3., III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsá-u. 44.) Nétevéssze össze más hirdetéssel. 661

Modern

urasági butorok alkalmi vétele és eladása

háló, ebédli, szalon, uriszoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szönyvek, függönyök, terítők, csillárok, vas-és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14—09.

Ingóságokat

értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpenzelőlegel beraktároz bármennyű ingóságokat, berendezéseket mintaszerű raktárraiba csekély díjazásért értékesítés czéljából vagy anélkül. Telefon 110—08. 9984

Stenográfia

Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírás-oktatás. Ingyenes gépirás-tanítás az összes rendszerű írógépeken. A „Stenográfia“ Országos Gabelsberger gyorsíró- és gépiróiskolában havonta új magyar, német gyorsírás, gépirás, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsíró-és kereskedelmi iskolai rendes tanárok. Az intézet sokszorosító és másoló irodája elvállal mindennemű írás és díszmunkák elkészítését és sokszorosítását, A „Kalligrafia“ szepirási osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres szepirás-oktatás. Mérsékelt tandíj. Beiratások naponta kizárólag Rákóczi-ut 60. I. em. Rem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kérjen tájékoztatót. 202

BUTOR

30% megtakarítás!

Régi Butorszalon

Budapest, Ferenciek tere 3 felemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoui és palisander butorok, uriszobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, keleti szönyvek, csillárok. — Telefon 82—13.

Hurutos

bántalmak hatásos és kellemes gyógyszerere a Réthy-féle cukorka, melyet nemetefülből készít Réthy Béla gyógyszerész Békés-Csabán. Gyógyszertárban kapható. 26796

LEGNAGYOBB Pénzelőleggel

kaphat zongora, butor, varrógép, kerékpár, hintó, autómobil, könyvek és kúránszerek, ha azokat száraz, tiszta raktárhelységeinkbe bizományba beraktározza.

TAUSZIK és TÁRSA VI., GYÁR-UTCA 21. SZ. TELEFON 83—97.

Penz-szekrények

ujak és használtak, valamint kazetták és másoló prések legolcsóbban csakis Sitzer és Testvérénél, Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Goszdu-udvar kaphatók.

Neu Samu és Fia

szállítóeszköz és gépjár, kir. országos fegyintezet VACZ. Gyárt: mindennemű fa-és vasalcskat, kő-és kézkocsit, szerszámokat, emelőgépeket, kettős áttételel, tűzfafűrészeszátalokat kerti és locomobilfeskendőket stb. stb.

Budapesti raktár és iroda: VI., Gyár-utca 23. Telefon: 161—27.

Kérjen árajánlatot!

BUTOR

részletre is mélyen leszállított áron kapható a

Butor-Udvarban, Budapest, VI., Eötvös-u. 17. (Andrássy-ut sarkán.) Árjegyzék ingyen.

INGYEN!

Sérvkötő,

műlábak, műkezek, műfüzők, támgépek, egyenestartók, haskötőkről és az összes betegpótlási cikkek-ről szóló nagy képes árjegyzékünket bárkinek ingyen és bementve zárt borítékban küldjük.

UNIVERSALIS SÉRVKÖTŐK

páratlanok, kis gumi nyomlap-pal legnagyoobb sérv elzárható.

SÉRVKÖTŐK

egyoldalú 4—14, két old. 8—22, gummihál 6—12 korona.

Gummi harsnyak, haskötők

érték szerint készítettnek. Magyar Orvosi Múszertár Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rókus-kórházzal szemben.) Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

Zálogozódulákat

veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736

SCHILLER ISZIDOR

és szerkeszkedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Elsőrendű vadonatúj

Singer női varrógépei

27 forintért kapható, 40 forintért, centrálbo- bint 45 forintért, ipar-gépeket igen olcsón 5 évi jótállással szállítok, vidékre árjegyzék ingyen. Krausz Henrik varrógépgyári raktára Budapest, IV., Veress Föld-u. 40. földsz. Vizsonteladóknaik árendedim.

A Franklin-Társulat

kiadásában most jelent meg: Filozófiai Irók Tára a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával szerkesztik Alexander Bernát és Bánóczy József. VIII. kötet.

KANT

prolegomenái minden leendő metafizikához, mely tudományként is szerepelhetni.

Ford. és bevezetéssel ellátta Alexander Bernát. Második javított és bővített kiadás.

Ára 2 kor. 80 fillér.

Kapható: LAMPEL R. és F. (Wodianar F. és Fia) r. l. nál Budapest, VI., Andrássy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

Hajfestő-festő

egyszerű fésülés által fest ősz vagy vörös haját val di szókere, barnára vagy fekete: Teljesen ártalmatlan: Evekig használható! Ezek használatban. Egy darab ára 3 korona.

SCHÜLLER, Wicn, H. U. Krieglbergasse 6. Számos elismerő- és köszönő-level.

+ Soványság +

Az egyedüli eredménytől kísért háziszser a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblét. Hat het alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomor-baj-soknak nélkülözhetetlen tápszer. Kitüntette: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Póraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

Pénzt, rögtön

butorra, zongorára, varrógépre, kereskedelmi áru, melyeket legutányosabban bizományba beraktároz

Tauber és Társa VI., Nagymező-utca 25 sz.

BENZINMOTOROK

15—25 lóerőig műhelyünkben gyártilag kijavítva, valamint új motorok is, jótállással és kedvező áratéll feltételek mellett kaphatók.

Kallai motortelepén

Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gépezéplőkészletek és örömlmok is kaphatók.

Telt kebel.

Telt kebel két hó ap alatt. Filules Orientales

(keleti plulák) által, az e ydülök által, melyek a melet fejleszlik, szilárdítják, helyreállítják a női melnek grációzus teltségét kölcsönöz, anélkül, hogy az egész gn k artanának. Garantiálva arzenikummentes.

6 vesi károságoitól ajánlva. Abszolút diszkrét. Egy doboz használati utasítással franko 445 korona előzetes beküldése vagy 075 korona utánvéttel megkelt.

I. E. A. T. I. E. gyógyszerész P. R. S. — Raktárak: Békás, R. Pserhofer gyógyszerész Singerstrasse 16. Budapest, Török József gyógyszerész Király utca 12.

PENZ

köleson sorsjegyekre és ötlök-péprókra és vidéki tatarok-pénztári részvényekre.

Erzsébet sorsjegyre 6.— K. Józsv sorsjegyre 7.50 K. Magyar v. r. 22.— K. Bazilika 16.— K. Olasz v. r. 32.— K. Osztr. v. r. 42.— K. Hazai 90.— K. Kouvartált Jeliz. 105.— K. stb. stb.

A köleson 2 koronánál kezdődő apró részletekben törlesztetho. — Ha sorsjegyet már zálogban vannak, úgy a letétjegy beküldése ellenében a kölesont a fenti összegre telemeljük. A zonnai elintezés és legolcsóbb kamatad

BEIFELD BANKHÁZ

Bpest, Károly-körút 1. Alapítástott 1874-ben.

INGYEN DRAGABE, MINT MIALUNK RENDELT FÉNYKÉP

NAGYTASOK

ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁRT NYISZES KÖZPARTUVAL 55-68 cm. NAGYSÁGBAN CSORAGOLVA SZINBE

OLAJKÉP

ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐK MINDENNYIT PÉLVÁYETNÉK.

SAVÁNYSÁG

MINDEN IRÁNYBAN RÁFAEL FÉNYKÉPMAJSTOR BUDAPEST, VI. ROTTENBUCH-UTCA 46. KÜRTÖTTVE AZ 1908. ÉVI PÁRIZSI KÖZLETŐZÉSI KIÁLLITÁSON DÍSZOKLEVÉL, KERESZTTEL ÉS ARANY-ÉREMMEL.